

SELLING MOTELS IS OUR ONLY BUSINESS

BEST WESTERN
Louisiana
57 Units, Open: 2008
\$60,000/Unit
POSITIVE CASH FLOW
Seller's Financing

Bob Seth
408.807.9784

Jas Randhawa
510.406.5056

INDUS VALLEY INVESTMENTS

Worldwide Travel, Inc.

Your One Stop Shop For International Travel Needs

Michigan Office Serving Community Since 1975.

29211 Ford Rd.

Garden City, MI 48135

Tel: 734-525-7304

Toll Free: 800-504-3044

Fax: 866-300-9725

Los Angeles Office

2701 E. Chapman Ave.

Ste. No. 108, Fullerton, CA 92831

Phone: 714-449-7766

Toll Free: 866-889-1203

Fax: 714-449-7767

Lowest Fare Guaranteed

Tenth Year in Publication

ਸ਼ਿਕਾਗੇ ਅਤੇ ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਤੋਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਫਤਾਵਾਰ

ਮਿਡਵੈਸਟ ਐਡੀਸ਼ਨ

Price 50¢

Email: punjabtimes1@sbcglobal.net

www.punjabtimesusa.com

ਪੰਜਾਬ ਟਾਬੀਮਜ਼

Punjab Times, Vol 10, Issue 10, March 7, 2009

20451 N Plum Grove Rd. Palatine, IL 60074

Ph: 847-359-0746, Fax: 847-705-9388

ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀਸ਼ਰ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪਾਰਸ ਸੁਰਗਵਾਸ

ਲੁਧਿਆਣਾ: ਲੋਕ ਭਲਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮਵਾਲੀਆ ਦੇ ਪਿਤਾ ਤੇ 'ਜਗ ਜ਼ਿੰਦਗ ਰੇਲਾਂ ਦਾ, ਗੱਡੀ ਇਕ ਆਵੇਂ ਇਕ ਜਾਵੇ' ਵਰਗੀ ਅਮਰ ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਰਚਣ ਵਾਲੇ

ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਵੀਸ਼ਰ ਸ. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪਾਰਸ ਸੱਖੇਧ ਜਿਹੀ ਬਿਸ਼ਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੰਘੀ 28 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ ਵਿਦਾ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਸ. ਰਾਮਵਾਲੀਆ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਫੌਫ਼ਿਤਾਂ 'ਚ ਪਾਣੀ ਭਰ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਲਾਜ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੀਡੀ 1 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਮੋਗਾ ਦੇ ਇਕ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਥੇ ਰਾਤ 9.15 ਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਰਾਮਵਾਲੀਆ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ. ਪਾਰਸ ਦੀ ਧੀ ਚਰਨੀਤ ਕੌਰ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 16 ਉਤੇ)

ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕ੍ਰਿਕਟ ਬਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਰਾਹੀਂ ਬਾਹਰ ਲਿਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਛੱਜੀ

ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਝਗੜਾ ਖਤਮ, ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਬਿੰਦਰ ਬਸਰਾ

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਭਾਵੇਂ ਆਪ੍ਰੈਲ-ਮਈ 'ਚ ਹੋਣੀਆਂ ਤੈਂਤੇ ਹੀ ਸਨ ਪਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੇਵੀ ਸਿੰਘ ਪਾਟਿਲ ਵਲੋਂ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਨ. ਗੋਪਲਸਵਾਮੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਵੀਨ ਚਾਵਲਾ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਾ-ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਐਨ ਦੁਜੇ ਦਿਨ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਪਿਛੋਂ ਪਹਿਲ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਵੀਨ ਚਾਵਲਾ ਦੇ ਅਗਲੇ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਣਨ ਦਾ ਰਾਸਤਾ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਣ ਨਾਲ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਣ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜ ਪਤਾਵਾਂ 'ਚ 16 ਆਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਸੂਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਿਆਰੀਆਂ 'ਚ ਜੁਟੀਆਂ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ

ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਰਗਰਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਅਚਾਨਕ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਭਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਕੇਂਦਰੀ ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪੋ-ਅਪਣੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਇਸਤਿਹਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸੋਹੇਲੇ ਅਜੇ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਹੋਣੇ ਸਨ ਅਤੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਅਹਿਮ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ ਪਰ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨਾਲ ਸਭ ਕੁਝ 'ਤੇ ਫੁੱਲ ਸਟਾਪ ਲੱਗ ਗਿਆ।

ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੰਦਰ ਵਿਵਾਦ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਨਵੀਨ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਐਨ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਸੀ ਮਤਭੇਦ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਨਿਰੱਖਤ ਉਪਰ ਹੀ ਸਵਾਲੀਆ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਖਤਰਨਾਕ ਸੀ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ

ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਕ੍ਰਿਕਟ ਟੀਮ 'ਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲਾ ਕਈ ਬਿਡਾਰੀ ਜ਼ਖਮੀ, 8 ਸੁਰਖਿਆ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਮਰੇ

ਲਾਹੌਰ: ਕ੍ਰਿਕਟਰਾਂ ਉਪਰ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਦੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਇਥੇ ਗੱਦਾਫੀ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਚ, ਬੀਤੀ 3 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਛੇ ਕ੍ਰਿਕਟਰਾਂ ਤੇ ਇਕ ਸਹਾਇਕ ਕੰਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ, ਜਦਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਤਾਨਿਨਾਤ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਸਣੇ 8 ਵਿਅਕਤੀ ਮਰੇ ਗਏ। ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਟੀਮ ਪਾਕਿ ਦੌਰਾ ਛੱਡ

ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਇਸ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ 'ਦੁਸ਼ਮਣਾ' ਦਾ ਕਾਰਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਿਆਂ ਜਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟੀਮ ਕਾਇਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਕੌਮਾਂਲ ਨੇ ਜਿਥੇ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ-ਪਾਕਿ ਲੜੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਮਹੀਨੇ ਪਾਕਿ 'ਚ ਸਾਝੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਹੋਣ ਹੋਣ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇਕ ਦਿਨਾਂ ਵਿਵਾਹ ਕੱਪ ਦੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ ਸੰਕਾ, ਜਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਗੱਦਾਫੀ ਸਟੇਡੀਅਮ 'ਚ ਲਗਜ਼ੀ ਬੱਸ ਰਾਹੀਂ ਜਾ ਰਹੀ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਟੀਮ ਨੂੰ ਘੋੜ ਕੇ ਉਸ 'ਤੇ ਸਟੇਡੀਅਮ ਤੋਂ ਅੱਧਾ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਲਿਖਟੀ ਚੰਕ 'ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਗੋਲੀਬਾਣੀ ਸੂਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਟਾਰ ਵਿਕਟਰੀਪਰ ਤੇ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ ਕਮਾਰ ਸੰਗਕਾਰਾ, ਸਪਿੰਨਰ ਅੰਜ਼ਤਾ ਮੈਡਿਸ, ਬੱਲੇਬਾਜ਼ ਤਿਲਕ ਸਮਰਵੀਂਗ, ਉਪੁਲ ਬੰਗਾ, ਪਚਾਕਵਿਤਨਾ ਹਸੁਰਾਂਗ ਕਮਲ ਤੇ ਤਿਲਕ ਤੁਸ਼ਾਰਾ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਸਹਾਇਕ ਕੋਚ ਪਾਲ ਫਰਬਰੇਸ ਦੇ ਵੀ ਮਾਮੂਲੀ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਇਹ ਹਮਲਾ ਨਕਾਬਪੇਸ਼ ਇੱਕ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਰਾਈਫਲਾਂ, ਗਰਨੇਟ ਅਤੇ ਰਾਕਟ ਲਾਂਚਰ ਸਨ। ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਤਕ ਚੱਲੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਅੱਠ ਵਿਅਕਤੀ ਮਰੇ ਗਏ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤੇ ਟੀਮ ਨਾਲ ਜਾ ਰਹੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸਟੇਡੀਅਮ ਤੋਂ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ,

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 6 ਉਤੇ)

North American Truck Stop

ਵਧੀਆ ਤੇ ਤਸਲੀਬਖਸ਼ ਸਰਵਿਸ

ਬਿਲਕੁਲ ਵਾਜਬ ਭਾਵ 'ਤੇ

ਟਰੱਕ ਟਰੇਲਰ ਰੀਪੇਅਰ,
ਟਾਇਰ ਸਰਵਿਸ
ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ

909-350-3310, 909-697-5808

balwindernats@yahoo.com

14320 Slover Ave., Fontana, CA 92337

*Reefer Repairs on
ThermoKing & Carrier
*Full Service & Inspections
*Truck & Trailer Body Repairs
*A to Z Tractor Repairs
*Tire Sales-New & Used
*2 Fuel Island-Diesel
Competitive Prices

Omnirealty
Specializing in Gas Stations,
Motels and Residential

www.ommirealtyonline.com
Vijay@ommirealtyonline.com

9100 Southwest Freeway, Suite 1111
Houston, TX 77074

AFFORDABLE
MORTGAGE INC.

SBA Loans
Conventional Loans
Residential Loans
www.affordablemortgage.usa
ਆਪਣੀਆਂ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ

ਡੈਲਸ ਵਿਚ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ 11 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ

ਡੈਲਸ, ਟੈਕਸਸ (ਅੰਬੀ ਮਾਣਕੋ): ਸਤਾਰਾਂ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਸੰਸਥਾ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਟੈਕਸਸ ਵਲੋਂ ਆਪਣਾ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ ਆਉਂਦੀ ਸਨਿਚਰਵਾਰ 11 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਪਲੇਨੋ ਸਿਵਿਕ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਕਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੇਲਾ ਸਾਮ 4 ਵਜੇ ਸੂਰੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰਾਤੀਂ ਬਾਰਾਂ ਵਜੇ ਤੱਕ ਚੱਲੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਫੈਸਲਾ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੀ ਇਥੇ ਜਨਾਬ ਮਨਸੂਰ ਅਲੀ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਦੇ ਤੇ ਲਹਿੰਦੇ ਹੋਂਗੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀਂ ਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਸਾਂਝੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਅੰਨੰਦ ਮਾਨਣ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬਲਕਾਰ ਹੀਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੇਲੇ ਲਈ ਸਥਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਸੀ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰ ਕੋਈ ਸ਼ਰਾਰਤ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਮਨੋਰਜਨ ਲਈ ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਗਿੱਧੇ ਭੰਗੜੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੱਪੜੇ-ਲੀਤੇ ਅਤੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੇ ਸਟਾਲ ਵੀ ਲਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਮਨਸੂਰ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ੍ਰੀ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੁ, ਬਲਕਾਰ ਹੀਰ, ਨਿਰਮਲ ਨੀਲਵੀ, ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਪਾਵਲਾ, ਸ੍ਰੀ ਬਾਰਾਤ ਅਤੇ ਜਾਂਦੇ ਵੀ ਕੁਮਾਰ ਹੋਜ਼ਰ ਸਨ।

ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਖਿਲਾਫ਼ ਇਕ ਹੋਰ ਗਵਾਹੀ ਕਲਮਬੰਦ

ਅੰਬਾਲਾ: ਅੰਬਾਲਾ ਸਥਿਤ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੱਦਾ ਸਿਰਸਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਡੇਰੇ ਦੀਆਂ ਸਾਧਵੀਆਂ ਦੇ ਜਿਣਸੀ ਸੋਸਣ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਇਕ ਗਵਾਹ ਦੀ ਕਮਾਬੰਦ (ਇਨ ਕੈਮਰਾ) ਗਵਾਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਗਵਾਹੀ ਪੱਜ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਵਧ ਸਮਾਂ ਚੱਲੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਸ੍ਰੀ ਏ.ਕੇ. ਵਰਮਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਗਲੀ ਪੇਸ਼ੀ 28 ਮਾਰਚ ਪਾ ਦਿੱਤੀ।

ਸੰਨੀ ਧੂੜ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਸਟੇਟ ਤੋਂ ਇਕ ਹੋਰ ਐਵਾਰਡ

ਗਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਜ਼, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਸਟੇਟ ਆਫ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਮੈਨ ਆਫ ਦਾ ਇੰਅਰ ਐਵਾਰਡ, ਦੋ ਵਾਰ ਅਮੇਰਿੰਗ ਐਸੀਅਨ ਐਵਾਰਡ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਐਵਾਰਡ ਲੈ ਚੁਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਸੰਨੀ ਧੂੜ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਆਫ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਨੇ ਸਾਲ 2008-09 ਲਈ ਹਿਉਮੈਨੇਟੀਵੀਅਨ ਐਵਾਰਡ ਦੇ ਕੇ ਨਿਵਾਜਿਆ ਹੈ। ਡੈਮੋਕਰੇਟ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕੈਂਟ ਕਾਊਂਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ੍ਰੀ ਸੰਨੀ ਧੂੜ ਨੂੰ ਇਹ ਐਵਾਰਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ 15ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਂ ਗੰਢ ਮੌਕੇ ਡੈਮੋਕਰੇਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਈ ਆਗੂਆਂ, ਜੱਜਾਂ, ਵਕੀਲਾਂ, ਕਾਂਗਰਸਮੈਨਾਂ, ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ, ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਗਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਜ਼ ਸਿਟੀ ਦੇ ਮੇਅਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਸਟੇਟ ਆਫ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਟੇਟ ਅਸੰਬਲੀ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਮਾਈਕਲ ਸੈਕ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਡੈਮੋਕਰੇਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਟੇਟ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਾਰਕ ਬਰੂਅਰ ਨੇ ਦੇ ਕੇ ਨਿਵਾਜਿਆ। ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਮਾਹੀਮਾਨਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਧੂੜ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਰਮਪਤਨੀ

ਨੀਰਜ ਸੈਣੀ ਨੂੰ 15ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਂ ਗੰਢ ਦੀਆਂ ਸੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ।

ਸ੍ਰੀ ਧੂੜ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਪੀਕਰ ਸ੍ਰੀ ਸੈਕ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸੰਨੀ ਧੂੜ ਨੂੰ ਇਹ ਐਵਾਰਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਨਵੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਲਈ ਦੇਣ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ

ਅਮਰੀਕੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਗਣਾਂ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਟੇਟ ਆਫ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਧੂੜ ਦੇ ਉਚੇ ਇਖਲਾਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਕੰਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਿਸ਼ਠਾ ਉਤੇ ਮਾਣ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਕਈ ਉਘੀਆਂ

ਹਸਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਧੂੜ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਦੋਸਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਮਰੀਕਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਲੋਕ ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਜ਼ਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੈਲੇ ਡਾਂਸ ਦਾ ਅੰਨੰਦ ਮਾਨਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਬਾਪ 'ਤੇ ਰੱਜ ਕੇ ਭੰਗੜ ਪਾਇਆ।

ਆਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਵਿਚ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਡੈਮੋਕਰੇਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਟੇਟ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਾਰਕ ਬਰੂਅਰ ਅਤੇ ਸਪੀਕਰ ਮਾਈਕਲ ਸੈਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਾਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ੍ਰੀ ਬੈਂਦਿਵਨ, ਕਾਂਗਰਸਮੈਨ ਰਾਏ ਸਮਿਖ, ਜੱਜ ਪਾਬਲੋ, ਜੱਜ ਕ੍ਰਿਸ, ਜੱਜ ਸਕਾਟ, ਗਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਜ਼ ਦਾ ਮੇਅਰ ਜਾਰਜ ਹਾਰਟਵੈਲ, ਕੈਰੋਲ ਹੈਨੇਸੀ, ਪੀਟ ਹੀਕੀ, ਬਾਬ ਸਿੰਕ, ਇਲੀਆਸ ਲੰਪਕਿੰਜ਼ ਸਮੇਤ 13 ਕੈਂਟ ਕਾਊਂਟੀ ਤੇ ਸਿਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸਿਟੀ ਅਸੈਵਰ ਮੈਨੋਜਰ ਹੋਜ਼ੇ ਰੀਨੇ, ਸਟੇਟ ਆਫ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਹਿਸਪੈਨਿਕ ਕੈਂਕਸ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੈਨਰੀ ਸਾਚੇਜ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੂ ਲੇਵੀ ਵੀ ਹੋਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸ੍ਰੀ ਸੰਨੀ ਧੂੜ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ

ਤਸਵੀਰ ਵਿਚ ਜੱਜ ਪਾਬਲੋ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਇਲੀਆਸ ਲੰਪਕਿੰਜ਼, ਗਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਜ਼ ਦੇ ਮੇਅਰ ਜਾਰਜ ਹਾਰਟਵੈਲ, ਕਾਂਗਰਸਮੈਨ ਰਾਏ ਸਮਿਖ, ਸ੍ਰੀ ਧੂੜ, ਵਿਕਾਸ ਸ਼ਰਮਾ, ਸਪੀਕਰ ਮਾਈਕਲ ਸੈਕ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜੇ.ਜੇ. ਅਤੇ ਡੈਮੋਕਰੇਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਟੇਟ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਾਰਕ ਬਰੂਅਰ

GOOD / BAD / UGLY CREDIT WE DO IT ALL

Up to 97% Loan to Value Purchase / Cashout / Refinance

30 yrs Fixed @ 4.875 % APR Apply Today!!!!

Conforming Loans Jumbo Loans

FHA Loans

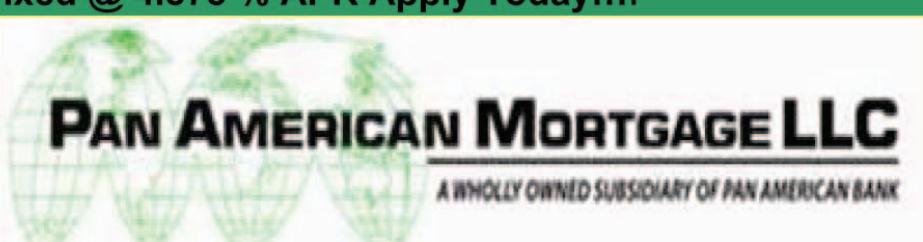
- * Purchase upto 97%
- * FHA Refinance / Cash Out 95%

Gift Towards

Downpayment OK

FHA Streamline Refinance

- * No Credit check
- * No Credit Underwriting
- * No Income Verification

A WHOLLY OWNED SUBSIDIARY OF PAN AMERICAN BANK

Office: 847-874-4884

Fax: 847-874-4885

We give Written Good Faith Estimates and We are right on the MONEY

97% Financing Available on 2-Unit / Single Family Home/ Town Home/ Condo.

We Have Extended Hours to Serve you better.

Don't Let your Dream Home Foreclose!!! Apply for LOAN MODIFICATION TODAY!!!

No Credit Check, Mortgage Lates are Okay
Free Consultation Available

Late on your Mortgage Payments? NO PROBLEM!!! CALL OUR LOAN MODIFICATION EXPERTS

Attn. Gas Station / Motel Managers Be a Business Owner

We Have Very Good Opportunities Available For First Time Business Buyers.

- * Financing Available for Gas stations / Hotels / Motels / Flagged and Unflagged.
- * Working Capital available for Flagged and Unflagged Businesses with or without real estate.
- * Limo / Fleet Loans available.

* Gas Station for Sale at busy Intersection on Northwest Suburbs. \$ 199,000.00

* Liquor Store for Sale in Milwaukee, WI \$199,000.00

* Grocery Store for Sale in Northwestern Suburbs. \$ 79,000.00

* Loan Modifications for Residential / Commercial Loans Call us today.

Contact: Amar Singh @ 312-719-0505 (Cell)

ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ ਵਲੋਂ ਸਾਹਸੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਵਾਲਾ ਬਜਟ ਪੇਸ਼

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ (ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਬਿਊਰੋ): ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਲ 2010 ਲਈ 3.6 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦਾ ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਦਖਲਾਂਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਤਿੱਖਾ ਕਰਨ, 'ਗੈਰੀਜ਼ਮੇਵਾਰੀ' ਦੇ ਇਕ ਢੌਰ ਦਾ ਵਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਅਮੀਰ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਉਤੇ ਟੈਕਸ ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖਰਚਾਂ ਵਿਚ ਕੱਤੋਂਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਟੀਚੇ ਮਿਥੇ ਰਾਏ ਹਨ। ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2010 ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਬਜਟ ਖਾਕੇ ਵਿਚ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਹੈਲਬਕੋਅਰ ਵੱਲ ਵਧ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤ ਜਾਣ, ਉਰਜਾ ਅਰਥਾਤ ਨੂੰ ਤੇਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਿਖਿਆ ਵੱਲ ਵੱਧ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਮੀਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਉਤੇ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਨੀਤੀ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀ ਗਈ।

ਬਜਟ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਪਹਿਲੁ ਇਸ ਵਿਚਲਾ ਘਾਟਾ ਹੈ। ਸਾਲ 2009 ਲਈ 1.75 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਦਾ ਘਾਟਾ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕੁਲ ਘਰੇਲੂ ਉਪਜ ਦਾ 12.3% ਬਣਦਾ ਹੈ। 1942 ਵਿਚ ਢੂਜੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਸੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਬਜਟ ਘਾਟਾ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ 134 ਸਫੇ ਦਾ ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮੌਤ ਉਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ

ਉਬਾਮਾ ਦਾ ਬਜਟ: ਟੀਚੇ ਵੱਡੇ ਤੇ ਐਕੜਾਂ ਵੀ ਵੱਡੀਆਂ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2010 ਲਈ ਇਨਕਲਾਬੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਵਾਲਾ ਬਜਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਹਾਰ ਉਬਾਮਾ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਿਹਿਤ ਸੁਆਰਥਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿਓਇਆ ਅਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੈਲਿਕੋਅਰ, ਉਰਜਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਆਖਰੀ ਦਮ ਤਕ ਲੜੁਣਗੇ। ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਰੇਡੀਓ ਤੋਂ ਵੀਡੀਓ ਭਾਸੂਣ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਉਬਾਮਾ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜੋ ਸਿਸਟਮ ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਇਸ ਵੇਲੇ ਹੈ ਉਹ ਤਕਤਵਰ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਸਬੰਧਾਂ ਵਾਲੇ ਸਵਾਰਥੀ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਾਗਡੇਰ ਆਪਣੇ ਹੋਂਖਾਂ ਵਿਚ ਲਈ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿਆਂਗਾ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖਿਦਮਤਦਾਰ ਹਾਂ। ਪਿਛਲੇ ਵੀਰਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਆਪਣੀ ਬਜਟ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਖਿਆ ਕਿ ਜੋ ਕਾਂਗਰਸ ਅਮੀਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਬਦਬੇ ਹੋਣੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਰਵਾਨ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਕਰੋਤਾਂ ਅਮਰੀਕਨਾਂ ਦਾ ਭਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

મખ ભાગા દા ઇસ્તમેના કરદિએ રાસ્ટરપડી
ઉબામા ને આધિકા કિ મૈં જાહના હાં કિ ચુંકે જા રહે
કદમ ખાસ હિંતાં વાલિએ અંદે લાઘીઇસ્તાં લઈ ભલે
નહીં ગુજરનગે કિડુંકિ ઇહ લોક પુરાણે તરીકે નાલ
કારોબાર કરન સિંકે હોએ હન તે મૈનું પડા હૈ કિ ઇહ
લોક લડાઈ લઈ કમરવ્સે કર રહે હન પર મેરા ઉન્હાંનું
લઈ સુનેહા ઇહ હૈ કિ મૈં વી ઉસે ડરું કમરવ્સે કરી
સૈનું હાં।

ਸਿਆਸੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਉਬਾਮਾ ਦੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਸੁਭਾਅ ਪੱਖੋਂ ਜਗਪਲਟਾਉਂਦੀ ਹਨ। ਰਿਬਪਲਿਕਨਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਮਾਤੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਵੱਲ ਪੇਸ਼ਕਦਾਮੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀਆਂ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਮੇਰੇ ਛੋਣ ਵਾਇਦਿਆਂ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸੇ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਹੀ ਚੁਣਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਵੱਡੀਆਂ ਜੇਥਾਂ ਵਾਲੇ ਸਵਾਰਥੀ ਗਰੁੱਪ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਡਟਵਾਂ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਗੇ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਸ਼ੋਰੇਂਸ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਇਹ ਚੰਗਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕੇਅਰ ਕਵਰੇਜ ਲਈ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ ਪਏ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਮੈਡੀਕੇਅਰ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਲਾਗਤ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਸੀਲਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵੱਡੀਆਂ ਟੈਕਸ ਛੋਟਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਗਿੱਛੇ ਹੋਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਦੇ ਚੰਗਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸੋਂ ਇਹ ਟੈਕਸ ਛੋਟਾਂ ਬਹੁ ਲਈਆਂ ਜਾਣ ਪੁਤ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਟੈਕਸਦਾਤਿਆਂ

ਵਧਾਰ ਚੱਕਰ ਦੇ ਆਮ ਮੌਡ ਕਰਕੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਇਹ ਕੋਈ ਹਾਦਸਾ ਹੈ। ਸਰਗੋਂ ਇਸ ਮੌਡ ਉਤੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਬੇਬਹਾ ਗੈਰਜ਼ਿਮੇਵਾਰਾਨਾ ਪਹੁੰਚ ਕਰਕੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਜਿਹੜੀ ਨਿਜੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਉਪਰਲੇ ਅਫਸਰਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀ.ਸੀ. ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਅਹੁਦਿਆਂ ਉਤੇ ਭੈਠੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਲਾਵੇ 'ਚ ਲਈ ਬੈਠੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਲ 2013 ਤੱਕ ਬਜਟ ਘਾਟਾ ਇਕ ਵਾਰ ਘਟ ਕੇ 533 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਰਹਿ ਜਾਏਗਾ, ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਝੱਟ ਹੀ ਪਿਛੋਂ ਬੇਬੀਬੂਮ ਕਰਕੇ ਸੋਸ਼ਲ ਸਕਿਊਰਟੀ ਤੇ ਮੈਡੀਕੇਅਰ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਖਰਚਾ ਵਧਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਘਾਟਾ ਫਿਰ ਵਧਣ ਲੱਗੇਗਾ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਉਮਾਬਾਦੀਆਂ ਬਜਟ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸਭਾਅ
ਇਨਕਲਾਬੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਨਾ ਸਿਰਫ਼
ਰਿਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਹੀ ਵਿਰੋਧ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ
ਸਗੋਂ ਫੈਸੇਕਰੇਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਵਿਰੋਧ ਹੋ
ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸਵਾਰਥੀ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਦੀਆਂ ਲਾਈਆਂ ਬਜਟ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਤੁਰਤ ਪਿਛੋਂ ਹੀ ਸਰਗਰਮ
ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਉਬਾਮਾ
ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੀਤੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ
ਦਿੜ ਇਥਾਦੇ ਦਾ ਮਜ਼ਹਬਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਪੈਸਾ ਜਟਾਉਣ ਲਈ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਖੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਚੋਣ

कीड़ी है। अमीर लेक खेण वालिआं दी सची विच हना
राम्स्टरपड़ी उभामा ने बेमुक आपणी चेण मुर्हिम दैंसान
लेक लुभाउ मुर तें बहुउ तंक प्रोग्ज रंखिआ सी, पर
इस बजट विच इह मुर सपमुठ नजर आउदी है। सूरी
उभामा ने आपणे बजट दस्तावेज विच लिखिआ है कि
कझ इक अमीर अडे मिआमी तंत्र उते निपुंल लेका नूं
वडीलां टैक्स कर्टेडीलां देण लाई सिखिआ, साढ मुखर्है
उरजा, हैलखर्केर अडे बुनिआदी दाचे उते बन्दाव
निरेम् क्रबान कर दिंता जांदा रिहा है। इस मध दा
नडीजा निकलिआ कि मँय वरगी परिवार नपीडे गए
अडे उन्हां लाई अंगे व्यष्टा दिनों दिन होर ओंधा हुंदा
गिआ। पैसा क्रमाउण 'च कोई वी बुराई नहीं, पर मस्ते
आमी खेड दा मैदान कुछ ही लेकां दे खेडण दे हँक विच
कर दैर्ये तं मध कुछ गलत-मलउ हो जांदा है।

ਇਸ ਨਜ਼ਰਾਏ ਤੇ ਕਿ ਬਸਟ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਪੁਨਾਂ ਮੜਦੀ ਹੈ? ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਸ ਹੀ ਸੀ ਸਾਲ 2011 ਤੋਂ ਦੋ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੌਥੀ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜੋਤਿਆਂ ਉਪਰ ਟੈਕਸ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਕਦਮ ਜ਼ਰੀਏ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ 656 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਕੱਲੇ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਤੋਂ 339 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਸੁਟਾਏ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਨਿਜੀ ਛੋਟਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਟੋਂਠੀਆਂ ਤੋਂ 180 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣਗੇ। ਪੁੰਜੀ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਸੀਆਂ ਦਰਾਂ ਵਧਾ ਕੇ 318 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਸੁਟਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਅਮਰੀਕਾ ਆਧਾਰਤ ਬਹੁ-ਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਲੋਂ ਬਹੁਤੇ ਟੈਕਸ ਰਹਿਤ ਮੁਨਾਫਾ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਹੋਂਦ ਵੀ ਘਟਾਈ ਜਾਏਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਜ਼ਰੀਏ 210 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਅਗਲੇ ਇਕ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣਗੇ। ਤੇਲ ਅਤੇ ਗੈਸ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਟੈਕਸ ਕਰੈਡਿਟ ਅਤੇ ਛੋਟਾਂ ਵੀ ਘਟਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਹੈਲਥਕੇਅਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਉਬਾਮਾ ਮੈਡੀਕੇਅਰ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕੋਡ ਦਾ ਖਰਚਾ ਘੱਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੁਹਾਤਾ ਦਵਾਈਆਂ ਬਣਾਉਣੇ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਇੰਸ਼ੋਰੇਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀਆਂ ਉਤੇ ਚੌਲੇਗਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਨਾਫਾ ਘੱਟੇਗਾ। ਉਚੀ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਮੈਡੀਕੇਅਰ ਲਾਭ ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੱਡੇਰੀ ਉਮਰ ਦੇ ਅੰਗੀਣਾਂ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹਨ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਉਬਾਮਾ ਦੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਘਰਾਵ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਹਸਪਤਾਲਾਂ,

ਦਵਾਈਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ ਬਡੀਆਂ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਲਈਆਂ ਹਨ। ਰਾਸਟਰਪਤੀ ਨੇ ਸਾਲਾਨਾ 50 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖੇਤੀ ਫਾਰਮਾਂ ਨੂੰ ਸਿਧੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿੱਤੀ ਮਦਦ ਵਿਚ ਵੀ ਕਟੋਂਡੀ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਦਾ ਕੁਝ ਡੈਮੋਕਰੇਟ ਵਿਧਾਨਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਵਿਵੇਧ ਟੀਬੀ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਉੱਰਜਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਉਬਾਮਾ ਗਰੀਨ ਹਾਊਸ ਗੈਸ਼ਾਂ ਘਟਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਤੇ ਪੈਂਣ ਸ਼ਕਤੀ ਉੱਰਜਾ ਉਤੇ ਖਰਚ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਖਾਤਰ ਪੈਸਾ ਉਹ ਕਾਰਬਨ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਪਰਮਿਟਾਂ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਕੇ ਜੁਟਾਉਣਗੇ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਉਬਾਮਾ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਉਤੇ ਖਰਚ ਵਿਚ ਚੰਖਾ ਵਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਉਹ ਹੋਰ ਪੈਸਾ ਸਟੂਡੈਂਟ ਲੋਨ ਦੇ ਕੇ ਵੱਡੀਆਂ ਟੈਕਸ ਛੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਛੋਟਾਂ ਘਟਾ ਕੇ ਪੈਸੇ ਜੁਟਾਉਣਗੇ।

ਰੱਖਿਆ ਬਜਟ ਵਿਚ ਸਾਲ 2010 ਦੋਰਾਨ 20.4 ਅਰਬ
ਡਾਲਰ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੇ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਨਾਲੋਂ 4
ਫੀਸਦ ਵੱਧ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਉਬਾਮਾ ਨੇ ਇਰਾਕ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ
ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਲੜਾਈ ਲਈ ਹੋਰ 75.5 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ
ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪੁਸਤਕ ਰਿਲੀਜ਼ ਸਮਾਗਮ 14 ਨੂੰ

ਸਿਕਾਂਗੇ: ਇਫਕੈਪਸ ਵੱਲੋਂ ਅਰੰਭੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲੈਕਚਰ ਸੀਰੀਜ਼ ਤਹਿਤ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸੰਬੰਧੀ ਪੁਸਤਕ 'ਸੱਚ ਕੀ ਬਾਣੀ-ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਮੈਸਜ ਫਾਰ ਪੀਸ' ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਨਿਚਰਵਾਰ, 14 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਓਕਟਨ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਕਾਲਜ

ਦੇ ਕਿਤਨਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਸੈਂਟਰ 'ਚ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ 12:30 ਤੋਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਨ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖਰੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਛੁਹਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਡਾ. ਸਵਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਿਵਿੰਦ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਕਸ਼ਿਂਡ ਸਿੰਘ ਮੰਨਕੇ ਸੰਖਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰ. ਕੁਲਵਿੰਤ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਸਪਾਦਤ ਕਾਤਾ ਹੈ।
ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰ. ਕੁਲਵਿੰਤ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ
(630-932-0268) ਅਤੇ ਡਾ. ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ
(847-529-1329) ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

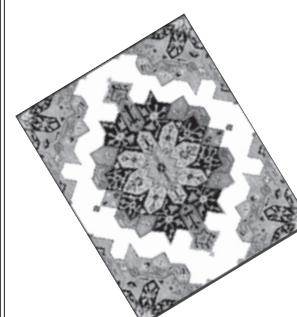
અમર કારપૈટ્સ

ਘਰਾਂ/ਦਫਤਰਾਂ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਦੇ ਮਕਾਨਾਂ ਵਿਚ ਵਧੀਆ
ਕੁਆਲਟੀ ਦਾ ਕਾਰਪੈਟ ਸਸਤੇ
ਭਾਅ ਪਆਓ

ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ

ਦੀਵਾਨ ਐਵਨਿਊ, ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਵਿਚ ਕਾਰਪੈਟਸ ਦਾ
ਇੱਕ ਸਟਰ ਜਿਥੋਂ ਤੁਸੀਂ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਹੋ
ਬਿਲਕਲ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੇ ਰੱਗ ਹਰ ਇਕ
ਕਵਾਲਿਟੀ ਵਿਚ, ਕ੍ਰੀਮਤਾਂ ਇਨੀਆਂ ਘੱਟ ਕਿ ਤੁਸੀਂ
ਸੋਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ! ਆਓ! ਦੇਖੋ ਅਮਰ
ਕਾਰਪੈਟਸ ਦਾ ਨਵਾਂ ਤੇ ਬੇਹਤਰੀਨ ਚੌਣ ਭਰਪੂਰ
ਨਵਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡਾ ਸੋਅਰਮ

ਫਰੀ ਐਸਟੀਮੇਟ, ਆਰਡਰ ਕਰਨ ਦੇ
ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਕਾਰਪੈਟ ਪਾਵਾਂਗੇ

**Same day service in
Chicago and suburbs**

Amar Carpets Inc

— काल करो : अमरीक सिंघ —
Ph: 773-508-5253, 773-507-8043. Fax: 773-508-5249

ਉਬਾਮਾ ਵਲੋਂ ਰੂਸ ਨੂੰ ਇਰਾਨ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਮਦਦ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼

-ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ੍ਰੀ ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ ਨੇ ਇਕ ਸਾਹਮੀ ਕਦਮ ਚੁਕਿਦਿਆਂ ਰੂਸ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਇਰਾਨੀ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੱਧ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਉਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਯੁਰਪ ਦੇ ਗਨਜੋੜ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਵੇਗਾ ਤਦ ਪੁਰਬੀ ਯੂਰਪ ਦੇ ਕਈ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਮਿਜਾਈਲਾਂ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਪੁਰਬੀ ਯੂਰਪ ਦੇ ਕਈ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਮਿਜਾਈਲਾਂ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨ ਦੇ ਕਦਮ ਦਾ ਰੂਸ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਨੁਕਤਾ ਨਜ਼ਰ ਤੋਂ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ ਵਲੋਂ ਚੁਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਇਹ ਕਦਮ ਬੋਹੁੰਦ ਸਾਹਮੀ ਅਤੇ ਚਿੰਗ ਤੋਂ ਰੂਸ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਨ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਆਈ ਖੜੋਤ ਨੂੰ ਤੌਤੋਤ ਵਾਲਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਰੂਸੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਉਬਾਮਾ ਵਲੋਂ ਲਿਖੇ ਗਏ ਇਕ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਪੱਤਰ ਮਾਸਕੇ ਵਿਚ ਇਕ ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਲੋਂ ਰੂਸੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਮੁਹਿੰਦਿਤ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਛੱਡੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਨਿਊਯਾਰਕ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛੱਡੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਜਾਈਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਰੂਸੀ ਹਮਾਇਤ ਦੇ ਵੱਟੇ ਸੱਟੇ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹਨੀਂ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਾਂਝੇ

ਤੀਜੇ ਫਰੰਟ ਨੇ ਵੀ ਬਾਪੀ ਮਾਰੀ

ਨਵੀਂ ਇੱਲੀ (ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ): ਲੰਬੇ ਸੋਮਵਾਰ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦਲ (ਐਸ.) ਦੇ ਆਗੂ ਦੇਵਗੋੜਾ ਨੇ ਅੱਠ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉਪਰ ਆਧਾਰਿਤ ਤੀਜੇ ਫਰੰਟ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੱਠ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਪੱਥੇਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਦੇਵਗੋੜਾ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੀਜਾ ਫਰੰਟ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਥੇਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਦਲ ਬਣੇਗਾ। ਸ੍ਰੀ ਦੇਵਗੋੜਾ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ, ‘ਅਸੀਂ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਯੋਗਦਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਗਲੀ ਸਾਂਝੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਤੀਜੇ ਮੌਜੂਦੇ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।’

ਸ੍ਰੀ ਦੇਵਗੋੜਾ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੀਜਾ ਮੌਜੂਦਾ 12 ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਰੈਲੀ ਤੁਮਕਰ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਹਤਾ ਬੰਗਲੋਰ ਤੋਂ 50 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਹੈ। ਤੀਜੇ ਮੌਜੂਦੇ ਵਿਚ ਕਮਿਊਨਿਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ, ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ, ਫਾਰਵਰਡ ਬਲਕ, ਆਰ.ਪੀ.ਆਈ., ਤੱਲਗੁਦੇਸ਼ ਪਾਰਟੀ, ਟੀ.ਆਰ.ਐਸ., ਈ.ਆਈ.ਏ.ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦਲ ਸੈਕੂਲਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ ਤੋਂ ਸਿੱਖਣ ਕੰਮ ਕਰਨਾ

-ਵਿਜੇ

ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਿਆ ਅਜੇ 40 ਦਿਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਟੜੀ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਸੂਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਮ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਲੀ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਜੁਝ ਰਹੇ ਅਤੇ ਦਿਵਾਲੀਏਪਨ ਦੇ ਕੰਢੇ ਪਹੁੰਚੇ ਬੈਂਕਾਂ ਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ 787 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਪੈਕੇਜ ਦੇਣ ਦਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਰਥਕਾਰੇ ਦੀ ਰੀਤੀ ਦੀ ਹੱਡੀ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਮਰੀਕੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਡੱਬਣਾ ਚਾਹਿਆ।

ਉਬਾਮਾ ਨੇ ਉਦਯੋਗ-ਵਪਰ 'ਚ ਆਈ ਮੰਦੀ ਕਾਰਨ ਇਸ ਖੇਤਰ 'ਚ ਵਧ ਰਹੀ ਬੋਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸਾਂ 'ਚ ਛੇਟ ਦੇਣ ਦਾ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੈਕੇਜ ਨਾਲ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਵਪਰ ਖੇਤਰ 'ਚ 2 ਲੱਖ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲ ਸਕੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ ਛਾਂਟੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਹੈ।

ਇਕ ਕੰਮ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਲੀ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਜੁਝ ਰਹੇ ਅਤੇ ਦਿਵਾਲੀਏਪਨ ਦੇ ਕੰਢੇ ਪਹੁੰਚੇ ਬੈਂਕਾਂ ਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ 787 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਪੈਕੇਜ ਦੇਣ ਦਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਬਾਮਾ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ 'ਤੇ ਇੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਮਦਦ 'ਚ ਵੀ ਇਕ ਤਿਹਾਈ ਦੀ ਕੱਟੋਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਰਿਤਾਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਮੁਸ਼ਨ ਰਹ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦੌਰ 'ਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਸ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਭਾਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਬਾਮਾ ਨੇ ਕਾਲਜਾਂ 'ਚ ਵੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਉਬਾਮਾ ਨੇ ਬ੍ਰਾਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਗਰਭਾਤ 'ਤੇ ਲੋਗਾਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨੀ ਆ ਰਹੀ ਜਨਤਾ ਦੀ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਣਾ ਪਿਆ ਕਿ ਤਾਲਿਬਾਨੀ ਉਸਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਹੀ ਰਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਲਈ ਵੀ ਖਤਰਾ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਬਾਮਾ ਨੇ ਕਾਲਜਾਂ 'ਚ ਵੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਉਬਾਮਾ ਨੇ ਬ੍ਰਾਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਗਰਭਾਤ 'ਤੇ ਲੋਗਾਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨੀ ਆ ਰਹੀ ਜਨਤਾ ਦੀ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਣਾ ਪਿਆ ਕਿ ਤਾਲਿਬਾਨੀ ਉਸਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਹੀ ਰਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਲਈ ਵੀ ਖਤਰਾ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਜਿਹੀਆਂ ਵੀ ਖਾਬਰਾਂ ਹਨ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਬੋਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਵਿਚ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ 'ਚ ਅਪਰਾਧ ਵੀ ਵਧਣ ਲੱਗ ਰਹਾ ਹੈ। ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਪੁਲਸ ਐਗਜ਼ਿਕ੍ਯੂਟਿਵ ਰਿਸਰਚ ਫੌਰਮ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਾਰੀਆਂ ਪੁਲਸ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਾਲੋਂ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਅਪਰਾਧ ਵੀ ਵਧਣ ਲੱਗ ਰਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਰੂਸ ਕਿਥੇ ਕੁ ਖਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਵੇਖਣ ਵਾਲਾ ਮਸਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਹਿਲੇਰੀ ਕਲਿੰਟਨ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੱਕ ਹੈ ਕਿ ਉਬਾਮਾ ਦੀ ਇਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਖੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹਨਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਤਿਖੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅਜਿਹੀਆਂ ਵੀ ਖਾਬਰਾਂ ਹਨ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਬੋਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਵਿਚ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ 'ਚ ਅਪਰਾਧ ਵੀ ਵਧਣ ਲੱਗ ਰਹਾ ਹੈ। ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਪੁਲਸ ਐਗਜ਼ਿਕ੍ਯੂਟਿਵ ਰਿਸਰਚ ਫੌਰਮ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਾਰੀਆਂ ਪੁਲਸ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਾਲੋਂ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਅਪਰਾਧ ਵੀ ਵਧਣ ਲੱਗ ਰਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਰੂਸ ਕਿਥੇ ਕੁ ਖਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਵੇਖਣ ਵਾਲਾ ਮਸਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਹਿਲੇਰੀ ਕਲਿੰਟਨ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੱਕ ਹੈ ਕਿ ਉਬਾਮਾ ਦੀ ਇਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਖੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹਨਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਤਿਖੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜਨਮ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਮਾਗਮ 'ਤੇ ਹੋਏ ਖਰਚੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਂਚ ਦੀ ਵੱਡੀ ਹੋਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਹੋਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਹੋਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਹੋਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਕਾਂਗਰਸ

Punjab Times Established in 2000
10th Year of PublicationPublished every Saturday
by A B Publication Inc.
20451 N Plum Grove Rd.
Palatine, IL 60074-2018Ph:847-359-0746
Fax:847-705-9388**Editor:**
Amolak Singh Jammu**Astt. Editor:**
Jaspreet Kaur
Kuljeet Singh**Graphics:**
Mandeep Singh**California Bureau:**
Ashok Bhaura
(Bureau Chief)
925-752-8025
Tarlochan Singh Dupalpur
(408) 903-9952Charanjit Singh Pannu
408-608-4961
Devinder Singh
(510) 750-5757
Shiara Dhindsa
661-703-6664
Director Bus. Relations:
Pritam S. Grewal
408-406-0703**Jalandhar Bureau:**
Jasvir Singh Sheeri
181-325-1889
181-299-9200**Distributed in:**
California, Illinois, Indiana, Michigan, Wisconsin, Ohio, Iowa, Mississippi, Arkansas, Texas, Nevada, Virginia, Oregon, Arizona, Georgia, Florida, Massachusetts, Washington, Kansas, Minnesota**ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪਰਚਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ**
ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਾ: 75 ਡਾਲਰ,
ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ: 350 ਡਾਲਰਨੋਟ: ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛੱਪੇ ਲੇਖਾਂ
ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼
ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛੱਪੇ ਇਸਤਿਹਾਰਾਂ
ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ
ਕਿ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਤਾਈਦ ਕਰਦਾ
ਹੋਵੇ।**Disclaimer**

The views expressed in the articles published in the columns of Punjab Times are that of their writers, and it is not implied that Punjab Times endorses them.

Sameway Punjab Times does not necessarily endorses the claims made in the advertisements published in Punjab Times.

All disputes subject to
Chicago jurisdiction.

ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਝਗੜਾ ਖਤਮ, ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਚਾਵਲਾ ਆਪਣੀ
ਡਿਊਟੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ।ਇਸ ਸਿਕਾਇਤੀ ਪੱਤਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ
ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਲੀਕ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਬਿਤੀ ਕਾਫੀ
ਗੰਭੀਰ ਬਣ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦੇ
ਚੱਲਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਚਾਵਲਾ ਨੇ ਖੁੱਦ ਅਸਤੀਡਾ ਦੇਣ
ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ
ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਨ ਚਾਵਲਾ ਨੂੰ ਚੋਣ
ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਹੀ ਭਾਜਪਾ ਉਨ੍ਹਾਂ
'ਤੇ ਪੱਖਧਤ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ।ਸਾਲ 2006 ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਲਾਲ
ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਅਤੇ 204 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ
ਤਤਕਾਲੀਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ੍ਰੀ ਏ.ਪੀ.ਜੇ. ਅਬਦੁਲ
ਕਲਾਮ ਸਾਹਮਣੇ ਅਰਜੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ
ਚਾਵਲਾ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਕਾਰਜ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼
ਹੋਣ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ
ਇਲਾਵਾ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਚਾਵਲਾ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ
ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।ਇਹ ਦੂਜਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਚੋਣ
ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ
ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 1990 ਵਿਚ ਸੱਤਾ
ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰੰਟ ਸਰਕਾਰ ਨੇ
ਤਤਕਾਲੀਨ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਨਿਯੁਕਤ
ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ

ਮੌਜੂਦਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਵਾਦ

ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ
ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਸੂਰੂ ਕਰ
ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਭਾਜਪਾ ਜਿੱਥੇ ਸ੍ਰੀ ਚਾਵਲਾ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ
ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਇਸ ਦੋ ਮੁਕਾਬਲੇ
ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਲਿਆ ਸੀ। ਕੇਂਦਰੀ
ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰੀ ਹੰਸ ਰਾਜ ਭਾਰਦਵਾਜ਼ ਨੇ ਮੁੱਖ
ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਲੋਂ ਭੇਜੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਟਿਪਣੀ
ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ 'ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿੱਤ
ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਵਲ
ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ
ਸੀ ਕਿ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਬੌਸ
ਵਰਗੀ ਸੌਚਾਂ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਵਲ ਧਿਆਨ
ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਕੰਮ ਵੋਟਰ
ਸੂਚੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ, ਵੇਟਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ
ਕਰਨਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਬਦਲ ਲੈਣ ਨਹੀਂ।ਇਸ 'ਚ ਕੋਈ ਦੋ ਰਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿ ਬਦਲੇ
ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਲੋਕਕੰਡਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਗਲਾ
ਘੱਟਦੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਸ੍ਰੀ ਸੋਮਨਾਥ
ਚੈਟਰਜ਼ੀ ਨੇ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਐਨ. ਗੋਪਾਲਸਵਾਮੀ ਦੇ
ਕਦਮ 'ਤੇ ਨਾਖਸ਼ੀ ਜਾਹਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ
ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਹਰੇਕ ਸੰਸਥਾ ਖੁੱਦ ਲਈ ਸਮੱਸਿਆ
ਖੜ੍ਹੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਾਖ ਗਿਰਾਉਣ
ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ
ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਰੀਵਾਂ ਦਿਖਾਉਣ
ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਚੈਟਰਜ਼ੀ ਦਾ
ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ 'ਗੋਲਡਨ ਗਰਲ' ਮਨਜ਼ਿਰਨ ਕੌਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਸੰਗਰੂਰ ਦੀ 15 ਸਾਲਾ
ਮਨਜ਼ਿਰਨ ਕੌਰ ਕਲੋਰੀ ਨੂੰ ਸੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗੋਲਡਨ
ਗਰਲ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਅਤਿਕਥਨੀ ਨਹੀਂ
ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ 9ਵੀਂ 'ਚ ਪੜ੍ਹੀ ਇਸ ਤੈਰਾਕ ਨੇ
ਸਿੰਨੀਆਂ ਮੌਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਮਾਰੀਆਂ
ਹਨ, ਉਸ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ।ਸਾਲ 2010 ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਢਿੱਲੀ ਵਿਚ ਹੋਣ
ਵਾਲੀਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਖੇਡਾਂ ਲਈ ਲੱਗ ਵਾਲੇ
ਟਰੇਨਿੰਗ ਕੈਪ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ 'ਚੋਣ ਦੀ ਚੁਣੀ ਉਹ
ਇਕੋ-ਇਕ ਤੈਰਾਕ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਵੰਬਰ
ਵਿਚ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਮੀ
ਤੈਰਾਕੀ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਵਿਚ ਮਨਜ਼ਿਰਨ ਨੇ 50
ਮੀਟਰ ਬਰੈਸਟ ਸਟਰੋਕ ਵਿਚ 37.35 ਸੈਕੰਡ

ਅਜਨਾਲਾ ਤੇ ਕੰਗ 'ਚ ਪੈ ਗਈਆਂ ਜੱਫੀਆਂ

ਬਿਆਸ: ਅਸੰਬਲੀ ਹਲਕਾ ਬਿਆਸ ਦੀ
ਸਰਗਰਮ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਚ ਲੰਘੀ 26 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ
ਉਦੋਂ ਇਕ ਨਵਾਂ ਅਧਿਕਾਰੇ ਸ੍ਰੂਰੂ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ
ਬਾਦਲ ਦਲ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਰਮਾਨ
ਧੱਕੇਬੰਦ ਫੁੱਟ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦਿਆਂ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ
ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ
ਮਜ਼ਿਠੀਆਂ ਨੇ ਰੁਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਮਨਾ ਕੇ ਨਾਲ ਤੋਰਨ
ਦੀ ਸੁਰੂਆਤ ਹਲਕਾ ਬਿਆਸ 'ਚੋਣ ਦੀ ਵਿਧਾਇਕ
ਮਨਜ਼ਿਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮੌਰਚਾ
ਖੇਲੀ ਬੈਠੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜ਼ਿੰਨਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਿਹਾਤੀ
ਦੇ ਪ੍ਰਾਨ ਡਾ। ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ, ਸ੍ਰੋਮਣੀ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ
ਗੁਰਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰਾਈਆ ਵਿਚਕਾਰ ਸੁਲਾ
ਕਰਾ ਕੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦਿੱਤਾ।ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਹਲਕਾ ਬਿਆਸ ਕੇ ਵਿਧਾਇਕ
ਦੇ ਕੱਟਤ ਵਿਰੋਧੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਯਥ ਵਿਚਗਿ
ਬਾਦਲ ਦਲ ਦੇ ਕੌਮੀ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਡ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਦੀ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ
ਨਹਿਰੀ ਵਿਸਰਾਮ ਘਰ ਵਿਖੇ ਦੇਰ ਸਾਮ ਐਮ.ਪੀ.
ਡਾ। ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ, ਮਨਜ਼ਿਦਰ ਸਿੰਘ
ਕੰਗ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਰਮਾਨ
ਨਹਿਰੀ ਨਹਿਰੀ ਨਹਿਰੀ ਤੰਤੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਹਾਂ
ਅਤੇ ਇਹ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰੀਵਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ
ਹਨ। ਸਾਡੀਆ ਨਹਿਰੀ ਨੂੰ ਜਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ
'ਉਠੇ ਵੀ ਹੋਣ ਵੀ ਹੈ।' ਅਤੇ ਇਹ ਕੀਤੇ ਗਏ
ਹਨ।ਲਕਸਮਣ ਰੇਖਾ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ
ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ
ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਪਸ
ਵਿਚ ਲੜਨ ਨਾਲੋਂ ਚੰਗਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕੱਠੇ
ਹੋ ਕੇ ਭ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਵਿਹੁਰ ਲਤਿਆ ਜਾਵੇ।ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ
ਚਾਵਲਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਵੈ-ਸੇਵੀ
ਜਥੇਬੰਦੀ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਫੰਡ ਲੈਣ ਹਨ।
ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਮਸਲਿਆਂ ਦਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ
ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ
'ਤੇ ਸਵਾਲੀਆ ਚਿੜ੍ਹ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ
ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਕ ਨਿਰਪੱਖ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ
ਤਸਲੀਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਰਾਹੀਂ ਇਸ
ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।
ਜੇਕਰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ
ਤੇ ਬਾਜ਼ ਅਖੂਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ
ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ

ਬਲਉਸਟਾਰ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਨਾਲੋਂ ਫੁੱਟੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਦੀ 25ਵੀਂ ਵਰ੍ਗੀਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸੁਰੂ ਕੀਤੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿਚ ਲੰਘੀ 2 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਇਥੇ ਖਾਲਸਾ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਵਲੋਂ ਪੰਥ ਦੇ ਰੱਸ਼ਨ ਦਿਮਾਗ ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਨਮ ਸਤਾਬਦੀ ਮੌਕੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਕਤ ਦੋਵਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ, ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ, ਅਕਾਲ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੰਚ ਪ੍ਰਧਾਨੀ, ਸਿੱਖ ਯਥ ਆਫ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਇਸ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿਚ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਨ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਖਾਲਸਾ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਭਾਈ ਮੋਹਕ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਜਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾਲਸਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੰਚ ਪ੍ਰਧਾਨੀ, ਸਿੱਖ ਯਥ ਆਫ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਕੀਰਤਨੀ ਜੱਥਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਭਾਈ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਸ. ਹਰਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਕੰਵਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸਤਿਨਾਮ ਸਿੰਘ ਪਾਊਂਟਾ ਸਾਹਿਬ, ਡਾ. ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਬੇਦਾਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਆਨਨਦੀ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਅਣ੍ਹੀ, ਅਕਾਲ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਭਾਈ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ, ਸ. ਮਨਜਿੰਦ ਸਿੰਘ ਕਲਕੱਤਾ, ਚੰਕਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰੀਫਪੁਰਾ ਦੋਵੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ, ਸ. ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜ਼ਿੰਮੁ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਰਸਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੰਚ ਪ੍ਰਧਾਨੀ, ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿੰਘ ਯੂਥ ਆਫ ਪੰਜਾਬ, ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਖਾਲਤਾ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਰੇ ਨੰਗਲ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਪੱਧਰੀ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਗ ਲਿਆ ਤੇ ਵਡਮੁੱਲੇ ਯੋਗਦਾਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ

ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੁਲਾਇਆਂ ਨੇ ਅਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਪੰਥਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹਾ ਕੀਤੀ ਉਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਨਾਲ ਟੁੱਟ ਗਏ ਹਨ। ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿਚ ਪਾਸ ਮਤਿਆਂ ਬੇ-ਨਿਆਜ ਹਸਤੀ ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਵੀਹਵੀ ਸਦੀ ਦੇ ਉਥੋਂ ਬੇਬਾਕ ਚਿੱਤਰ, ਨੀਤੀਵਾਨ ਅਤੇ ਫਿਲਾਸਫਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਜਨੀਤਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਜਗਤ ਵਿਚ ਨਿਵੇਕਲਾ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਸਥਾਨ ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਵੀਹਵੀ ਸਦੀ ਦੇ ਉਥੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਕੰਮ ਨੇ ਦੂਜੀ ਕੰਮ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਹੋਵੇ, ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ, ਦੁਬੈਲ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਘਟੀਆ ਦਰਜੇ ਦਾ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਕੰਮ ਦੀ ਅਣ੍ਹ ਅਤੇ ਗੈਰਤ ਨੂੰ ਰੋਲਣ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਾਂਤ ਲੀਫਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਜਿਹੇ ਘਿਣਾਉਣੇ ਹਥਕੰਢੇ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ 1966 ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ 'ਸਿੱਖ ਹੋਮਲੈਂਡ' ਦਾ ਮਤਾ ਅਤੇ 1972 ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ 'ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ' ਦਾ ਮਤਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਨ, ਅੱਜ ਦਾ ਸੈਮੀਨਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਡਮੁੱਲੇ ਯੋਗਦਾਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ

ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਵਲੋਂ ਨਸ਼ੇ ਤੇ ਪੈਸੇ ਬਗੈਰ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਸੰਗੁਰ : ਲੰਘੀ 25 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਸੰਗੁਰ ਨਵੀਂ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਵਿਖੇ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਡਰੀ ਸ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਯਥ ਵਿੱਗ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਸ਼ਾ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਨ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਹਜਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਨੋਜਵਾਨ ਪਹੁੰਚੇ। ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਦਿਆ ਸ. ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 69 ਸਾਲ ਜਨਤਾ ਦੀ ਜੀਭ ਉਪਰ ਫੰਗ ਮਾਰਦਿਆਂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤਿ ਅੱਜ ਆਪਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਾਰਾ ਜਵਾਬ ਦੇਂਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਠਠਾਂ ਮਾਰਦੇ ਇਕੱਠੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵਿਚ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆ ਨੇ ਵੇਟਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਤਾ ਨਹੀਂ ਵਰਤਾਇਆ, ਹਰ ਇਕ ਨਸ਼ਾ ਵੇਟਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੋਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਭੈੜੇ ਰੋਗ

ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ

ਲਗਾਏ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ੁਰਾਬ ਵੰਡੀ ਭਾਵੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਭਾਵੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਭੂੰਕੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ 25 ਹਜ਼ਾਰ ਧੀਆਂ ਅਤੇ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਨੋਜਵਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਨਰਕ ਭਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਹ ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਤਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਉਹ ਫੋਕੇ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਉਣ ਜੋਗੇ ਹੀ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਗੱਲ ਸੁਣੀ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਅੱਜ ਆਪ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭਡਾ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ। ਜਿਸ ਨੇ ਸੈਕਤਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਨੋਜਵਾਨ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਢਵਾਏ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੁਲਾਂਧੀ ਨੇ ਵੀ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਵਾਈ।

ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ : ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਪਰਚਮ ਲਗਾਉਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆਂ ਰਾਜ ਦੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿਚ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਬਿਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਬਦਲ ਜਾਣ ਵਿਛੋਂ ਅਸੈਂਕਿਆ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬੇਹੁੰਦ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਮਿਲੀਆਂ ਖੁਲ੍ਹਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਨਕ (ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ) ਵਿਚ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਬਿਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬੇਹੁੰਦ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਸੈਂਕਿਆ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਦੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿਚ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਬਿਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬੇਹੁੰਦ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬੇਹੁੰਦ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਸੈਂਕਿਆ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਦੀ ਅਸੈਂਬਲੀ

"Our Training Makes The Difference"

★ No Waiting period For Training Courses

★ One on One Training

★ ਅਸੀਂ ਟੈਪੋਰੇਟੀ ਪਰਮਿਟ ਲੈਣ ਚ ਮਦਦ ਕਰਾਂਗੇ

★ 3-acre paved lot for training.

★ Day, evening and weekend classes available.

★ Starting pay can be \$700 to \$800 per week.

★ ਜੋਬ ਦਿਵਾਵਾਂਗੇ

Ask For Rupinder S. Randhawa

CALL: 734-444-4048 Or 313-841-2222

Class B License
\$1,300

CDL Class A & B Training

Testing Available

Get FREE Training Thru Michigan WORKS

100% State Funded

151 Military
Detroit, MI 48209

ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ
13 ਮਾਰਚ ਨੂੰ

ਮੋਹਾਲੀ : ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਡਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੱਖ ਬਾਦਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਾਦਲ, ਡਿਪਟੀ ਮੁੱਖ ਮੰਡਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੱਖ ਬਾਦਲ ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ 'ਤੇ ਪਿਛਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿੱਤੀਲੈਸ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿੱਤੀਲੈਸ ਵਿਭਾਗ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਬਣੀ ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਨੀਵਸਿਟੀ ਵਿਚ ਸੁਹਿਰਦੀ ਗੈਰੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਲਗਾ ਕੇ ਗੈਰੀਦਾਂ ਖਾਲਸਾ ਪ

ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਾਰ ਹੀ ਖਾਧੀ

-ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ
ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ : ਸਿਰ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹੀ ਆ ਰਹੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਵਿਚ ਬਠਿੰਡਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਦੀ ਬਾਜੀ ਪੁਠੀ ਪੈਂਦੀ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਦੀ ਨਗਰ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਕੇ ਲਗਭਗ ਇਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਏਰੀਆ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਗਜਨੀਤੀ ਉਪਰ ਤਕਤੀ ਪਕੜ ਰੱਖਦੇ ਕੁਝ ਸੁਚੇਤ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇੱਥੇ ਸਬਾਨਕ ਚੋਣ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਇਸ ਪਿੱਛਿਤ ਰਧਰਤੀ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਚੋਣ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੇ ਹੀ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਰਜਸ਼ੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਬਾਨੂ ਬੰਨ੍ਹਾ ਸੀ। ਦਾਣੇ ਤੋਂ ਢੇਰੀ ਪਛਾਣੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਥਨ ਵੱਗ ਇੱਥੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ

ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਚੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ-ਕਰਵਾਉਣ ਪਿੱਛੋਂ ਤੀਜਾ ਦਿਨ ਚਤੁਰੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇੱਥੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਦੇਣਾ ਵੀ ਕੁਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਦਹਕਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵਲੋਂ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪਦ ਉਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹਨ-ਜਦੋਂ-ਜਦੋਂ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਾਗਡੇਰ ਸੰਭਾਲੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਿੰਨੇ ਵਾਰ ਹੀ ਇਸ ਕਸਬੇ ਦੀ, ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਚੱਲਦਾ ਕਰਕੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਤਿਹਾਸ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਜਮਹੂਰੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚੁਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਤਲਵੰਡੀ

ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਲੜੇਗਾ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਬਾਦਲ ਲਈ ਬਣੇਗੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹਾਲਤ

ਜਲੰਧਰ : ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਵਿਰੋਧੀ ਕਈ ਸਿੱਖ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਲੜਕੇ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਾਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਤਾ ਲੱਗ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (1920) ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦਮਦਮੀ ਟਰਕਸਾਲ, ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਬਾਅਦ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। 35 ਸਾਲਾ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਇਸ ਸਮੇਂ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਰਿਅਲ ਅਸਟੇਟ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (22) ਕੈਨੰਡਾ ਜਾ ਵਸਿਆ ਹੈ। ਪਤਾ ਲੱਗ ਹੈ ਕਿ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਲਕੇ 'ਚ ਸੰਪਰਕ ਮੁਹਿੰਮ ਵੀ ਆਰੰਭ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਆਗੂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਰਹੇ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ

ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ

ਹਨ। ਦਮਦਮੀ ਟਰਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਨਾਲ ਵੀ ਬੱਦੇ ਲੜਕੇ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਾਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਤਾ ਲੱਗ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (1920) ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦਮਦਮੀ ਟਰਕਸਾਲ, ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਬਾਅਦ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। 35 ਸਾਲਾ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਇਸ ਸਮੇਂ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਰਿਅਲ ਅਸਟੇਟ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (22) ਕੈਨੰਡਾ ਜਾ ਵਸਿਆ ਹੈ। ਪਤਾ ਲੱਗ ਹੈ ਕਿ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਲਕੇ 'ਚ ਸੰਪਰਕ ਮੁਹਿੰਮ ਵੀ ਆਰੰਭ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਆਗੂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਰਹੇ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ

ਲੰਮੇ ਸੰਤਾਪ ਪਿੱਛੋਂ ਪੰਜਾਬ ਗੜਬੜ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਇਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਲੰਮੇ ਸੰਤਾਪ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਗੜਬੜ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਤੇਵਾਦ ਦੌਰਾਨ ਫੌਜੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣ ਲਈ 1984 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਆਰਾਮਡ ਫੋਰਸਜ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਾਵਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਗੜਬੜ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 16 ਨਵੰਬਰ 1997 ਨੂੰ ਰਾਜ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਗੜਬੜ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਫੌਜ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗੁਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਵਿਚ ਗੜਬੜੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਮੁਤਾਬਕ ਹੁਣ ਪੁਰੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਗੜਬੜ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੂੰ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸੱਥੀ ਨੂੰ ਗੜਬੜੀ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਲੰਮਾਂ ਸਮਾਂ ਦਰਜ ਰੱਖਣ ਸੰਘੀ ਜਦੋਂ 18 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਤੋਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਤਿਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਚ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਾਂਅਬ ਤੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਗੜਬੜੀ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ

ਲਿੱਕਰ ਸਟੋਰ/ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
Wanted a Liquor Store or Gas Station in California.

Money that can be put down is 200K. Deal is only possible with perfect Paperwork for 2006,2007,2008. And Gas Station with Healy and all other updates. There should be no hidden sale/purchase. Kindly contact as soon as possible.

Ph: 559-776-7538

E-mail: kulwant8019@yahoo.com

ਸਾਬੋ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗੈਰ-ਅਕਾਲੀ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਕੋਵਲ ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਕਮਤਾਂ ਸਮੇਂ ਤੇਤੀਨ ਪਿੱਛੋਂ ਜਦੋਂ, ਵੀ ਦੁਬਾਰਾ ਇੱਥੇ ਚੋਣ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ, ਨਤੀਜੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚੁਰ ਹੀ ਆਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਇਹੋ ਹੀ ਉਹ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਤਿੰਨ ਦਹਕਿਆਂ ਦੇ ਯਰਤੀ 'ਤੇ ਕਦੀ ਨੀਲੀ ਪੱਗ ਵਾਲਾ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਬੰਦੀ ਸੰਭਾਲੀ ਹੈ, ਤਿੰਨੇ ਵਾਰ ਹੀ ਇਸ ਕਸਬੇ ਦੀ, ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਚੱਲਦਾ ਕਰਕੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਿੱਧੀਆਂ ਵੇਟਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚੁਣਿਆ, ਸਗੋਂ ਐਤਕੀਂ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬਣੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਵਾਂਗ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਕਮਤਾਂ ਸਮੇਂ ਤੇਤੀਨ ਪਿੱਛੋਂ ਜਦੋਂ, ਵੀ ਦੁਬਾਰਾ ਇੱਥੇ ਚੋਣ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ, ਨਤੀਜੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚੁਰ ਹੀ ਆਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਇਹੋ ਹੀ ਉਹ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਤਿੰਨ ਦਹਕਿਆਂ ਦੇ ਯਰਤੀ 'ਤੇ ਕਦੀ ਨੀਲੀ ਪੱਗ ਵਾਲਾ ਸਰਪੰਚ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਿਆ।

ਲਈ ਉਸ ਵੇਲੇ ਬਾਦਲ ਨੇ ਉਸ ਰੁਝਾਨ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੰਨਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਿੱਛੋਂ ਦੇ ਤੀਹ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅੱਜ ਤੱਕ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰ ਨਹੀਂ ਪਿਆ। ਸੁਚੇਤ ਹਲਕਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਹਨ ਉਹ ਹਲਕਿਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਜੇਕਰ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਦੀਆਂ ਸਬਾਨਕ ਚੋਣਾਂ ਵਾਲੀ ਤੋਂ ਦੁੱਕਣ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਦਹਕਿਆਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੀ ਇਥੇ ਦੁਰਗਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਫੌਜਾਂ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਟੇਪਾਂ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਪ੍ਰਭਾਕਰਨ ਨਾਲ

-ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀ ਫੌਜ ਨੇ ਕੁਝ ਵੀਡੀਓ ਟੇਪਾਂ ਅਤੇ ਫੌਜਾਂ ਕਾਨੂੰ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਲਿੱਟੇ ਦੇ ਇਕ ਕੈਪ ਵਿਚੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਵੀ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

ਸਨਿਚਰਵਾਰ, 7 ਮਾਰਚ, 2009

ਮਿਲਣਾ ਤਾਂ ਰੱਬ ਨੂੰ ਏਂ, ਤੇਰਾ ਪਿਆਰ ਬਹਾਨਾ ਏ -ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਗੀਤ

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਬੁੱਝੋ ਭਲਾਂ ਕੌਣ ਸਹੀ!

ਗਲ ਹੀ ਵਿਚ ਛੱਪੀ ਇਕ ਖੁਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਮਾਅਰਕਾ ਮਾਰਿਆ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਭਿਆਤਾ ਸਿਖਾਉਣ ਤੁਰੇ ਹੋਏ ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਉੱਜ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੜਾ ਕੜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਥਾਵਾਂ, ਕੈਡੇ, ਨਾਈਟ ਕਲੱਬਾਂ, ਕੈਸ਼ੀਨੋਂ ਆਦਿ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿਥੇ ਸ਼ਰਮ ਹਯਾ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਰੀਣ ਭਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਹੁਣ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਛੱਪੀ ਇਕ ਖੁਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਸਹਿਤ ਵਾਸਲਬੋਰੋ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਕੌਂਫੀ ਹਾਊਸ ਖੁੱਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਾਰੀਆਂ ਵੇਟਰਾਂ ਟੱਪ ਲੈਸ ਲਿਬਾਸਾਂ 'ਚ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੌਂਫੀ ਹਾਊਸ ਦਾ ਨਾਂ ਗ੍ਰੈਂਡ ਵਿਉ ਟੱਪ ਲੈਸ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬੀਤੀ 23 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਹੀ ਖੁੱਲਿਆ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆਂ ਹੀ ਇਸ ਕੈਡੇ ਵਿਚ ਭੀਜ਼ ਲੱਗ ਗਈ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਹਾਹਕ ਕੌਂਫੀ ਪੀਣ ਲਈ ਇਥੇ ਆਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਤਿੰਨ ਟੱਪ ਲੈਸ ਕੜੀਆਂ ਵੇਟਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਤੇ ਇਕ ਨੰਗੇ ਮੁਨੰਗੇ ਮਰਦ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸੀ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਿਛਲੀਆਂ ਅਮਰੀਕੀ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, “ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੈ।” ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਠੀਕ! ਇਥੇ ਕੁਝ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੈ! ਇਸ ਟੱਪ ਲੈਸ ਕਾਫੀ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਹੁਣ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਦੇ ਪੱਲੇ ਹੇਠ ਢਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਉੱਜ ਇਹ ਮਸਲਾ ਵੀ ਵਿਵਾਦਗੁਸਤ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਕਿਥੇ ਕੁ ਖੁਤਮ ਹੋ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਸਲਾ ਵੀ ਸੋਚਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਖਰ ਪਸੂਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਜਿਸਮ ਨੂੰ ਪੱਤਿਆਂ ਨਾਲ ਢਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਦਿ ਮਨੁੱਖ ਵੀ ਨੰਗਾ-ਫੁੰਗਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਆਪ ਬਾਰੇ ਸੁਚੇਤ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਦੀ ਅਕਲ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਤਾ ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ, ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਹੀ ਉਸਨੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣ ਦਾ ਅਮਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਮੁੱਢ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਜਣਨ ਅੰਗਾਂ ਉਪਰ ਪੱਤੇ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਸਮੁੱਚੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਪਹਿਰਾਵੇ ਨਾਲ ਸਿੰਗਾਰਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਪਿਛਲੇ 100 ਕੁ ਸਾਲ ਵਿਚ ਚਲਿਆਂ ਕਿਥਿਤ ਆਧੁਨਿਕ ਹਨ੍ਹੇਰੀ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਲਟੇ ਵਿਹਣੀ ਤੌਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਫੈਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਤਰਾਂ ਉਤਾਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਤਰਾਂ ਹੁਣ ਏਨੀਆਂ ਉਤਾਰ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਆਪਣਾ ਉਪਰਲਾ ਜਿਸਮ ਨੰਗਾ ਕਰਨ ਤੁਰ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਕਾਂਭਾਰੀਆਂ, ਬਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਪੱਤਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਬਿਜਨਸ ਇਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਮਰਦਾਂ ਨੂੰ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਨੰਗੇ ਜਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਜਾਵੇ। ਅਮਰੀਕਨ ਹਕਮਤ ਤਾਂ ਹੈ ਕਿ ਕਰਾਵਾਂ ਦੀ ਜੰਮੀ ਜਾਈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਪੱਖ ਲੈ ਰਹੇ ਬੂਧੀਜੀਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਆਖਣਗੇ?

ਇਸਲਾਮਿਕ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਝਗੜੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਕ ਵੱਡਾ ਝਗੜਾ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਬੁਰਕੇ ਪਾਉਣ ਜਾਂ ਜਿਸਮ ਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਕੱਪੜੇ ਵੀ ਉਤਾਰ ਦੇਣ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੂਜੀ ਪੁਜੀਸ਼ਨ ‘ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਨਾਂ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਖੜ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਵਿਚ ਇਹ ਮਿਹਣੇਬਾਜੀ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਨੰਗੀਆਂ ਕਰਕੇ ਵੇਚਦੇ ਹੋ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਬੂਧੀਜੀਵੀ ਤਥਕਾ ਇਸਲਾਮਿਕ ਦੁਨੀਆਂ ‘ਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰਕੇ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਬੁੱਝੋ ਭਲਾਂ ਦੋਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੌਣ ਠੀਕ ਹੈ? ਇਹ ਬੁਝਾਰਤ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਪਾਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਨੋਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ, ਇਰਾਕ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਸਿਰ ਵੱਡਵੀਂ ਲੜਾਈ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਕ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ‘ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਸੋਚੇ, ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਦੋਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਇਸਲਾਮਿਕ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅੰਨ੍ਹੀ ਗਲੀ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣ ਲਈ ਉਤਾਰਵੇਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੱਖੀ ਮੁਲਕ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਹਰ ਪਵਿਤਰ ਸੈਮੈਨ ਨੂੰ ਵੀ ਮੰਡੀ ਦਾ ਮਾਲ ਬਣਾ ਦੇਣ ‘ਤੇ ਉਤਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉੱਜ ਸੱਭਿਆਕ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਟੱਪ ਲੈਸ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਵਧੇਰੇ ਖੜਰਨਾਕ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਸਫਰ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ/ ਇੱਛਾਵਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠਕੇ ਕਿਸੇ ਪਰਮ ਚੇਤਨਾ ਵਲ ਤੁਰਨ ਦਾ ਸਫਰ ਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਧਿਰਾਂ, ਸੰਗਠਨ, ਸਟੇਟਾਂ, ਕਿਥਿਤ ਪਰਮ, ਉਸ ਨੂੰ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਵਲ ਤੁਰਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਖੜਰਨਾਕ ਹੋਰ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੀ ਕੈਦ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਅਤੇ ਟੱਪ ਲੈਸ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੋਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਖੜ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਦੋਨਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਨੂੰ ਕੱਟੇ। ਟੱਪ ਲੈਸ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੂਜੀ ਵੀ ਅਤੇ ਬੁਰਕੇ ਵਾਲੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੂਜੀ ਵੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਅਤਿ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ, ਸੱਭਿਆਤਾ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੋਹਨ ਸੁਆਦਾਂ ਤੋਂ ਪਸੂਪੁਣੇ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅੰਨ੍ਹੀ ਗਲੀ ਵਲ ਪੂਹੀ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਦੇ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹੇਗੀ।

ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਬੂਧੀਜੀਵੀਆਂ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਟੱਪ ਲੈਸ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੋਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਵਿਚ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਖੜ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਦੋਨਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਨੂੰ ਕੱਟੇ। ਟੱਪ ਲੈਸ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੂਜੀ ਵੀ ਅਤੇ ਬੁਰਕੇ ਵਾਲੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੂਜੀ ਵੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਅਤਿ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ, ਸੱਭਿਆਤਾ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੋਹਨ ਸੁਆਦਾਂ ਤੋਂ ਪਸੂਪੁਣੇ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅੰਨ੍ਹੀ ਗਲੀ ਵਲ ਪੂਹੀ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਦੇ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹੇਗੀ।

ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਬੂਧੀਜੀਵੀਆਂ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਟੱਪ ਲੈਸ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੋਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਵਿਚ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਖੜ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਦੋਨਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਨੂੰ ਕੱਟੇ। ਟੱਪ ਲੈਸ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੂਜੀ ਵੀ ਅਤੇ ਬੁਰਕੇ ਵਾਲੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੂਜੀ ਵੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਅਤਿ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ, ਸੱਭਿਆਤਾ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੋਹਨ ਸੁਆਦਾਂ ਤੋਂ ਪਸੂਪੁਣੇ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅੰਨ੍ਹੀ ਗਲੀ ਵਲ ਪੂਹੀ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਦੇ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹੇਗੀ।

ਠਾਹ ਸੋਟਾ

-ਚਾਚਾ ਬੇਲਿਹਾਜ਼

ਸੁਣੀ ਡਾਚਿਆ ਲੇਰ ਸਾਡੀ

ਦਿਨ ਢਲਦਿਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਪੁੱਛਦ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਕ੍ਰਿਕਟ ਟੀਮ 'ਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲਾ

ਜਿਥੋਂ ਉਹ ਕੋਲੰਬੋ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਈ।

ਪਾਕ ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲ ਡਾਨ ਨਿਊਜ਼ ਦੇ ਸੂਟਰਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦੀ ਮਹਿਮਾਨ ਟੀਮ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਹਾਈ ਕੰਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਚਾਮਰਾ ਰਨਵੀਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਖਮੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਸਮਰਵੀਰਾ, ਪਰਾਕਵਿਤਨਾ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ

ਜਖਮੀ ਹੋਇਆ ਇਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਲਾਜ਼ਮ

ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਗਰੋਂ ਸਟੈਰੋਚਰ 'ਤੇ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਥੇ ਉਹ ਤਿੰਨ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨਾਲ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਵਿਚ ਲਾਹੌਰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਪੁੱਸਾ।

ਟੀ.ਵੀ. ਫੁਟੇਜ਼ 'ਚ ਬੰਦੁਕਧਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬੱਸ ਉਪਰ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਥੋਂ ਭੱਜਦੇ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਈ ਗੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਢੀ ਨਕਸਾਨ ਪੁੱਸਿਆ। ਲਾਹੌਰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੰਖ ਹਈਪੂਰ ਰਹਿਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਹਮਲਾਵਰ ਨਹੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਡਲ ਟਾਊਨ ਬੇਤਰ ਵਿਚ ਚਾਰ

ਗਗਨਜੀਤ ਬਰਨਾਲਾ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੇਸ 'ਚੋਂ ਬਰੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਗਗਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਰਵੀਕਾਂਤ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਧੂਰੀ ਗਗਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਲੱਗੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 26 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਸੁਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਇਹ ਫੈਸਲਾ 27 ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ ਰਿਜ਼ਰਵ ਰੱਖ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲੇ ਗਗਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਕ ਨੌਕਰਾਣੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਜਬਰ ਜਿਨਾਹ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਗਵਾਹੀ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲੇ ਦਿੱਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੇ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹੀ।

ਮਸ਼ਕੂਕਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਕਾਰ ਵਿਚ ਜਾ ਰਹੇ ਰਿਜ਼ਰਵ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਹਿਸਾਨ ਰਜਾ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਫੱਟਡ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਸਬਾਨਕ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਪਰੋਸ਼ਨ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਹਮਲੇ ਦੇ ਕਈ ਅੰਦਰੀਆਂ ਮਗਰੋਂ ਦੋ ਕਾਰ ਬੰਬ ਨੁੱਸ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਾਹੌਰ

ਹਮਲੇ ਦੀ ਚੁਡੇਰਿਓਂ ਨਿਖੇਧੀ: ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲਾਹੌਰ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਲੰਬੀ 3 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਕ੍ਰਿਕਟ ਟੀਮ 'ਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸੰਸਾਰ ਭਰ 'ਚ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਤੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਕੌਸ਼ਲ ਦੇ ਮੁੱਖ

ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗੁਰੂਨ ਲਰਗਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲਾ ਸਮੁੱਚੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਨੇਪਾਲ ਦੋਵੇਂ 'ਤੇ ਗਏ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮਹਿੰਦਾ ਰਾਜ ਪਕਸ਼ ਨੇ ਟੀਮ 'ਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਮਗਰੋਂ ਨੇਪਾਲ ਦੋਵੇਂ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਵਾਪਸ ਪਰਤਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਕ੍ਰਿਕਟ ਖਿਡਾਰੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਕਾਰਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਮਗਰੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਹੋਰ

ਨਹੀਂ ਖੇਡੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਕ੍ਰੈਮੋਟੋਰ ਵਜੋਂ ਲਾਹੌਰ ਆਏ ਕਾਰਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਹੀਂ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕ੍ਰਿਕਟ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਨੇ ਘਟਨਾ 'ਤੇ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਦੁਰੁਸਤ ਹੋਣ ਦੀ ਕਾਮਾਨ ਕੀਤੀ।

SINGH PINLESS COMMUNICATION

www.singhpinless.com

(ਇਸ ਸਾਈਟ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵੀ ਫੋਨ ਚਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ) ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਡਾਲਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

2.5¢ PER MINUTE

NO Hidden Charges, Connection Fee, Monthly Fee, Other Charges

ਸੈਲ ਫੋਨ, ਘਰ ਦੇ ਫੋਨ ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਵੀ ਕਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜ ਫੋਨ ਤੱਕ ਵੀ ਐਡ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ

2.5¢ PER MINUTE

\$100 ਵਿੱਚ 66 ਘੰਟੇ 40 ਮਿੰਟ

ਗੱਲ ਕਰੋ

ਅਤੇ

ਇੰਡੀਆ ਸੈਲ ਫੋਨ ਤੇ 75 ਘੰਟੇ (4500 ਮਿੰਟ) ਤੱਕ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਕਾਲ ਕਰੋ 661-889-1927

ਵੱਸਦਾ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬ

(Online) Punjabi Tv Show

For More Info Call
817-739-2952

Balkar Heer (Vicky)

Amarjit Dhillon

ਵੱਸਦਾ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬ ਟੀਵੀ ਸ਼ੋ
7 ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ Parminder Sanghera
ਸ਼ਨੀਚਰਵਾਰ ਸ਼ਾਮ 6 ਵਜੇ ਤੋਂ 7 ਵਜੇ ਤੱਕ।
ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਲੋਗ ਅੰਨ ਕਰੋ: www.dallaspunjab.com

Balkar Heer (Vicky)

Amarjit Dhillon

www.dallaspunjab.com

ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪਾਰਸ ਦੇ ਤੁਰ ਜਾਣ ‘ਤੇ

ਸੁਰਪਾਂਜਲੀ

‘ਜੱਗ ਜੰਕਸ਼ਨ ਰੇਲਾਂ ਦਾ, ਗੱਡੀ ਇੱਕ ਆਵੇ
ਇੱਕ ਜਾਵੇ’ ਵਰਗੀ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬੱਚੇ ਬੱਚੇ ਦੇ
ਬੁੱਲਾਂ ‘ਤੇ ਫਰਕਣ ਵਾਲੀ, ਸਦਾ-ਬਹਾਰ ਕਵੀਸ਼ਰੀ
ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ ਸ੍ਰੋਮਈ ਕਵੀਸ਼ਰ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ
‘ਪਾਰਸ’ ਰਾਮਵਾਲੀਆ ਸਦੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਛੁੱਕਦੀ
ਉਮਰ ਭੋਗ ਕੇ ਆਖਰਕਾਰ 28 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ
ਦੁਨਿਆਵੀ ‘ਜੰਕਸ਼ਨ’ ਤੋਂ ਸਦਾ ਲਈ ਤੁਰ ਜਾਣ
ਵਾਲੀ ‘ਗੱਡੀ’ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਆਨ੍ਕ ਸਫਰ ’ਤੇ

ਸੁਧਨ ਸੰਧ

ਤੁਰ ਗਿਆ ਤੇ ਪਿੰਡੇ 'ਪਲੇਟਾਰਮ' ਤੇ ਖੜੀ
ਉਸਦੇ ਲੋਂਖਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ-ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਭੀਤ ਮੋਹ
ਭਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਨੂੰ ਹੱਥ ਹਿਲਾ
ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਚਿਤਵ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ 'ਪਾਰਸ' ਸੱਚਮੁੱਚ ਦਾ
ਪਾਰਸ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਸੂਝ ਦੀ ਛੋਹ ਨਾਲ ਸਾਧਾਰਨ
ਜਿਹੇ ਸਬਦ ਹੁਸੀਨ ਤਰਤੀਬ ਵਿਚ ਜੁੜ ਕੇ ਅਜਿਹੇ
ਲਿਖਕੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰੱਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਸਾਧਾਰਨ
ਪੇਂਡ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੇ ਲੋਕ ਵਿਰਸੇ, ਸਮਾਜ,
ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ
ਆਪਣੀ ਹੁੰਹ ਨੂੰ ਵੇਖਣ, ਸਮਝਣ ਤੇ ਮਾਨਣ ਦੇ
ਯੋਗ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ
ਉਸਦੀ ਕਵੀਸ਼ਰੀ, ਉਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਗਾਇਕੀ
ਤੇ ਪਾਰਸ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦਾ ਜਾਦੂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ
ਸਿਰ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਬੋਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਕੋਈ ਮੇਲਾ ਜਾਂ
ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ-
ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਮਾਗਮ ਉਸਦੇ ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਜੱਥੇ
ਦੀ ਸਮਲੀਅਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਧੂਰਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ
ਸੀ। ਲੋਕ ਮੀਲਾਂ ਤੱਕ ਪੈਂਡਾ ਕਰਕੇ ਉਸਦੇ ਅਖਾਡੇ
ਸੁਣਨ ਜਾਂਦੇ। ਉਸਦੇ ਲਿਖੇ ਕਿੱਸੇ ਖੀਚੀਦ ਕੇ
ਪੜ੍ਹਦੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ-ਪੜ੍ਹਦੇ
'ਪਾਰਸ-ਛੋਹ' ਨਾਲ ਕੀਲੇ ਬੁਦਦ ਕਵੀਸ਼ਰ ਬਣ
ਜਾਂਦੇ।

ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਵੀਸ਼ਰ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ‘ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੇਡੀਓ ਜਲੰਧਰ’ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਜੱਥੇ ਨਾਲ ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਗਾਇਈ ਸੁਟੁ ਕੀਤੀ। ਸੀਕਾਰਡ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਉਸਦੀ ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਦੇ ਤਵੇਂ ਭਰੇ। ਪਾਰਸ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਗਾਇਕੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਘਰ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਉਹ ਹਰੇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਘਰ ਦਾ ਆਪਣਾ ਜੀਅ ਬਣ ਗਿਆ। ਲੋਕ ਘਰਾਂ, ਸੱਥਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ, ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਜਦੋਂ ਕੋਠਿਆਂ ਉੱਤੇ ਮੰਜ਼ੇ ਜੋਤ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਲਲਕਾਏ ਸਾਧੀਕਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪਾਰਸ ਦੀ ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਦੇ ਰੀਕਾਰਡ ਵੱਜਦੇ ਤਾਂ ਲੋਕ ਵਿਚੋਂ ਸਾਹ ਰੋਕ ਕੇ ਪਾਰਸ ਦੀ ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਦੀ ਹੁਕ ਨਾਲ ਇਕਸੁਰ ਹੋ ਕੇ ਉਸਦਾ ਆਨੰਦ ਵੀ ਲੈਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਉਸਦੀ ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਸੁੱਤਾ ਹੋਇਆ ਪੰਜਾਬ ਜਾਗ ਕੇ ਅੰਗੜੀਈ ਭਰਨ ਲੱਗਦਾ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਭਾਸ ਚੰਦਰ ਬੋਸ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਠੀਕਰੀਵਾਲਾ ਵਰਗੇ ਲੋਕ-ਨਾਇਕ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਰਾਜਾਸੀ ਆਗੂ ਤੇ ਪੂਰਨ ਭਗਤ, ਕੌਲਾਂ, ਦਹੂਦ ਬਾਦਸ਼ਾਹ, ਸਰਵਣ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਤਾਰਾ ਰਾਣੀ ਜਿਹੀਆਂ ਲੋਕ-ਗਥਾਵਾਂ ਉਸਦੀ ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਮੁੜ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ-ਮਨ ਵਿਚ ਜਿੁਝੀਂ ਉਠੀਆਂ। ਉਸਦੀ ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਲੋਕ-ਕਵਿਤਾ ਵਾਂਗ ਪੰਜਾਬੀ ਮਨ ਦਾ ਗਿਆ ਬਣ ਗਈ।

ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਸਦੇ ਲਿਸਕਾਏ
ਸੈਕਤੇ ਕਵੀਸਰ, ਉਸਦੇ 'ਸ਼ਾਗਿਰਦਾ' ਨੇ, ਉਸਦੇ
ਨਾ ਦੀ ਚਮਕ ਨੂੰ, ਉਸ ਵਾਂਗ ਹੀ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼
ਵਿਚ ਫੈਲਾਇਆ। ਇੱਜ ਪਾਰਸ ਨੇ ਕਵੀਸਰੀ ਦੀ
ਮਹਾਨ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ
ਜਿਉਂਦੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕਾਰਜ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਉਸਦੇ
ਸ਼ਾਗਿਰਦਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਖਰਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਪ੍ਰਸਿੱਧ
ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਅਤੇ ਫਿਲਮ ਐਕਟਰ ਹਰਭਜਨ
ਮਾਨ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਗਾਇਨ,
ਕਵੀਸਰੀ ਅਤੇ ਸੁਰ-ਸਥਾਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸਮਝ
'ਆਪਣੇ ਬਾਪੁ' ਪਾਰਸ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਮਿਲੀ। ਜਿਹਤੇ
ਕਵੀਸਰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਸ਼ਾਗਿਰਦ ਨਹੀਂ
ਵੀ ਸਨ ਉਹ ਵੀ ਉਸਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪਿੱਛੇ
ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਜੋੜ ਕੇ ਉਸਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੀ
ਸਥਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ ਯਤਨ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਢਾਡੀ
ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਅਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਵਿਚ
ਜਿੰਡਾ ਵੱਡਾ ਨਾਂ ਗਿਆਨੀ ਸੋਹਣ ਸਿੱਖ ਸੀਤਲ
ਦਾ ਹੈ, ਕਵੀਸਰੀ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿਚ ਕਰਨੈਲ
ਸਿੰਘ ਪਾਤਸ ਵੀ ਉਡਾ-ਕੇਤਾ ਨਾਂ ਹੈ।

28 ਜੂਨ 1916 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਨਕੇ ਪਿੰਡ
ਮਹਿਰਾਜ਼ (ਤਹਿਸੀਲ ਫਲ) ਵਿਚ ਜਨਮ ਲੈਣ

ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਨੇੜੇ ਪੈਂਦੇ ਪਿੱਡ ਰਮਵਾਲੇ ਦੇ
ਸਾਧਾਰਨ ਕਿਰਸਾਣ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਕਰਨੈਲ ਕੇਵਲ
ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਯਤੀਮ ਹੋ ਗਿਆ
ਸਕੂਲ ਜਾਣਾ ਉਸਦਾ ਨਸੀਬ ਨਾ ਬਣ ਸਕਿਆ।
ਮਾਰ੍ਹੂ ਜੀਮੀਨ ਰਜਵੀਂ ਰੋਟੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ
ਸੀ। ਬੇਸਰੋਸਾਮਾਨੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਆਰਥਿਕ
ਤੰਗਦਸਤੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਗਜ਼ਾਰਨ ਲਈ ਤੇ ਅਨਪੜ੍ਹ
ਬੱਚੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਧੱਕੇ ਖਾਣ ਲਈ
ਇਕੱਲੇ ਰਹਿ ਗਏ ਕਰਨੈਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਨੂੰ
ਮਰਨ ਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਦਿਆ ਤੇ ਗਿਆਨ ਤੁੱਖ ਉਸਨੂੰ
ਸੰਤ ਗਿਆਨੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਡੇਰੇ 'ਤੇ ਪਿੱਚ ਕੇ ਲੈ
ਗਈ। ਉਸਨੇ ਉਸਤੋਂ ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ
ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਉਹ ਵੱਡੇ
ਵੱਡੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦਾ ਅਧਿਅਨ ਕਰਨ ਲੱਗਾ।
ਇਹ ਉਸਦੀ ਖੋਜੀ ਬਿਰਤੀ, ਨਿੱਤ ਨਵਾਂ ਜਾਨਣ
ਦੀ ਤਾਂਧ ਅਤੇ ਅੰਦਰਲੀ ਅਲੋਕਾਚੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ
ਹੀ ਕਿਸਮਾ ਸੀ ਕਿ ਸੰਤ ਗਿਆਨੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸ
ਵਿਚ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਮਹਾਨ ਵਿਦਵਾਨ ਦੀ ਝਲਕ
ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗੀ। ਉਸ ਝਲਕ ਦੀ ਆਖਾ ਨਾਲ
ਲਿਸ਼ਕਦੇ ਕਰਨੈਲ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਕਰਨੈਲ

ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਦੀਵਾਨਾਂ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਅਪਣੇ ਝੋਲੇ ਵਿਚ 'ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ' ਲੁਕਾ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਰੀਵੇ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਵਿਚਲੀ ਠਾਹਰ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਪਾਨ ਨਾਲ ਉਸ ਅੰਦਰਲੋ ਵਹਿਮ-ਭਰਮ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅੰਧਿਆਵਾਸ ਦਾ ਨਦੀਨ ਪੁੱਟਿਆ ਗਿਆ। ਉਸਦੇ ਮਨ ਦੀ ਧਰਤੀ ਪੱਧਰੀ ਹੋ ਗਈ, ਵਾਹੀ ਤੇ ਸੁਹਾਗੀ ਗਈ। ਇਸ ਵਿਚ ਤਰਕ, ਮਾਨਵ-ਪ੍ਰਯੋਗ, ਬਰਾਬਰੀ ਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦ ਦੇ ਨਵੇਂ ਅੰਕੁਰ ਛੁੱਟ ਨਿਕਲੇ। ਉਸੀ ਰੂਹ ਰੌਸ਼ਨ ਹੋ ਗਈ। ਉਹ 'ਹਿੰਦੂ, ਮੁਸਲਿਮ, ਸਿੱਖ, ਜੱਟ, ਬਾਹਮਣ, ਸੂਦਰ' ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਵਲਗਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਇਨਸਾਨੀ ਮੁਹੱਕਤ ਉਸਦਾ ਸਦੀਵੀ ਸੁਨੇਹਾ ਬਣ ਗਈ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸੰਤਾਲੀ ਵੇਲੇ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਦੀ ਹੋਲੀ ਬੇਡੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਗੁੰਡਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਅਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੈਪਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਧਰਮ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ

ਰਾਮਵਾਲੇ ਹੀ ਕੱਟਦਾ। ਉਸ ਕੋਲ ਮਿਲਣ ਆਉਣ
ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਤਾਂਤਾ ਲੰਗਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਹਰ ਕਿਸਮ
ਦੀ ਖਾਣ-ਪੀਣੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਆਪਣੇ
ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਨਾਰਾਂ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰੂਹ
ਰੁਸ਼ਨਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਉਸਦੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਹਾਈ
ਸਕਰੂਲ ਉਸਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਬਣਿਆਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ
ਹਰੋਕ ਸਾਲ ਆਪਣੇ ਕੋਲੋਂ ਲੰਖਾਂ ਰੁਪਏਈ ਆਪਣੇ
ਪਿੰਡ ਦੀ ਭਲਾਈ ਵਸਤੇ ਖਰਚਦਾ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ
ਖਰਚ 'ਤੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਬਿਰਧ-ਘਰ, ਡਿਸਪੈਸਰੀ,
ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀ, ਸਿਮਖਾਨਾ, ਦਲਿਤਾਂ ਲਈ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ
ਬਣਵਾ ਕੇ ਦਿੱਤੇ। ਉਹ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਸੱਚਾ
ਸਿੱਖ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਵਾਗ ਹੀ 'ਤੇਰਾ ਤੇਰਾ'
ਕਹਿ ਕੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਆਪਾ ਲੁਟਾਉਣ
ਦਾ ਚਾਅ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਬਬੇ ਨਾਨਕ ਵਾਂਗ ਹੀ
ਉਸਨੂੰ ਜਾਤਾਂ ਪਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੰਡਿਆ
ਸਮਾਜ ਪਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ
ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਿਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵਾਰਨ
ਲਈ ਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ 'ਤਥਾ-'ਕਬਿਤ' ਸਵਰਨ
ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਸਿਵਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਦਲਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ
ਸਿਵਿਆਂ ਲਈ ਢੁਗਣੇ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਤਾਂ ਇਹ

ਬਾਪੂ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪਾਰਸ ਅਤੇ ਬੇਬੇ ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ

ਸਿੰਘ ਨੂੰ 'ਪਾਰਸ' ਦੇ ਤਖ਼ਲੁਸ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

‘ਪਾਰਸ’ ਬਣੇ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ
ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਬਖਸ਼ੇ ਨਾਂ ਦੀ ਲਾਜ ਰੱਖਣ ਲਈ
ਉਸਦੇ ਹਾਣ ਦਾ ਬਣਨ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਕਰ ਲਿਆ।
ਉਸਨੇ ਸੌਚਾ ਵਿਵਦਾਨ ਤੇ ਸੁਚਾ ਇਨਸਾਨ ਬਣਨ
ਦੀ ਧਾਰ ਲਈ। ਹਿੰਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸਨੇ
ਕਿਸੇ ਮੌਲਵੀ ਤੋਂ ਉਰਦੂ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ। ਉਸਨੇ
ਹਿੰਦੂ, ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮ ਆਦਿ ਧਰਮਾਂ ਦਾ
ਡੁੱਘਾ ਅਧਿਐਨ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਆਧੁਨਿਕ ਸਾਹਿਤ
ਵੀ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਵਿਦਿਆ ਦੀ ਅਜਿਹੀ
ਡੁੱਘੀ ਲਗਨ ਨੇ ਉਸ ਅੰਦਰ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ
ਕਵਿਤਾ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਤੀਬਰ ਜਜਬਾ
ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ
ਕਵੀਸ਼ਰ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਦਾ ਸ਼ਾਗਰਦ ਜਾ
ਬਣਿਆ। ਉਸ ਅੰਦਰ ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਦਾ ਅਜਿਹਾ
ਚਿਰਾਗ ਬਲਿਆ ਕਿ ਇਸਦੀ ਲਾਟ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ
ਵਿਚ ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਨਵੇਂ ਰੰਗਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ
ਵਿੱਚ ਛਿਲਮਿਲਾ ਉਠੀ।

ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਸੱਕ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਦਾ ਸ਼ੇਦਾਈ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਗਰਦਵਾਰਿਆਂ ਵਿਚ 'ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ' ਦਾ ਵੜਨਾ ਮਨਾਂ

ੴ

ਪੜ੍ਹਦੇ ਰਹਿਣਾ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਅਧਿਆਨ
ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਉਸਨੂੰ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਰਗਾ ਕਾਰਜ
ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਉਮਰ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ
ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਸੱਕ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦੇ ਰੱਖਿਆ।
ਚੰਗੀ ਲਿਖਤ ਦਾ ਉਹ ਡੁੱਲੁ ਡੁੱਲੁ ਪੈਂਦਾ ਆਸ਼ਕ
ਸੀ। ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਦੀ ਕੋਈ ਲਿਖਤ ਉਸਨੂੰ ਚੰਗੀ
ਲੱਗਦੀ ਤਾਂ ਲੇਖਕ ਭਾਵੇਂ ਉਸਦੇ ਪੋਤਰਿਆਂ ਦੇ
ਹਾਣ ਦਾ ਹੁੰਦਾ, ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਛੋਨ ਕਰਦਾ; ਪਹੁੰਚ
ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਕੈਨੇਡਾ ਬੈਠਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ
ਵਿਚ, ਕਾਰ ਕਦਵਾਉਂਦਾ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਆਪਣੇ ਦੇ
ਸਾਬ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਦੇ ਘਰ ਤੱਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ।
ਲਿਖਤ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਚੁੰਮਦਾ, ਲਾਡ
ਕਰਦਾ ਤੇ ਚੰਗੀ ਲਿਖਤ ਲਿਖਣ ਦੇ ਸਗਨ ਵਜੋਂ ਸੌ
ਜਾਂ ਪੰਜ ਸੌ ਦਾ ਨੋਟ ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਵਰ ਕੇ
ਉਹਦੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੰਦਾ। ਚਾਅ ਵਿਚ ਭਰ ਕੇ
ਉਹਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚੋ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਅੱਖਾਂ ਡੁੱਲੁਣ ਲੱਗਦੇ।

ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ
ਉਸਦੇ ਡੁੰਬੇ ਮੋਹ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ
ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਹਕਿਆਂ ਤੋਂ ਰਹਿੰਦਾ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ
ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਕੋਲ ਸੀ ਪਰ
ਸਿਆਲ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿੱਡ

ਐਲਾਨ ਵੀ ਕਿਤਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹਨਾਂ ਸਿਵਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸਮਕਾਰੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੇਗਾ। ਇਜ਼ ਉਸਨੇ 'ਤਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਸਾਥ, ਵੱਡਿਆਂ ਸਿਉਂ ਕਿਆ ਰੀਸ' ਦੇ ਕਬਨ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਧਾਰ ਕੇ ਦੱਸਿਆ।

ਬੈਝਿਜਕ ਹੋ ਕੇ ਖਰੀ ਗੱਲ ਕਹਿ
ਦੇਣਾ ਉਸਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਉਹ
ਤਰਕਸੀਲ ਦਿਸ਼ਟੀਕੇਨ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਸੀ। ਇਸ

QUESTIONNAIRES & ANSWER

ਕਵੀਸ਼ਰ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪਾਰਸ ਸੁਰਗਵਾਸ

ਪਾਲੀਵਾਲ, ਦਾਮਾਦ ਅਮਰਜਿੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪੋਤਰਾ ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 3 ਬੇਟੇ ਤੇ ਇਕ ਬੇਟੀ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਪਰਤਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ. ਪਾਰਸ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਰਾਮੁੰਵਾਲੀਆ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦੇਵਾਂ ਬਾਦਲਾਂ ਵਲੋਂ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ:ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅਤੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਵੀਸਰ ਸ੍ਰੀ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਰਸ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਡੁੱਥੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਸੋਕ ਸੁਨੇਹੇ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਯਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀਸਰ ਦੀਆਂ ਵਿਲੱਖਣ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਕ ਮਹਾਨ ਆਜਾਦੀ ਪੁਲਾਈਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਅਤੇ ਕਾਮਰੇਡ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਰਜੀਤ ਦੇ ਨਾਲ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਰ ਜੇਲ੍ਹ ਕੱਟੀ। ਸ. ਬਾਦਲ ਨੇ ਦੁੱਖੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟੀ ਅਤੇ ਵਿਛੜੀ ਆਤਮਾ ਦੀ ਰੁਹ ਦੀ ਸ਼ਾਨਤੀ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ।

ਕੀ ਜੋਰ ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ, ਮਾਰੀ ਸੈਲਫ ਸੋਹਣਿਆਂ ਤੁਰ ਪਏ

ਸ਼ਾਇਦ ਭਗਵਾਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਨੇ ਗੋਪੀਆਂ ਨਾਲ ਰਾਸ ਰਚਾਉਣ ਵੇਲੇ ਇਹ ਭੁੱਲ ਕੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੰਚਿਅਹਾ ਹੋਣਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਹਾਭਾਰਤ ਦੇ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਮਹਾਨ ਨਿਸਾਨਚੀ ਅਰਜੁਨ ਦੇ ਰੱਬ ਦੀ ਡਰਾਇਵਰੀ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਈ ਚੰਗਿਆਂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਕਾਕੇ ਪੜ੍ਹਾਈਆਂ ਵਲੋਂ ਅਵੇਸਲੇ ਹੋ ਕੇ ਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਗੇਡੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਮਰੀਕਾ-ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਘੜਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬਾਹਰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਟੈਕਸੀ

ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਧਾਲੀਵਾਲ

ਕਾਰਾਂ ਚਲਾਉਣੀਆਂ, ਸੌਕ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਕਈ ਵਾਰੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਵੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਟਿਲਮੀ ਹੀਰੇ ਧਰਮਿੰਦਰ ਨੇ ਵੀ ਫਿਲਮ 'ਚੋਂ ਪੈਸੇ ਕਮਾ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਰਾਣੀ 'ਫੀਅਟ' ਕਾਰ ਹੀ ਖਰੀਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਧਰਮਿੰਦਰ ਦੇ ਭਰਾ ਅਜੀਤ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁੰ ਫੀਅਟ ਕਾਰ ਹੀ ਕਿਉਂ ਖਰੀਦੀ ਹੈ, ਤੈਨੂੰ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਇੰਧੋਰਿਟ ਕਾਰ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ? ਧਰਮਿੰਦਰ ਦਾ ਜਾਵਾਬ ਸੀ, 'ਜੇ ਅਗਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਤਾਂ 'ਫੀਅਟ' ਕਾਰ ਦੀ ਟੈਕਸੀ ਪਾ ਲਵਾਗੇ।'

ਟੈਕਸੀ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈਂਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਅੱਖਾਂ ਮਹੁਰੇ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਛੱਡਾਂ ਉੱਤੇ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਟੋਪੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਣਾਂ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਬਲਬ ਜਗ-ਬਹੁਤ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਹਰ ਫੋਟੇ ਤੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ੁਹਿਰ ਵਿਚ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸੀ ਕਾਰਾਂ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੈਬ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂਵਾਂ ਹੇਠ ਚੱਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੈਲੋਂ ਕੈਬ ਟੈਕਸੀ ਬਿਜਨਸ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਕਬੂਲ ਨਾਂ ਹੈ। ਕਈ ਬਾਣੀਆਂ ਤੇ ਪੈਲੋਂ ਟੈਕਸੀ ਨਾਂ ਰਿਜਿਸਟਰਡ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਕਈ ਸ਼ੁਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਜੈਲੋਂ ਦੇ ਅੱਗੇ-ਪਿਛੇ ਕੋਈ ਨਾਂ ਲਾ ਕੇ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਨਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕੈਲੇਫੋਨੀਆ ਜੈਲੋਂ ਕੈਬ ਸ਼ਿਕਾਗੇ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦ ਜੈਲੋਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਉਲੰਟੇ ਕਰਕੇ 'ਵੈਲੀ' ਕੈਬ ਕੰਪਨੀ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਡਾਊਨਟਾਊਨ ਤੋਂ ਹੋਰ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸੀਆਂ ਨਿਜੀ ਕਾਰਾਂ ਦਾ ਬਦਲਾਅ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਡਾਊਨਟਾਊਨ ਵਿਚ ਪਾਰਕਿੰਗ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵੀ ਟੈਕਸੀ ਬਿਜਨਸ ਲਈ ਇਕ ਵਰਦਾਨ ਹੈ। ਏਅਰਪੋਰਟ, ਹੋਟਲ, ਟਰੇਨ ਤੇ ਬੈਂਸ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸਵਾਰੀਆਂ ਅਕਸਰ ਟੈਕਸੀ ਲੱਭਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੇ ਡਾਊਨਟਾਊਨ ਟੈਕਸੀ ਚਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮਨਭਾਉਂਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਹਨ। ਟੈਕਸੀ ਬਿਜਨਸ ਬਹਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹੀ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਈਵਰ ਡਾਊਨਟਾਊਨ ਦੇ ਹੋਟਲਾਂ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੋਂਖਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਸਾਈਜ਼ ਦੇ ਬੈਗ ਜਾਂ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਪਹੀਆਂ ਵਾਲੇ ਸਟਕੋਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਬਾਜ਼ ਅੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਆਮ ਨਾਲ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਨਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਕਈ ਸ਼ੁਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਜੈਲੋਂ ਦੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਹੀ ਰੱਖ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁੰ ਫੀਅਟ ਕਾਰ ਹੀ ਕਿਉਂ ਖਰੀਦੀ ਹੈ, ਤੈਨੂੰ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਇੰਧੋਰਿਟ ਕਾਰ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ? ਧਰਮਿੰਦਰ ਦਾ ਜਾਵਾਬ ਸੀ, 'ਜੇ ਅਗਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਤਾਂ 'ਫੀਅਟ' ਕਾਰ ਦੀ ਟੈਕਸੀ ਪਾ ਲਵਾਗੇ।'

ਟੈਕਸੀ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈਂਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਅੱਖਾਂ ਮਹੁਰੇ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਛੱਡਾਂ ਉੱਤੇ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਟੋਪੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਣਾਂ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਬਲਬ ਜਗ-ਬਹੁਤ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਹਰ ਫੋਟੇ ਤੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ੁਹਿਰ ਵਿਚ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸੀ ਕਾਰਾਂ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੈਬ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂਵਾਂ ਹੇਠ ਚੱਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੈਲੋਂ ਕੈਬ ਟੈਕਸੀ ਬਿਜਨਸ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਕਬੂਲ ਨਾਂ ਹੈ। ਕਈ ਬਾਣੀਆਂ ਤੇ ਪੈਲੋਂ ਟੈਕਸੀ ਨਾਂ ਰਿਜਿਸਟਰਡ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਕਈ ਸ਼ੁਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਜੈਲੋਂ ਦੇ ਅੱਗੇ-ਪਿਛੇ ਕੋਈ ਨਾਂ ਲਾ ਕੇ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਨਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕੈਲੇਫੋਨੀਆ ਜੈਲੋਂ ਕੈਬ ਸ਼ਿਕਾਗੇ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦ ਜੈਲੋਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਉਲੰਟੇ ਕਰਕੇ 'ਵੈਲੀ' ਕੈਬ ਕੰਪਨੀ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਵਿਚ, ਜਿੱਥੇ ਹਥਿਆਰ ਖੁਲ੍ਹੇ ਹਨ ਤੇ ਇੰਡੀਆ ਵਾਗ ਜੇਲਾਂ ਵਿਚ ਕੁਟਪੇ ਦਾ ਵੀ ਡਰ ਨਹੀਂ, ਵਾਕਈ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ ਕਈ ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਇਵਰ ਲੁੱਟਾਂ-ਬੋਹਾਂ ਕਰਕੇ ਗੋਲੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤਾਂ ਹੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਚੋਬਰ ਆਪਣੀ ਹੀਰ ਨੂੰ ਇਸ ਕਿੱਤੇ ਬਾਰੇ ਕਿਹਿਦਾ ਹੈ-

ਸੌਖੀ ਨਹੀਂ ਫੈਰੈਵਰੀ ਬਿੰਨੇ,
ਪੈਂਦੇ ਸੱਪ ਦੀ ਸਿਰੀ ਤੋਂ ਨੋਟ ਚੁੱਕਣੇ।

ਹਰ ਵਕਤ ਸਟੋਅਰਿੰਗ 'ਤੇ ਰਹਿਣਾ, ਚੰਗੀ ਮੰਦੀ ਸਵਾਰੀ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਨਣਾ, ਬਹੁਤ ਵਾਰੀ ਨਵਿਆਂ ਰਾਹਵਾਂ 'ਤੇ ਜਾਣਾ, ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਇਵਿੰਗ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਮਨੁਸ਼ੰਦ ਕਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਅੱਜ ਕੱਲ ਅਮਰੀਕਾ-ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਵਰਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਕਾਰਾਂ ਵੀ ਅਪਣੀ ਹੀਰ ਨੂੰ ਇਸ ਕਿੱਤੇ ਬਾਰੇ ਕਿਹਿਦਾ ਹੈ-

ਟੈਕਸੀ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈਂਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਅੱਖਾਂ ਮਹੁਰੇ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਛੱਡਾਂ ਉੱਤੇ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਟੋਪੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਣਾਂ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਬਲਬ ਜਗ-ਬਹੁਤ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਹਰ ਫੋਟੇ ਤੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ੁਹਿਰ ਵਿਚ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੈਬ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂਵਾਂ ਹੇਠ ਚੱਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੈਲੋਂ ਕੈਬ ਟੈਕਸੀ ਬਿਜਨਸ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਕਬੂਲ ਨਾਂ ਹੈ। ਟੈਕਸੀ ਦੀ ਕਰਾਉਣ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਧਾਰੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਪਰ ਨਾਲੋਨਾਲ ਇੰਪਾਲਾ, ਕੈਮਰੀ, ਵੈਨਾਂ ਤੇ ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ ਕਾਰਾਂ ਵੀ ਟੈਕਸੀ ਵਿਚ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਆਮ ਕਰਕੇ ਇਹ ਕਾਰਾਂ ਅੱਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਵਰਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਕਾਰਾਂ ਵੀ ਅਪਣੀ ਹੀਰ ਨੂੰ ਇਸ ਕਿੱਤੇ ਬਾਰੇ ਕਿਹਿਦਾ ਹੈ-

ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਕਰਾਉਣ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਧਾਰੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਪਰ ਨਾਲੋਨਾਲ ਇੰਪਾਲਾ, ਕੈਮਰੀ, ਵੈਨਾਂ ਤੇ ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ ਕਾਰਾਂ ਵੀ ਟੈਕਸੀ ਵਿਚ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਆਮ ਕਰਕੇ ਇਹ ਕਾਰਾਂ ਅੱਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਵਰਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਕਾਰਾਂ ਵੀ ਅਪਣੀ ਹੀਰ ਨੂੰ ਇਸ ਕਿੱਤੇ ਬਾਰੇ ਕਿਹਿਦਾ ਹੈ-

ਅਕਸਰ ਸਿਟੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਇਵਰਾਂ ਉਤੇ ਬਚੇ ਸਖਤ ਕਾਇਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਡਰਾਇਵਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਵਾਰੀ ਦੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਵਜ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਾਂਗ ਸ਼ਿਕਾਗੇ ਸਿਟੀ ਵਿਚ ਡਰਾਇਵਰ ਸਵਾਰੀ ਨੂੰ ਲਿਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਅਕਸਰ ਡਰਾਇਵਰ ਹਨੋਰੇ ਸਵੇਰੇ ਮਡੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸਵਾਰੀ ਲੈਜਾਣ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਧਿਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ 9/11 ਦੇ

ਵਾਂਗ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਪੁਰਬੀ ਪੰਜਾਬੀ ਆਮ ਕਰਕੇ ਸਵੇਰੇ ਕੰਮ ਦੀ ਸ੍ਰੂਅਤਾਤ ਆਪਣੀਆਂ ਟੈਕਸੀਆਂ ਵਿਚ ਜਪਜ਼ੀ ਸਾਹਿਬ, ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ, ਸਬਦ ਕੀਰਤਨ ਤੇ ਭਜਨ ਦੀਆਂ ਸੀ.ਡੀਆਂ ਲਾ ਕੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਗੁਰਮਖਾਂ ਜਾਂ ਬਜੁਰਗ ਡਰਾਇਵਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਹੁਤੇ ਡਰਾਇਵਰ ਦੁਪਹਿਰ ਹੁੰਦਿਆਂ-ਹੁੰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੁਗਾਇਆਂ ਜਾਂ ਫਿਲਮੀ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਨਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਹੋਣ ਤੱਕ ਬਾਈ ਚਮਕੀਲਾ ਵੀ ਟੈਕਸੀਆਂ 'ਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਵਾਂ ਚੁੱਕਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਬਹੁਤੇ ਬਾਈ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਜਾਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਟੈਕਸੀ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ, ਸਵੇਰੇ ਨੂੰ ਘਰ ਜਾ ਕੇ, ਬਕਾਵਟ ਲਾਹੁਣ ਲਈ ਮੈਂਹ ਕੌੜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਕੁ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਫਾਂ, ਜ਼ਰਦਾ ਜਾਂ ਸਿਗਰਟ ਨਾਲ ਵ

ਜੁਰਦਾਰੀ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਨ ਨੀਤੀਆਂ ਲਾਗੂ ਕਰ ਰਿਹਾ-ਨਵਾਜ਼

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ: ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਪੀ.ਐਮ.ਐਲ. ਐਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਵਾਜ਼ ਸਰੀਫ਼ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਸਿਫ਼ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਮੁਸ਼ਟਰੀ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਲਹੌਰ ਸਥਿਤ ਜਾਮੀਆ-ਨੀਮੀਆ ਮਦਰਸੇ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਸ਼ਟਰੀ ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ' ਡਰੇ ਅਤੇ ਹੁਣ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੋਂ' ਡਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਮੁਸ਼ਟਰੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨੀਤੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰੀਫ਼ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨਿਫ਼ਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਉਣ 'ਤੋਂ' ਬਾਅਦ ਹੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਵਿਰੁਧ ਹਮਲਾ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਰੀਫ਼ ਅਤੇ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਹਿਬਾਜ਼ ਸਰੀਫ਼ ਦੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਚੋਣ ਲੜ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ

ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਅਤੇ ਨੇਤਾ ਵੀ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਤੋਂ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਚਲਾ ਸਕਣਗੇ? ਸਰੀਫ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਿਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਏਜੰਡੇ 'ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਦਿਨ ਦੇਖਣ ਲਈ ਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ? ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਨਵੇਂ ਸਿਆਸੀ ਵਿਵਾਦ ਦੌਰਾਨ ਸਰੀਫ਼ ਭਰਾਵਾਂ 'ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁਧ ਲੰਘੀ

26 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਥਾਂ-ਥਾਂ 'ਤੇ ਮੁਜਾਹਰੇ ਹੋਏ। ਪੀ.ਐਮ.ਐਲ.-ਐਨ. ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਆਏ ਸਮਰਕਾਨ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁਧ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ। ਮੁਜਾਹਰਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਹਿੰਸਾ ਹੋਣ ਦੇ ਫੱਡੋਂ ਸ਼ਕਲ, ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰੇ ਬੰਦ ਰਹੇ।

ਪੰਜਾਬ ਸੂਬੇ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਲਹੌਰ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਵਰਕਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਬਾਹਰ ਮੁਜਾਹਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਥੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਵਾਦ ਖਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿਤਾ ਜੋ ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਰੀਫ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੈਸ਼ਨ ਮੁਹੱਿੰਦਿਸ਼ ਦੀ ਹਾਂਡਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਬਰਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਦੱਤਨੀ ਲੰਘੀ ਤੈਨਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਥਾਂ-ਥਾਂ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਤੈਨਾਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਤੁਰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਯਸ਼ਮਿਤ ਰਾਜਾ ਗਿਲਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਸਰੀਫ਼ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਚੋਣ ਲੜਨ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਉਹ ਨਿਰਾਸ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਿਆਸੀ ਸੁਲਾਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵਲ ਵਧੀ ਰਹੇ ਸੀ ਪਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਰੋਤਾ ਅਟਕਾਅ ਦਿਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਗਵਰਨਰੀ ਰਾਜ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰੱਤੀ ਜਾਣ 'ਤੇ ਗਿਲਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੇਰੀ ਸਲਾਹ ਵੀ ਲਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।

ਆਸਿਫ਼ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨਵਾਜ਼ ਸਰੀਫ਼

ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਹਵਾਲੇ

ਗੁਜਰਾਤ : ਗੁਜਰਾਤ 'ਚ ਗੋਧਰਾ ਕਾਂਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਦਲ (ਐਸ ਆਈ ਟੀ) ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 'ਚ ਦਾਖਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਉਰੋ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਆਰ ਕੇ ਰਘਵਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਐਸ ਆਈ ਟੀ ਨੇ ਬੰਦ ਲਿਫ਼ਾਡੇ 'ਚ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂਚ ਅਹਿਜ਼ੀਤ ਪਸਾਇਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਖ ਰਿਪੋਰਟ ਸਿਰਫ਼ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਦਦਗਾਰ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਵਕੀਲ ਹਰੀਸ ਸਾਲਵੇ 'ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ 4 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਸੁਝਾਅ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗੋਧਰਾ ਕਾਂਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ 14 ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 26 ਮਾਰਚ 'ਨੂੰ 5 ਮੈਂਬਰੀ ਜਾਂਚ ਦਲ (ਐਸਆਈਟੀ) ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਹੱਤ ਆਯੁਰਵੈਦ ਦੇ ਸੰਗ

ਮਰਦਾਨਾ ਤਾਕਤ ਲਈ ਸਿਹਤ ਗੰਭੀਰ ਕੋਰਸ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ ਤਿੱਲਾ (ਸੁਧਰ ਪਾਵਰ)

ਇਕ ਹਫ਼ਤਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਗ੍ਰਾਹਿਸਥ ਜੀਵਨ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਅਨੰਦ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ-ਗਲਾਤ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸ਼ੁਗਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਵਧਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਕਾਰਨ।

ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਾਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਾਲੀਨ ਸੁਧਰਾਵ

ਡਾ. ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਓਬਰੋਇ
ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਾਜਾ
ਰੰਗ: 59/A/Y/PB.

ਮੋਟਾਪਾ ਘਟਾਓ ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸੁਧਰਾਵ

ਸੁਗਰ ਕੇਟਰੋਲ ਦੀ ਸੁਧਰਾਵ

ਇਸਤਰੀ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਸੁਧਰਾਵ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਮੁਖੂਰ ਫਾਰਮੇਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮਰਦਾਨਾ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲੇ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਤਸ਼ਲੀਬਖਸ਼ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਸਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ (ਸੁਧਰ ਪਾਵਰ) ਤੇਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਜਵਾਨੀ ਵਰਗੀ ਤਾਕਤ ਦੁਬਾਰਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰੋ।

ਪੂਰਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ।

ਪੂਰਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ।

ਪੂਰਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ।

ਪੂਰਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ।

ਪੂਰਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ।

ਪੂਰਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ।

ਪੂਰਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ।

ਪੂਰਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਦੀ ਲ

ਗੋਵਿੰਦਾਚਾਰਿਆ ਵਲੋਂ ਕਾਂਗਰਸ-ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸਲਾਹ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਗੋਵਿੰਦਾਚਾਰੀਆ ਨੇ ਲੰਘੀ 28 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਇਥੇ ਅਹਿਮ ਸਿਆਸੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ 285 ਸੀਟਾਂ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਣਗੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਮਿਲ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾ ਲੈਣ। ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਅਤੇ ਐਨ.ਡੀ.ਏ., ਦੋਹਾਂ ਗਨਜੋੜਾਂ ਵਿਚ ਸਾਮਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪੋ-ਅਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਜੋੜ-ਤੌਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੌਣ ਕਿਸ ਨਾਲ ਜਾਵੇਗਾ।

ਗੋਵਿੰਦਾਚਾਰੀਆ ਨੇ ਬੀਡੀ 28 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਇਥੇ ਪ੍ਰੈਸ ਕਲੱਬ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੇਗੀ, ਉਹ ਵਿਕਾਉ ਹੋਵੇਗੀ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਇਹੋ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਣੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਭਾਜਪਾ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਇਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹੀ ਹਨ, ਦੋਹਾਂ ਵਿਚ

ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਹੁਣ "ਭਗਵਾਂ ਕਾਂਗਰਸ" ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਭਲਾ ਇਸੇ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਨੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਕ ਮੰਚ 'ਤੇ ਆ ਜਾਣ। ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੇਗੀ, ਉਹ ਵਿਕਾਉ ਹੋਵੇਗੀ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਇਹੋ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਣੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਭਾਜਪਾ ਵਲੋਂ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਦਾ ਨਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਪੁੱਛੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਲਈ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ।

ਇਸ ਨਾਲ ਕੁਝ ਚਰਚਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਈ ਕਿ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਟਕਲਬਾਜ਼ੀ 'ਚ ਵਿਸਵਾਸ ਨਹੀਂ ਰਖਦੇ ਅਤੇ

ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿ ਨਰਿੰਦਰ ਮੌਦੀ ਦੀ

ਗੋਵਿੰਦਾਚਾਰਿਆ

ਦਾਅਵੇਦਾਰੀ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਮੁੜੇ ਬਾਰੇ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਕ ਹੈ, ਇਸ ਮੁੜੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੰਦਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਰਾਜ-ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ 'ਤੇ ਚੋਟ ਮਾਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਮੁੜੇ 'ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਅੱਖਾਂ ਹਨ-ਇਕ ਸੱਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਲ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਮੰਦਰ ਵਲ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਫਲਤਾ ਤਾਂ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਇਕੋ ਥਾਂ ਸੇਧਿਆ ਜਾਵੇ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਅਫਣੇ ਪੱਕੇ ਕਾਡਰ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਐਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟਰਾਂ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਧਾਂਤ ਦੋਹਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਭੇਜ ਰਹੀਆਂ। ਗੋਵਿੰਦਾਚਾਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੱਕ ਨਹੀਂ।

ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸੱਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵਖਰੀ ਨਹੀਂ। ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਿਧਾਂਤਿਕ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਤਿੰਨੋਂ

ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਕਾਡਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦੇਣਾ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਉਖੜਨਾ ਦਸਿਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਰਕਰਾਂ 'ਚ ਮਾਯੂਸੀ ਢਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਅਰਥਾਣੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. 'ਚ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਵਸਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾ ਦੇਣਾ ਠੀਕ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਆਰ.ਐਸ. ਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੁਲ੍ਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ 'ਚ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦਾ ਵੀ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਬਾਹਰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ।

ਇਹ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਵਸਾਇਆ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਸਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖੁਲ੍ਹਾ ਕੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛ ਲਉ, ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦਿਆਂਗਾ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੁਦ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਮਾ ਬਾਰਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਖੱਬੇ ਪੱਖੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਘਟਣਗੀਆਂ, ਪਰ ਭੂਮਿਕਾ ਵਧੇਰੀ

ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿਚ ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਲਈ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਵਿਗੜਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਦੀ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਤਜ਼ਰਬਿਆਂ ਨਾਲ ਮੈਂ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੈਲਲਿਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਅੰਨਾ ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਕਾਫ਼ੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆ ਗਏ ਤਾਂ ਉਹ ਦੋਹਾਂ ਗੱਠਜੋੜਾਂ 'ਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਲ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੀ ਕੇਂਦਰ

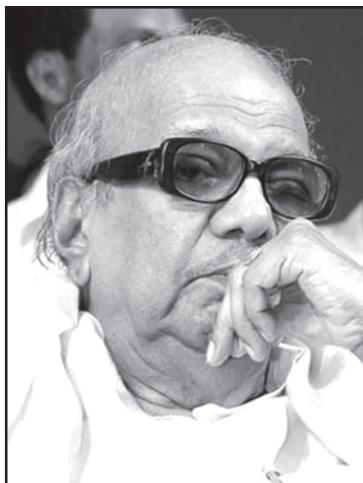
-ਅਰੁਣ ਨਹਿਰੂ

ਸਿਆਸੀ 'ਨਿਲਾਗੀਆਂ' ਦੇ ਮੰਚ ਹੁਣ ਸਜ਼ਹ ਲੱਗੇ ਹਨ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਫਾਇਦੇ-ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਪਤਾ ਤਾਂ ਵੇਟਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਲੱਗੇਗਾ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੱਤਾ, ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਨਕਸਾ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਅਤੇ ਰਾਜਗ ਦੀ ਜਿੱਤ-ਹਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗਾ। ਕਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਪਤਿਆਂ ਵਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਖੰਭ ਫਤਫਤਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਖਿਰ ਵਿਚ ਉਹ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਜਾਂ

ਹਾਈਕਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੋ ਵਧੇਰੇ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣਾਈ, ਉਸਦੇ ਕਾਰਨ ਕਰੁਣਾਨੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਕਲੋਸ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪੂੰਜਾ (ਅੰਨਾ ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮੇ ਜੈਲਲਿਤਾ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਆਪਣਾ ਜਨ-ਆਧਾਰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਜਾਰੀ ਹੈ ਤੇ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਵੀ ਅਣਦੇਖੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ।

ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿਚ ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਲਈ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਵਿਗੜਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਦੀ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਤਜ਼ਰਬਿਆਂ ਨਾਲ ਮੈਂ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੈਲਲਿਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਅੰਨਾ ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਕਾਫ਼ੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆ ਗਏ ਤਾਂ ਉਹ ਦੋਹਾਂ ਗੱਠਜੋੜਾਂ 'ਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਲ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੀ ਕੇਂਦਰ

ਇਸ ਸਮੇਂ ਚੋਣ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਨੁਕਸਾਨ ਵਲ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਾਮਰੇਡ ਸੁਰਜੀ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਜਾਫੇਤੀ ਬਾਸੁ ਦੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਕਧ ਹਾਈਕਮਾਨ

ਐਮ. ਕਰੁਣਾਨੀ

'ਚ ਕਮੀਆ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣੀਆਂ 30-40 ਸੀਟਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਠਨ 'ਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣਾ ਮੈਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਖੋਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕੇ

ਕੌਮੀ ਮਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਜਲਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਸਿਰਫ ਸੈਰਗਾਹ ਨਹੀਂ

-ਅਮੇਲਕ ਸਿੰਘ

ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੌਤ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਜਲਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਕਾਂਡ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਕੌਮੀ ਯਾਦਗਾਰ ਨੂੰ ਜੇ ਸਰਕਾਰ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਦਾਰਾ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਜਗੀਰ ਸਮਝ ਕੇ, ਇਸ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੂਰਤ ਅਤੇ ਸੀਰਤ ਨਾਲ ਖ਼ਿਲਵਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਝਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਗੱਰਵਮਈ ਕੌਮੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਚਾਨੁਣ-ਮਨੁੰਨੇ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਰਾਖੀ ਲਈ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਉਠਣਾ ਸੁਭਾਵਕ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਜਲਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਤਾ ਨੂੰ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਠੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਕਿਸੇ 'ਰੋਹੀਲੇ ਵਹਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਠਿੱਠ ਕਰਨ' ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਦੀ ਉਪਜ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਮੁੰਹ ਬੋਲੇ ਢੱਬਾਂ ਦੇ ਧਰਤਲ 'ਤੇ ਟਿਕੀਆਂ ਹਨ। ਨਿਸਾਨਦੇਹੀ ਕਰਕੇ ਸਗੋਂ ਉੱਗਲ ਤਾਂ ਉਸ ਧਿਰ ਉਪਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸ਼ਾਨਮੱਤ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਵਾਰਸਾ ਦੀ ਇਕੜ੍ਹਤਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਧਿਰ ਕੌਮ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਇਕਾਇਤਾਗਾਰ ਨਾਲ ਛੇਤ-ਛਾਤ, ਤੇਤ-ਫੇਤ ਕਰਨ ਲੱਗੀ ਨਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਦਰਪਣ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕਰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਹੀ ਲੋਕ-ਆਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਪੈਮਾਨਿਆਂ ਦੀ।

ਜਲ੍ਹਿਆਵਾਲ ਬਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਅਪੀਲ ਮਗਰੋਂ ਹੋਰਨਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਖੋਜੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ, ਬੁਧੀਜੀਓਂ ਦੀ ਭੁਮਿਕਾ ਹੋਸ਼, ਤਰੱਮਲ, ਦਲੀਲ ਭਰਪੂਰ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਚਾਰਜੇਈਆਂ, ਅਪੀਲਾਂ, ਦਲੀਲਾਂ, ਵਕੀਲਾਂ ਵਲੋਂ ਨਿਭਾਈ ਸਿੰਮੇਵਾਰਾਨਾ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੰਗਤ ਭੁਮਿਕਾ ਸ਼ਾਹਦੀ ਭਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਤਨ, ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਅਮਲ 'ਚ ਜੋਸ਼ ਦਾ ਲੜ ਹੋਸ਼ ਦੇ ਉਪਰੋਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਪੈਣ ਇੰਦਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਮਲ ਦਾ ਸਾਹਸਮਈ ਲੰਮੇਰਾ ਸਫਰ, ਪ੍ਰਤੱਖ ਨੰ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੀ ਲੋਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿੰਦਾ।

ਮਾਣੋਗ ਅਦਾਲਤ ਪੰਜਾਬ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿਚ
ਜਦੋਂ ਉਘੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਅਤੇ ਵਰੀਲ ਪ੍ਰੇ. ਮਲਵਿੰਦਰਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਵੱਡੇਚ ਨੇ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਾਈ ਹੋਈ ਸੀ ਤਾਂ
ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਅਮਲ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਨਿੱਜੀ ਦੁਕਾਨਾਂ ਢਾਹੁਣ ਦੇ
ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗਲੀਆਂ ਨੂੰ ਮਲਵੇ ਦੇ ਛੇਰ 'ਚ
ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਥੋਂ ਫੱਟੜਾਂ ਅਤੇ ਮੁਤਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ
ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਦ ਜਸਟਿਸ
ਸ੍ਰੀ ਟੀ.ਐਸ ਠਾਕੁਰ ਅਤੇ ਜੱਜ ਸ੍ਰੀ ਸੁਹੀਆ ਕਾਂਤ ਨੇ 1
ਅਕਤੂਬਰ 2008 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ
ਕਿ, “ਸਰਕਾਰ, ਟੱਚਸਟ ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸਿਰ
ਜੱਤ ਕੇ ਬੈਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ
ਲਈ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਯਾਦਗਾਰ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।”

ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਬਾਗ ਦੇ ਕਰਤਾ-ਧਰਤਾ ਕਹਾਉਂਦੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਸ਼ ਹਵਾਸ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਮਿਲ ਬੈਠਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ... ਮਲਬਾ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਖੜ੍ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਲੱਗੀ। ਗਲੀਆਂ ਕਿੱਥੇ ਗਈਆਂ? ਨਾ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ, ਨਾ ਕੀ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦਾ ਸੁਭਤ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਗਲੀਆਂ ਉਡਾਈਆਂ। ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਉਪਰੋਂ ਫਰੇਮ ਉਤਰੇ। ਕੋਈ 6 ਏਕੜ ਰਕਬੇ ਦੇ ਬਾਗ ਦੀ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿੱਖੀ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਦਾ ਨਾਮੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਨਵੀਂ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼੍ਰੀਰੀ ਖੜ੍ਹ ਦੇ ਸਕੇ ਵਿਚੋਂ ਜੋ ਨਕਸ਼ਾ ਅਜੇਕੀ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਮਨ ਮਸਤਕ ਉਪਰ ਉਤਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਮਹਾਂਦਰਾ ਹੀ ਬਦਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਬਾਗ ਟਰੱਸਟ ਵਾਲੋਂ 1958 ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸੇਲਰ ਸ੍ਰੀ ਐਮ.ਐਸ.ਰੰਗਵਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਹੇਠ ਨੋਟਿਸ ਬੋਰਡ ਜਲਿਆਵਾਲਾ ਬਾਗ ਦੀ ਆਰਟ ਗੈਲਰੀ ਵਿਚ ਅਜੇ ਵੀ ਲੱਗ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ “ਗੋਲੀ ਸਿੱਧੀ ਚੱਲਦੀ ਰਹੀ, ਸੈਂਕੰਡ ਲੋਕ ਬਾਹਰ ਵਾਲੇ ਰਸਤਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਭੱਜਣ ਦੀ ਆਸ ਛੱਡ ਕੇ ਕੰਧਾਂ ਵਾਲ ਹੋਏ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਈ ਬਾਵਾਂ ‘ਤੇ 5 ਫੁੱਟ ਜਾਂ 10 ਫੁੱਟ ਉੱਚੀਆਂ ਸਨ। ਕਈ

ਉਤਾਂਹ ਚੜਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ, ਚੜ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਦੀਵਾਂਗਾਂ ਕਿੱਥੋਂ ਹਨ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੰਡਤ ਪਿਆਰੇ ਮੌਹਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਜੋ ਬਰਤਾਨੀ ਹੁਕਮਤ ਨੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਈ ਸੀ, ਉਸ 'ਚ ਵੀ ਗਲੀਆਂ ਦਾ ਵੈਰਵਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਹੁਣ ਗਿਆਨ ਪਬਲਿਸਰਜ਼ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨੇ "ਪੰਜਾਬ ਰੇਬੈਲੀਅਨ 1919" ਦੇ ਟਾਈਟਲ 'ਚ ਛਾਪੀ ਹੈ। ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਅੰਦਰ ਸੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ 'ਲਾਈਟ ਐਂਡ ਸਾਊਂਡ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ' ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਲਾ ਪਾਰਥੂ ਵਲੋਂ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਤਕਨੀਕੀ ਨੁਕਤਾ ਨਜ਼ਰ ਤੋਂ ਵਿਹੋਰੇ ਦਾ ਪਹਿਲੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਮੁੰਦਾ ਲੋਕਾਂ ਦਿਪੁਤ ਪਕਾਵ ਪਾਇਣ ਲਈ ਲਾਈਟ ਐਂਡ ਸਾਊਂਡ ਦਾ

ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ
 'ਚ ਦਰਜ ਮੰਗਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਮਿਉਨਿਸਪਲ ਬਣਾਉਣ, ਇਤਿਹਾਸਕ
 ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰੱਖਣ, ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਾਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬੁੱਡ ਲਾਉਣ
 ਜਲਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਗ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸਮੂਹ ਲਹਿਰਾਂ ਦਾ
 ਇਤਿਹਾਸ ਸੰਭਾਲਣ ਵਲ ਗੌਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੀ
 ਧੂਨ 'ਚ ਮਸਤ ਰਹਿ ਕੇ ਸਗੋਂ ਉਲਟੇ ਰੁੱਖ ਕਈ ਨਵੇਂ ਕਰਾਮਾਂ
 ਚੁੱਕ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਲਾਈਟ ਐਂਡ ਸਾਊਂਡ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ
 ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਅੰਗੇ ਕੀਂ ਪਰੋਸਣਾ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਰੱਤੇ
 ਭਰ ਵੀ ਸੱਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਪੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇ ਵਸਤੂ
ਉਪਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਜਾਂ ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਪਾਸ

ਰੱਖਣ ਲਈ ਜਾਣੇ ਪਹਿਚਾਣੇ ਖੋਜੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਪ੍ਰੇ. ਮਲਵਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਡੇਚ, ਡਾ. ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਹਰੀਸ਼ ਕੇ ਪੁਰੀ, ਡਾ. ਕਮਲੇਸ਼ ਮਹਨ, ਡਾ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੇ. ਜਗਮੇਹਣ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੇ. ਵਿਪਨ ਚੰਦਰ ਪਾਲ, ਇਰਫਾਨ ਹਰੀਬ ਆਦਿ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਯਾਦਗਾਰ ਵਾਲੀ ਕਮੇਟੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।' ਇਹ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸਕ ਧਰੋਹਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਨਾ ਦੇ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਇਖਲਾਕੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਕਰਤਾ ਧਰਤਾ ਬਣੇ ਰਹਿੰ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਜਲਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ 'ਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ
ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸਾਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਜ਼ ਆਮਦ

ਤਕਨੀਕੀ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਨਾ ਹੀ 6 ਏਕੜ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਬਾਗ ਕਰਕੇ ਹੀ ਬਣੋ ਸਟੇਡੀਅਮ ਨੇ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਉਪਰ ਜਾਂਦੂ ਕਰ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਨਿਆਦੀ ਨਕਤਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਿਸਤਰ ਹੈ।

ਬਿਨੋ ਸੌਂਕ ਤਕਨੀਕ ਦੇ ਪੱਖਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅਹਿਮ ਮਹੱਤਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੁਆਲਾਂ ਦਾ ਸੁਆਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਲਾ ਜਿਹੜੇ ਹਾਕਮ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਮਨੋਂ ਚਿੱਤੋਂ ਮਿਸ਼ ਕੇ, ਲੋਕ ਰਾਏ ਅੱਖਾਂ ਪਰੋਖੇ ਕਰਕੇ ਜਾਲੀਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਤਾ ਦੇ ਮੁਲ ਦੀ ਤਾਂ ਢਾਂਚਾ ਢਾਲਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਭਲਾ ਪਰਦੈ ਉੰਪਰ ਉਹ ਕੁਝ ਕਿਉਂ ਦਿਖਾਉਂਗੇ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਪਿਰਟ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਰਸ ਲੈ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਦੇਸ਼

ਵਿਦਵਾਨ ਮੌਜੂਦ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜ ਤੱਕ ਤਾਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮੰਗ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਟਰੋਸਟ ਨੇ ਕਿਸੇ ਯੋਜਨਾ ਕਮੇਟੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਜਿਹੇ ਰੁਹ ਰਵਈਏ

ਤੋਂ ਜਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਅਖੰਡੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਕੀ ਹਨ ਨਾ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ੬ ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ੧ ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਗੁਰਦੀਨ ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ ਮੌਕੇ ਪਾਸ ਮੰਗ ਪੱਤਰ, ਜੋ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਭਰ 'ਚ ਥਾਓ ਥਾਈ ਆਪੋ ਆਪੋ ਥਾਉਂਦਿਆਂ, ਮੰਚਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਉਠਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਵਿਚ ਸਿਰਮੌਰ ਮੰਗ ਹੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ: “ਜ਼ਲੀਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ

ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆ ਕੌਣ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਹਰ ਕੋਈ ਚਾਹੇਗਾ ਕਿ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਟਾਈਲਟ, ਬਾਬਰਮ, ਪੀਣ ਦਾ ਪਾਣੀ, ਦੇ ਘੜੀ
ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ, ਸਫ਼ਾਈ, ਸੁਰੱਖਿਆ, ਪਾਰਕਿੰਗ, ਖਾਣ-
ਪੀਣ ਆਦਿ ਦੀ ਸਾਫ਼ ਸੁਖਗੀ ਅਤੇ ਯੋਗ ਸਵਿਧਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ
ਕੁਝ ਭਲਾ ਬਾਗ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦੁਆਰ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਮੌਕੇ, ਖੱਬੇ ਹੱਥ,
ਢਾਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਣ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਕਿਉਂ
ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਸੈਲਾਨੀ ਬਾਗ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਧਿੱਢੇਂ
ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਉਂ ਉਹ ਨਾਲ ਲਗਦੀਆਂ ਦੇਂਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗਲੀਆਂ ਵੀ
ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਬੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ
ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ 'ਚ ਅਜਿਹਾ ਇਕ ਅੱਖਰ ਵੀ
ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਸੈਵਨ ਸਟਾਰ
ਟਾਇਲਟ ਨਹੀਂ ਬਣਨ ਦੇਂਗੇ। ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਯੋਗ ਗੱਲ ਇਹ
ਹੈ ਕਿ ਬਾਗ ਸਿਰਫ ਨਾ ਸੈਰਗਾਹ ਹੈ ਨ ਹੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ
ਪਖਾਨਾ ਕੇਂਦਰ। ਸਿਰਫ ਸੁੰਦਰਤਾ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਓਟ
ਛਤਰੀ ਨਾਲ ਅਸਲ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਲਾਂਭੇ ਕਰ ਮਾਰਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਵੀ ਇਤਿਹਾਸ ਪੜੀ ਸਾਰੀ ਦਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਪਮਾਣ ਨਹੀਂ।

ਸਿਤਮਜ਼ੀਵੀ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ
‘ਚ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਮੀਂਹ ਵਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ
ਰਾਜ ਅੰਦਰ ਇਸ ਬਾਗ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋ ਕੇ
ਬਾਬਾ ਸ਼ੋਣ ਸਿੰਘ ਭਕਨਾ, ਨੌਜਵਾਨ ਭਾਰਤ ਸਭਾ ਦੇ ਆਗੂ
ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਹੁੰਹੀਂ ਇਖੋਂ
ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਲੀਹਾਂ ਅਤੇ ਉਚਾਣਾਂ ‘ਤੇ
ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਦਾ ਆਹੁਦ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਹੁਣ
ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਵਲੋਂ ਜਨਤਕ ਇਕੱਠ ਕਰਨ ਉਪਰ
ਪਾਬੰਦੀ ਮੜ੍ਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਦੋਕਿ ਬਰਤਾਨਵੀ ਰਾਜ ਅੰਦਰ
ਵੀ 1919 ਤੋਂ 1947 ਤੱਕ ਦੇ ਅਰਸੇ ‘ਚ ਇਸ ਬਾਗ
ਅੰਦਰ ਲਗਾਤਾਰ ਜਨਤਕ ਇਕੱਠ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਠੋਸ
ਸਚਾਈ ਸਗੋਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਦੀ
ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰ ਰਹੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਉਪਰ ਸ਼ਿਕੰਜਾ
ਕੱਸਣ ਲਈ ਬਾਗ ਦੇ ਇਕੱਠਾਂ ਉਪਰ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਮੜ੍ਹ ਕੇ,
ਹਾਕਮ ਆਪਣੇ ਲਈ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਖਵੇਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਦੰਗਿਆਂ 'ਚ ਗੁਆਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਰੇ ਐਲਾਨਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ

ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ : ਮੱਤ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਟੈਂਸ਼ੁਦਾ ਅਰਸਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ 2002 ਦੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਗਿਆਂ ਵਿਚ ਲਾਪਤਾ 228 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਫਿਰਕੂ ਕਤਲੋਅਮਨ ਵਿਚ ਮੱਤਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ 952 ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 1180 ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਚੀਫ ਸੈਕਰਟਰੀ (ਗੁਰਿ) ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, “ਅਸੀਂ ਲਾਪਤਾ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ। ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਹੀ ਲਾਪਤਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਐਲਾਨੇਗਾ।” ਗੁਜਰਾਤ ਦਾ ਮਾਲੀਆ ਵਿਭਾਗ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਜ਼ਿਲਾ ਕੁਲੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਰਵੇ ਭੇਜੇਗਾ। ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਹਰਿਤ ਸੁਕਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਾਪਤਾ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਅੰਤਿਮ ਸੂਚੀ ਦੀ ਪੁਲੀਸ ਤੋਂ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ “ਜਦੋਂ ਇਹ (ਰਿਪੋਰਟ) ਸਾਨੂੰ ਮਿਲ ਗਈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਅਮਲ ਸੂਰਾ ਕਰ ਦੇ ਵਾਂਗੇ। ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੱਤ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਾਂਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਮੁਆਵਜੇ ਦੇ ਕਲੇਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਗੁਜਰਾਤ ਵਿਚ ਗੋਧੂਰਾ ਕਾਡੋਂ ਬਾਬਾਦ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੋਏ ਫਿਰਕੂ ਦੰਗਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਲ 413 ਲੋਕ ਲਾਪਤਾ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 185 ਲੱਭ ਪਈ ਸਨ ਪਰ 228 ਲੋਕਾਂ

ਦੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਉੱਘ-ਸੁਘ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਾਪਤ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ 24 ਬੱਚੇ ਅਤੇ 27 ਔਰਤਾਂ ਸਾਮਲ ਹਨ।

ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੱਤ ਸਾਲ
ਬਾਅਦ ਲਾਪਤਾ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਤਕ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਨਾਲ
ਦੰਗਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਠੀ ਸੋਧਣ ਦੀ
ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ
ਮਾਰਚ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ
ਬਹੁਤੇ ਵਿਅਕਤੀ 27 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ 5 ਮਾਰਚ 2002 ਤੱਕ
ਲਾਪਤਾ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀ 99 ਵਿਅਕਤੀ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ
ਸ਼ਹਿਰ 'ਚੋਂ ਲਾਪਤਾ ਹੋਏ ਸਨ ਜਦਕਿ ਪੰਜ ਮਹਿਲ 'ਚੋਂ 76
ਦਹੱਤ ਵਿਚੋਂ 17, ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ 'ਚੋਂ 9, ਸਾਬਰਕਾਂਡ
ਵਿਚੋਂ 9, ਬੰਦੇਂਦਾ 'ਚੋਂ 15, ਆਨੰਦ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਅਤੇ ਸਰਤ ਵਿਚੋਂ
ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਲਾਪਤਾ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸ ਦੰਗਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਰੇ
ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੁਾਵਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।

ਦਾ ਗੜ੍ਹ ਬਹਿਆ ਕੈਨੇਡਾ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਭੁਮਿਕਾ

ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਡਾਕਗਜ਼ ਦਾ ਪੰਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਪਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਸ਼ਿਆਂ ਉਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਣ ਲਈ ਸਖਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ 2009 ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਕੰਟਰੋਲ ਸਟਰੈਟੇਜੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਰੋਤ ਬਣ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵਲੋਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਤਸਕਰੀ ਰੋਕਣ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਪੂਰੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਉਤੇ ਬਿਟਸ ਕੋਲੰਬੀਆ ਅਤੇ ਉਨਟਾਰੀਓ ਵਿਚ ਮੇਸ਼ਾਮਹੈਟਾਮਾਈਨ

(ਨਸ਼ੀਲੀ ਦਵਾਈ) ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਹੋਏ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਉਚੇਚੀ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਵੀ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਬਾਮਫੈਟਾਮਾਈਨ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਖਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਮੈਬਾਮਫੈਟਾਮਾਈਨ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਹੋਏ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਕੌਮਾਤਰੀ ਭਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਸਮਗਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵੀ ਵਧੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਬੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਮੂਲ ਦੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ, ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲਾਂ ਵਾਲੇ ਗਿਰੋਹ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮੁਜਰਮਾਨਾਂ ਗਿਰੋਹ ਇਸ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨ ਧੰਦੇ ਨੂੰ ਚਮਕਾਉਣ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਇਸ ਧੰਦੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਿਚ ਪੁਰਾ ਹੱਥ ਹੈ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ

ਸਹਿਜੇ ਸਹਿਜੇ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਚਾਰਾ ਵੀ ਤੁਰਿਆ ਨਿਵਾਣ ਵਲ

ਨਵੀਂ ਟਿੱਲੀ : ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਇਨਕਾਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਲਮੀ ਆਰਬਕ ਮੰਦੇ ਦਾ ਅਸਰ ਭਾਰਤੀ ਅਰਬਚਾਰੇ 'ਤੇ ਵੀ ਪੈਣਾ ਸੂਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਦਸੰਬਰ ਦਰਮਿਆਨ ਤੀਜੀ ਤਿਮਾਰੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਅਰਬਚਾਰੇ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਹੋਣਲੇ ਪੱਧਰ, 5.3 ਫੀਸਦੀ 'ਤੇ ਆ ਗਈ। ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅਰਬਚਾਰੇ ਨੂੰ ਹੁਲਾਗਾ ਦੇਣ ਲਈ ਟੈਕਸਾਂ ਵਿਚ ਕਟੋਂਆਂ ਸਾਮੇਂ ਕਈ ਪੈਕੇਜ਼ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਵਿਚ ਇਹ ਕਮੀ ਖੇਡੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਲਗਪਗ ਇਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅਰਬ ਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਨੇ 8.9 ਫੀਸਦੀ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਭਵਿਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਮਹਿੰਗਾਈ ਘਟਣ ਅਤੇ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਵਲੋਂ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ 'ਚ ਕਟੋਂਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਵਿਚ 3.36 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ।

ਨਿਰਮਾਣ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਉਤਪਾਦਨ ਤੀਜੀ ਤਿਮਾਹੀ ਦੌਰਾਨ 0.2 ਫੀਸਦੀ ਹੋਣਾਂ ਅਇਆ ਜਦਕਿ ਖੁਰੀ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਘੱਟ ਝਾੜ ਕਾਰਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ 2.2 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ। ਸਾਲ 2007-08 ਦੀ ਇਸੇ ਤਿਮਾਹੀ ਦੌਰਾਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਸੰਗਲਾਤ ਅਤੇ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ 6.9 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਨਿਵਾਣ ਵਲ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਅੰਕੜਾ ਸੰਸਥਾ (ਸੀ.ਐਸ.ਓ.) ਨੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅੰਕਤੇ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਾਲਾਂ, ਤੇਲ ਬੀਜਾਂ, ਅਨਾਜ, ਗੰਨੇ ਅਤੇ ਕਪਾਹ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਸਾਲ 2008-09 ਦੇ ਖੁਰੀਫ਼ ਸੀਜ਼ਨ 'ਚ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਫਸਲ ਵਿਚ ਹੀ ਕੁਝ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਰਥਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮਾਹਰ ਪ੍ਰੋਨਬ ਸੇਨ ਨੇ ਹੈਰਾਨੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੀ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਤਪਾਦਨ ਦਰ ਇੰਨੀ ਹੋਣਾਂ ਆਈ। ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਭਿਨੀਤ ਸੇਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਮ ਅੰਦਰੀਆਂ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲਗੇਗਾ ਕਿ ਅੰਤ ਵਿਚ ਅੱਸਤਨ ਵਾਧਾ ਹੀ ਹੋਇਆ। ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਤੀ ਸਾਲ

ਸੁਖਰਾਮ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਕੈਦ,
2 ਲੱਖ ਦਾ ਜਰਮਾਨਾ

ਨਵੀਂ ਇੰਲੀ:ਇੰਲੀ ਦੀ ਇਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 13 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਵਧ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਾਬਕਾ ਕੇਂਦਰੀ ਸੰਚਾਰ ਮੰਡਰੀ ਸੁਖਰਾਮ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਭਿੱਸਟ ਜਨਸੇਵਕ ਸਮਾਜ ਲਈ ਖੁਦਗਾ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੁਖਰਾਮ (82) ਵਲੋਂ ਨਰਸਿਮਾ ਰਾਓ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਡਰੀ ਵਜੋਂ ਇਕਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਵਾ ਚਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਾਜਾਇਨ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹਕਮ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੂਰਮਾਨਾ ਵੀ ਠੋਕਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੀ ਬੀ ਆਈ ਦੇ ਵਿਸੋਸੁ ਜੱਜ ਵੀ.ਕੇ. ਮਹੇਸੁਵਰੀ ਨੇ ਸੁਖਰਾਮ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਖਰਾਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁਧ ਸਿੰਘੀ ਜਾਂਚੀਕੌਨਸ਼ਨ 'ਤੇ ਚਾਹੁੰਦੇ।

ਬੁਲਦ ਸ਼ਾਰੀਰ
ਵਿਚ ਬੀਤੀ 2 ਮਾਰਚ
ਨੂੰ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਐਨ.ਐਲ.ਪੀ. ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਡਾ. ਮਸੂਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਿਜ਼ਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਤ ਦਾ
ਸਾਹਮਣਾ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ
ਐਂਡੋਨੋਫਿਲ ਪੋਰਨਾ ਦਾ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ
ਜਿਉਂਦੀ ਜਾਗਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨੀ ਵਿਚ
ਹਿੰਮਤ ਹਾਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਡਟ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਫਿਜ਼ਾ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ
ਪੰਨਾਓਣ ਦਾ ਪੱਕਾ ਨਿਸਚਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਤਾਰੀਖਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਨਵੀਂ ਵਿੱਲੀ : 15 ਵੀਂ ਅਂਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਤਾਰੀਖਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਹ ਚੋਣਾਂ 5 ਪੜਾਵਾਂ 'ਚ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਚੋਣ ਜਾਬਤਾ ਵੀ ਤੁਰੰਤ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਨ ਗੋਪਲਾਸਵਾਮੀ ਨੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ 'ਚ ਚੋਣਾਂ ਸਬੰਧੀ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਪੜਾਵਾਂ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ 13 ਮਈ ਤੱਕ ਪੂਰੇ ਕਰ ਲਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਪੁਆਉਣ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 7 ਸਥਿਆਂ 'ਚ ਉੱਪ ਚੋਣਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ।

ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਲਾਸਵਾਮੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਲਈ ਵੈਟਿੰਗ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੇ ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ ਲਈ 13 ਮਈ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵੇਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 16 ਮਈ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੜਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਚ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭ ਦੀਆਂ 124 ਸੀਟਾਂ ਲਈ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਗੇਤੇ ਦੌਰਾਨ ਦੱਸਾਨ ਉਸ ਨੂੰ 141 ਸੀਟਾਂ ਲਈ, 30 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਪੜਾਅ ਦੌਰਾਨ 107 ਸੀਟਾਂ ਲਈ, 7 ਮਈ ਨੂੰ ਚੌਥੇ ਪੜਾਅ ਦੌਰਾਨ 85 ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਤੇ ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ ਜੋ 13 ਮਈ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ 'ਚ 86 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਵੈਟਿੰਗ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ

ਗੋਪਾਲਾਸਵਾਮੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਨਵੀਨ ਚਾਵਲਾ ਤੇ ਐਸਵਾਈ ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ 2 ਜੂਨ ਤੱਕ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਇਸ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸਮੀਰ ਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਪੰਜ ਪੜਾਵਾਂ 'ਚ ਚੋਣ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਿਹਾਰ 'ਚ 4 ਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ 'ਚ 3 ਪੜਾਵਾਂ 'ਚ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਵੇਗੀ।

ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਅਸਾਮ, ਝਾਰਖੰਡ, ਕਰਨਾਟਕ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਮਹਾਰਾਸ਼ਾਂਗ, ਉੜੀਸ਼ਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ 2 ਪੜਾਵਾਂ 'ਚ ਵੋਟਿੰਗ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਕੀ 15 ਸੂਬਿਆਂ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਾਂਸਿਫ਼ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ 1 ਪੜਾਅ 'ਚ ਹੀ ਚੌਣ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਸਿਕਮ ਤੇ ਉੜੀਸ਼ਾ 'ਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵੀ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਧਨ ਦੀ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਂਦਿਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਚੋਣ ਹਿਆਬ-ਕਿਆਬ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਬਿਛੁਰਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨਵੀਂ ਹੱਦਬੰਦੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ 543 'ਚੋਂ 499 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਮੇਤ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ

ਪੰਜਾਬ: ਸੀਟਾਂ 13, ਵੇਟਾਂ 7 ਤੇ 13 ਮਈ ਨੂੰ, ਅੰਡੀਆਨ
ਨਿਕੋਬਾਰ: ਸੀਟ 1, ਵੇਟਾਂ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ, ਅਰੁਣਾਚਲ
ਪ੍ਰਦੇਸ਼: ਸੀਟਾਂ 2, ਵੇਟਾਂ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਸੀਟ 1,
 ਵੇਟਾਂ 13 ਮਈ ਨੂੰ, **ਛਤੀਸ਼ਗੜ੍ਹ:** ਸੀਟਾਂ 11, ਵੇਟਾਂ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ
 ਨੂੰ, **ਦਾਦਰ** ਤੇ **ਨਗਰ ਹੋਲੀ:** ਸੀਟ 1, ਵੇਟਾਂ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ
 ਨੂੰ, **ਦਮਨਦੀਵ:** ਸੀਟ 1, ਵੇਟਾਂ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ, **ਦਿੱਲੀ:** ਸੀਟਾਂ
 7, ਵੇਟਾਂ 7 ਮਈ ਨੂੰ, **ਗੋਆ:** ਸੀਟਾਂ 2, ਵੇਟਾਂ 23 ਅਪ੍ਰੈਲ
 ਨੂੰ, **ਆਂਪਾਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼:** ਸੀਟਾਂ 42, ਵੇਟਾਂ 16 ਤੇ 23 ਅਪ੍ਰੈਲ
 ਨੂੰ, **ਅਸਾਮ:** ਸੀਟਾਂ 14, ਵੇਟਾਂ 16 ਤੇ 23 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ,
ਝਾਰਖੰਡ: ਸੀਟਾਂ 14, 16 ਤੇ 23 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ, **ਕਰਨਾਟਕ:**
 ਸੀਟਾਂ 28, ਵੇਟਾਂ 23 ਤੇ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ, **ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼:**
 ਸੀਟਾਂ 29, ਵੇਟਾਂ 23 ਤੇ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ, **ਮਹਿਂਪੁਰ:** ਸੀਟਾਂ
 2, ਵੇਟਾਂ 16 ਤੇ 23 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ, **ਉੜੀਸਾ:** ਸੀਟਾਂ 21, ਵੇਟਾਂ
 16 ਤੇ 23 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ।

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ: ਸੀਟਾਂ 48, ਵੋਟਾਂ 16, 23 ਤੇ 30
ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ: ਸੀਟਾਂ 42, ਵੋਟਾਂ 30

ਅਪੈਲ, 7 ਤੇ 13 ਮਈ ਨੂੰ, **ਬਿਹਾਰ:** ਸੀਟਾਂ 40,
ਵੋਟਾਂ 16 ਤੇ 23 ਅਪੈਲ, 7 ਤੇ 13 ਮਈ ਨੂੰ, **ਜਮ੍ਹਾ-
ਕਸ਼ਮੀਰ:** ਸੀਟਾਂ 6, ਵੋਟਾਂ 16, 23 ਤੇ 30 ਅਪੈਲ, 7
ਤੇ 13 ਮਈ ਨੂੰ, **ਯੂ.ਪੀ.:** ਸੀਟਾਂ 80, ਵੋਟਾਂ 16, 23 ਤੇ
30 ਅਪੈਲ, 7 ਤੇ 13 ਮਈ ਨੂੰ, **ਗੁਜਰਾਤ:** ਸੀਟਾਂ 26,
ਵੋਟਾਂ 30 ਅਪੈਲ ਨੂੰ, **ਹਰਿਆਣਾ:** ਸੀਟਾਂ 10, ਵੋਟਾਂ 7
ਮਈ ਨੂੰ, **ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼:** ਸੀਟਾਂ 4, ਵੋਟਾਂ 13 ਮਈ ਨੂੰ,
ਕੇਰਲ: ਸੀਟਾਂ 20, ਵੋਟਾਂ 16 ਅਪੈਲ ਨੂੰ, **ਲਕਸ਼ਦੀਪ:** ਸੀਟ
1, ਵੋਟਾਂ 16 ਅਪੈਲ ਨੂੰ, **ਮੇਘਾਲੀਆ:** ਸੀਟਾਂ 2, ਵੋਟਾਂ
16 ਅਪੈਲ ਨੂੰ, **ਮਿੱਜ਼ਾਰਮ:** ਸੀਟ 1, ਵੋਟਾਂ 16 ਅਪੈਲ
ਨੂੰ, **ਨਾਗਾਲੈਂਡ:** ਸੀਟ 1, ਵੋਟਾਂ 16 ਅਪੈਲ ਨੂੰ,
ਪੁੰਜ਼ਿਥੂਰ: ਸੀਟ 1, ਵੋਟਾਂ 13 ਮਈ ਨੂੰ,
ਰਾਜਸਥਾਨ: ਸੀਟਾਂ 25, ਵੋਟਾਂ 7 ਮਈ ਨੂੰ, **ਸਿੱਖਮ:**
ਸੀਟ 1, ਵੋਟਾਂ 30 ਅਪੈਲ ਨੂੰ, **ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ:** ਸੀਟਾਂ 39,
ਵੋਟਾਂ 13 ਮਈ ਨੂੰ, **ਤਿੰਡੁਪੁਰਾ:** ਸੀਟਾਂ 2, ਵੋਟਾਂ 23 ਅਪੈਲ
ਨੂੰ, **ਉੱਤਰਾਖੰਡ:** ਸੀਟਾਂ 5, ਵੋਟਾਂ 13 ਮਈ ਨੂੰ।

ਆਪਣਾ ਹੀ ਚਿਹਰਾ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਬੈਰੀ ਵੇਨਰਾਈਟ

ਲੰਡਨ : ‘ਗਜ਼ਨੀ’ ਦੇ ਅਮਿਰ ਖਾਨ ਵਾਂਗ ਉਹ ਹਰ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਵਿਚ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਵੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹਿਚਾਣ ਪਾਉਂਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਨਾ ਪਹਿਨੇ ਹੋਣ। ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਤੱਕ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਭੁੱਲਣ ਦੀ ਹੱਦ ਇਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਖੁਦ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਵੀ ਪਹਿਚਾਣ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਸਥਾਨ ‘ਫੇਸ ਬਲਾਈਡਨੈਸ ਯਾਨੀ ਪ੍ਰੋਸੈਗਨੋਸੀਆ’ ਨਾਮਕ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਅਜੀਬੋ-ਗਰੀਬ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜ ਰਿਹਾ ਬੈਰੀ ਵੇਨਰਾਈਟ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਮਾਰਗੇਟ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਤੋਂ ਦੇਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਵੱਖ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਗੇਟ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਇਜ਼ਹਾਰ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵਿਆਹ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਸੜਕ ‘ਤੇ ਮਿਲਣ ‘ਤੇ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਪਹਿਚਾਣ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਿਆ। ਬੈਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸੇ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਚੱਲਦੇ ਉਹ ਦੋਸਤ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਪਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਬਣਾ ਵੀ ਲੈਂਦਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੋਸਤ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਹ ਉਸ ਲਈ ਅਜਨਖੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਅੱਠ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਅਸ਼ੁਲੀਲ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼

ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ : ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ 8 ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਨਾਧਿਆ ਸੁਲੇਮਾਨ ਨੂੰ ਬਾਲਗ ਸ੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰੀ ਰਕਮ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਕ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਤਾਂ ਅਸ਼ਲੀਲ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ 10 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਤਿੰਖੀ ਬਹਿਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਈ ਸੁਲੇਮਾਨ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ 8 ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਉਹ ਦੋ ਅਸ਼ਲੀਲ ਫਿਲਮ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਚਲੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।

ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਸਥਿਤ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਡਲਟ ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਤਾ ਕੰਪਨੀ ਵਿਵਿਧ ਇੰਟਰਨੈੰਟ ਨੇ ਲੰਘੀ 27 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸੁਲੇਮਾਨ ਨੂੰ 10 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਅਤੇ ਇਕ ਸਾਲ ਦਾ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰੈਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਬਸਰਤੇ 33 ਸਾਲਾ ਸੁਲੇਮਾਨ ਅੱਸ਼ਲੀਲ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰੇ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਹਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਟੀਵਨ ਹਰਸੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਾਣਾ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦਿਲਜਸ਼ਪੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧ ਗਈ ਹੈ ਇਸ ਦਿਲਜਸ਼ਪੀ ਨੂੰ ਦਿਗ ਕੈਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਭੁੱਖੇ ਨੰਗੇ ਸਾਧ ਬੁਘਨੇ...

ਉਦਾਸੀਆਂ, ਫਿਕਰਾਂ ਤੇ ਚਿਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਭਟਕਣ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੁੱਖ ਦੀ ਆਸ ਨੂੰ ਸਾਧਾਂ ਦੇ ਡੇਰੇ ਵਧਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਸਾਧਾਂ ਕੋਲ ਸਵਰਗ ਦਾ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਇਹ ਤਾਂ ਆਪ ਅੱਜ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਅਛੇਡ ਬੰਚੀਆਂ ਨਾਲ ਥੇਹ ਖਾ ਕੇ ਨਰਕ ਦੇ ਕੰਡ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਜਿਹੜੇ ਹਰ ਥਾਂ ਬੇਲੋੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਰੋਲਾ ਉਹੀ ਵਧ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਘਾਟੇ ਖਾ ਕੇ ਇਹ ਸੋਚਣ ਕਿ ਚਲੋ ਜੋ ਹੋਵੇਗਾ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਖੜੀਆਂ ਦੇ ਗੋਡਿਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਝੁਕ ਕੇ ਹੋਥ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਜੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਧਨ, ਦੌਲਤ, ਐਸੋ-ਇਸ਼ਤਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਧਾਂ ਕੋਲ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਕੋਈ ਝੁਠੀ ਨਹੀਂ। ਇਕ ਛੋਕਰਾ ਸਾਧ ਇਕ ਡੇਰੇ 'ਤੇ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਇਕ ਮਾਂ ਵਰਗੀ ਔਰਤ ਤੋਂ ਲੱਤਾਂ ਪੁਟਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ 'ਬੀਬੀ ਲੱਤਾਂ ਛੱਡ ਹੁਣ ਬਾਹੀ ਵੀ ਪੁੱਟ ਦੇ।' ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ ਸੀ, ਉਹਦੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਕੈਮੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਪਖੜੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ।

'ਸਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਮਾਂ ਹੋਣ ਲੱਗੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੇਖਿਓ ਨਜ਼ਾਰੇ ਹੁਣ...ਸਰਕਾਰ ਦੇ।' ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਮਰਜ਼ੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਨਾਂ ਭਰ ਲਈ। ਵੇਟਾਂ ਦੀ ਖਾਤਰ ਰਸ਼ਨੀਤਕ ਲੋਕ ਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਦੁਆਬੇ ਦਾ ਇਕ ਸਾਧ ਇਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀ ਮਸੂਮ ਥੱਥੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਹੈ। ਪੰਜ ਕੁ ਸਾਲ ਉਸ ਨੇ ਕਥਾ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ' ਮਗਰ ਲਾਇਆ ਇਕ ਵੱਡਾ ਡੇਰਾ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਦਿਮਾਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਠੀਕ ਨਾ ਰਹਿੰਦੀ ਥੱਥੀ ਨੂੰ ਮਾਪੇ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਛੱਡ ਗਏ ਤੇ ਉਹਦੇ ਨਵਾਂ ਚੰਦ ਦੇਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਉਹਦੀ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਗੱਡੀ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਹਰ ਸਾਮ ਨੂੰ ਇਕ ਵੇਖਿਆ ਸੁਰਾਬ ਦੀ ਬੋਤਲ, ਭੁੱਜਿਆ ਹੋਇਆ ਮੁਰਗਾ ਤੇ ਕਿੱਲੇ ਮੱਛੀ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਿਗੜੇ ਸਾਧਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕੁਕਰਮਾਂ ਵਾਲੇ ਕਿੱਸੇ ਪੱਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਹਨ। ਪਰ ਸਾਧਾਂ ਤੇ ਡੇਰਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਫਿਰ ਵੀ ਘਟਦੀ ਨਹੀਂ, ਵਧੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਤੁਹਾਡੇ ਚੇਤੇ 'ਚ ਹੋਵੇਗਾ' ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦੇ ਸਾਧਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ, ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੇ ਪਾਇਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਸਾਧ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਦੇ ਦੋ ਕਰੋੜ ਪੈਰੋਕਾਰ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉਹਦੇ ਚਰਨੀਂ ਲੱਗਣ ਲਈ ਕਾਹਲੀਆਂ ਹਨ। ਇਲਾਹੀ ਹੁਕਮ ਵਾਂਗ ਉਹ ਜਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵੇਟਾਂ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬੰਦੇ ਜਿੱਤਦੇ ਹਨ। ਵਿਦੇਹੀ ਪਾਰਟੀ ਉਹਦੇ 'ਤੇ ਪਰਦੇ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਛਿੰਤਰ-ਪਤਾਣ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਸੂਰੀਦ ਲੋਕ ਗਏ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਡੇਰੇ ਦਾ ਮਾਹੀਸ਼ ਜਿਹਾ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਜਾਂ ਬਜਟ ਦਾ ਲੇਖ ਜੱਖਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਹਦੇ ਡੇਰੇ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜੇ ਦੋ ਕਰੋੜ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ 'ਚੋਂ ਕਰੋੜ ਵੀ ਆਉਣ ਤੇ ਅੱਸਤਨ ਦਸ ਹੁਕਾਮੇ ਗੋਲਕ 'ਚ ਪਾਉਣ ਤਾਂ ਦਸ ਕਰੋੜ ਇਕ ਵਾਰੀ ਦਾ ਤੇ ਸਾਲ ਦਾ ਸੱਤਰ ਕਰੋੜ। ਤਹਿਖਾਨੇ ਵਿਚ ਉਹਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਜਾਉਂਗੇ, ਏਕਤ੍ਰਾਂ 'ਚ ਹੈ। ਚੰਨ ਵਰਗੀ ਰੱਸਨੀ ਤੇ ਬਦਾਮਾਂ ਵਾਲੀ ਖੀਰ ਤੇ ਦੁੱਧ ਪਿਆਉਣ ਲਈ ਪਰੀਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਸੇਵਕਾਣਾਂ, ਫਿਰ ਇਹਦੇ ਦੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਲੱਗਣ ਤਾਂ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਨੀ ਗੱਲ ਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਪੱਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਚੇਲੇ ਚਪਟੇ ਨੂੰ ਸਵਰਗ ਵਿਖਾਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਉਹ ਆਪ ਸਵਰਗ ਵਿਚ ਜ਼ੁਰੂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਏਨ੍ਹੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਕੀ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਹੈ। ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ। ਫਿਰ ਉਹ ਅਕਬਰ ਵਾਂਗ ਛਡਤ ਹੋਣ ਰਥ 'ਤੇ ਬਹਿ ਕੇ ਨਾ ਨਿਕਲੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੀ ਕਰੇ? ਅਸਲ ਵਿਚ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਬਿਆਨੀ ਨੇ ਸੁੱਖ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਧਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਖੁਸ਼ਗਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਰੋਪੜ ਦੇ ਨੁਰਪਰ ਬੇਦੀ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਮੈਂ ਕਈ ਸਾਲ ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੁਲ 'ਚ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਉਦੋਂ ਮਾਝੋਂ, ਮਾਲਵੈਂ ਤੋਂ ਵੀ ... ਵਾਲੇ ਬਾਬੇ ਦੀ ਸੈ-ਸੈਕਾਰ ਤੇ ਜਿੰਦਾਬਾਦ ਨਾਲ ਲਿਖੇ ਬੈਨਰ ਟਰੱਕਾਂ 'ਤੇ ਲਟਕਦੇ ਇਸਦੇ ਸਨ ਤੇ ਟਰੱਕ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਨੱਕ-ਨੱਕ ਭਰੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਬੰਦੇ ਘੁੱਟ ਬੀਬੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਨੂਰਪੁਰ ਬੇਦੀ ਹਲਕੇ

ਸਾਧਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬੇਬਾਹ ਹੈ ਪਰ ਵਰਤਮਾਨ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸੰਗਤ ਲਈ ਉਸ ਔਰਤ ਵਰਗੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰੀਰ ਭੋਗ ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਮਿਲੇ ਹਨ, ਪਰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਗੁਰੂ ਦਾ ਕੰਮ ਸਵਰਗ ਵਿਖਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਇਹ ਤਾਂ ਆਪ ਅੱਜ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਅਛੇਡ ਬੰਚੀਆਂ ਨਾਲ ਥੇਹ ਖਾ ਕੇ ਨਰਕ ਦੇ ਕੰਡ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਜਿਹੜੇ ਹਰ ਥਾਂ ਬੇਲੋੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਰੋਲਾ ਉਹੀ ਵਧ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਘਾਟੇ ਖਾ ਕੇ ਇਹ ਸੋਚਣ ਕਿ ਚਲੋ ਜੋ ਹੋਵੇਗਾ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਖੜੀਆਂ ਦੇ ਗੋਡਿਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਝੁਕ ਕੇ ਹੋਥ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਜੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਧਨ, ਦੌਲਤ, ਐਸੋ-ਇਸ਼ਤਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਧਾਂ ਕੋਲ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਕੋਈ ਝੁਠੀ ਨਹੀਂ। ਇਕ ਵੱਡਾ ਕਾਹਲੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਛੋਟਾ ਮਾਸਟਰ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਇਕ ਡੇਰੇ 'ਤੇ ਜਾ ਬੈਠਾ ਹੈ, ਪੰਜ ਜਮਾਤਾਂ ਪਾਸ ਨੂੰ ਹੋਈਆਂ, ਜਦੋਂ ਘੰਗੀਆਂ ਦੀ ਢਕੀਰੀ ਵਪਾਰ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਭਟਕਦੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਅਗਿਆਨਵਾਨ ਬਣਾ ਕੇ ਇਹ ਲੇਕ ਲੁਟਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ, ਅਖਬਾਰਾਂ 'ਚ ਇਸ਼ਤਰਿਹਾਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅਖੜੀਆਂ ਦੇ ਤੰਦੂਆ ਜਾਲ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦਿਲ 'ਤੇ ਹੱਥ ਰਖਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਓ ਕਿ ਕੀ ਖੱਟਿਆ ਹੈ? ਸਭ ਇਹੋ ਕਹਿਣਗੇ ਖੱਟਿਆ ਨਹੀਂ ਲੁਟਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਵਾਲੇ ਭੱਦਰ-ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ, 'ਅੱਲਾਦ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੈ?' ਜੁਆਬ ਸੀ 'ਵੱਡਾ ਡਾਕਟਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਛੋਟਾ ਮਾਸਟਰ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਇਕ ਡੇਰੇ 'ਤੇ ਜਾ ਬੈਠਾ ਹੈ, ਪੰਜ ਜਮਾਤਾਂ ਪਾਸ ਨੂੰ ਹੋਈਆਂ, ਜਦੋਂ ਘੰਗੀਆਂ ਦੀ ਢਕੀਰੀ ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਧੀਆ ਕਾਰ 'ਚ, ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜੀ-ਤੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਫੜਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਿਆਂ ਕੋਲ ਟੁੱਟੇ ਸਕਟਰ ਹਨ, ਇਹ ਨਿਖੱਟੂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਮਾਊ ਪੁੱਤ ਹੈ। ਕੀ ਹੋਇਆ ਜੇ ਕੋਟ ਪੈਣਟ ਦੀ ਥਾਂ ਚੋਲਾ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਕੇ ਵੇਖਿਓ ਅਰਥ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿਆਂਫੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਸਾਧਾਂ ਦੀ ਬੁਘਨੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ, ਫਿਰ ਮਨ ਮੰਦਰ 'ਚ ਦੀਵੇਂ ਜਗਦੇ ਦਿਸ ਪੈਣਗੇ। ਧਨ ਦੇ ਲਾਲਚੀ ਅਖੜੀਆਂ ਸਾਧਾਂ ਨੂੰ ਚੰਡਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਾ ਕਰੋ। ਸਬਰ ਰੱਖੋ ਗਿਆਨ ਦੀ ਗੱਡੀ ਅਕਸਰ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਹੀ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਦਾ ਇਕ ਨਿਕਾ ਜਿਹਾ ਪਿੰਡ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਣਿਆ ਪਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਾਧ ਦੀਆਂ ਜਾਇਜ਼-ਜਾਇਜ਼ ਤਿਨੀ ਤੀਵੀਆਂ ਹਨ। ਜਾਤਾਂ ਪਾਸ ਇਸ ਪਖੜੀ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹੇ ਇਕ ਅਵਸਰ ਬੀਬੀ ਪੱਤ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣਿਆਣੇ ਅਲੋ ਭਜਨ ਲਾਲ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਤਾਂ ਐਵੇਂ ਚੰਦਰ ਮੇਹਰ ਤੋਂ ਚਾਂਦ ਮੁਰੰਮਦ ਬਣ ਗਿਆ, ਕੋਈ ਡੇਰਾ ਖੋਲ ਲੈਂਦਾ ਤਾਂ ਧਰਮ ਬਦਲਣ ਦਾ ਖਪਾਨਾ ਪੈਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। 1989 ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਮੈਂ ਮਨ 'ਚ ਸੋਚਿਆ, ਜਿਥੇ ਲੱਖਾ ਕਮਲੇ ਹੋ ਕੇ ਜੀਆ ਜੰਤ ਨਾਲ ਚੱਕ ਕੇ ਭੱਜੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਵੇਖ ਤਾਂ ਲਈਏ, ਉਹ ਕਿਹਾ ਯੂਧਿਸਟਰ ਦੇ ਕੁਝੇ ਵਾਲਾ ਸਵਰਗ ਹੈ। ਭੰਡਾਰਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਭੀਡ ਏਣੀ ਕਿ ਸਾਹ ਪੁੱਟ ਹੋਵੇ। ਦੁਪਹਿਰੇ 12 ਕੁ ਵਜੇ ਜਦੋਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਲੋਕ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ, ਅਥੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਬਚਨ ਬਿਲਾਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੰਤਾਂ-ਫ਼ਕੀਰਾਂ ਦਾ ਮਾਣ ਰੱਖੀਦੀ। ਇਕ ਹੋਰ ਟਪਾਕ ਦੇਣੀ ਵੇਲਿਆ।

'ਵੇਖ ਸਨਮਾਨ ਤਾਂ ਤੇਰਾ ਅਸੀਂ ਕਰਨਾ ਈ ਕਰਨੈ। ਇਕ ਬੇਨਤੀ ਹੋਰੇ ਕੇ ਆ ਜਾਣੈ ਤਾਂ ਹੀ ਬਾਬੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਤੱਕ ਮਿਹਰਬਾਨ

ਸਿਵ ਕਮਾਰ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ 'ਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ [ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ]

ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ, ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਵਸਾਇਆ ਹੋਇਆ, ਸਰਹੱਦੀ ਕਸਬਾ ਹੈ ਜੋ ਰਾਵੀ ਦੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਦੂਸਰੇ ਪਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੋ ਨਰੋਵਾਲ ਤਹਿਸੀਲ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਵ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿੰਡ ਲੋਹਤੀਆਂ ਵੀ ਇਸੇ ਤਹਿਸੀਲ ਵਿਚ

ਡਾ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਲ

ਹੈ। ਸੰ 1947 ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਵੇਲੇ ਗੜਬੜ, ਖੂਨ-ਖਰਬੇ ਤੇ ਭਿਆਂਕਰ ਕਤਲ-ਗਾਰਤ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਅਪਣੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਦਵਾਰਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਲੋਹਤੀਆਂ ਤੋਂ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਪੁੱਜੇ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਬਟਾਲੇ। ਬਟਾਲੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਸਨ, ਜਿਥੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕੰਧ ਸਾਹਿਬ ਹੈ। ਬਟਾਲੇ 'ਚ ਹੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਧਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧ-ਗੋਸ਼ਟ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਸੋ ਉਹ ਸਥਾਨ ਜੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਰਮ ਕ੍ਰਮੀ ਰਹੇ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਚਰਨ-ਛੋਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਸਿਵ ਬਟਾਲਵੀ ਨਾਲ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਵਾਂ 'ਤੇ ਘੁੰਮਦਾ ਰਿਹਾ। ਸਿਵ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਵਿਚ, ਉਸ ਦੇ ਜਨਮ ਪਿੰਡ (ਲੋਹਤੀਆਂ) ਵਿਚ ਬਿਤਾਏ ਹੋਏ ਦਿਨਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ, ਮਨ ਮੋਹ ਲੈਂਦਾ ਵਾਲੇ ਕੁਦਰਤੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਵਾਲੀ ਸੁੰਦਰਤਾ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਵੇਲੇ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਵਿਛੇੜਾ ਅਤੇ ਠੇਠ ਪੰਜਾਬੀ ਪੇਂਡੂ ਜੀਵਨ, ਬਿੰਬ ਵਿਧਾਨ ਹਨ। ਸਿਵ ਦੇ ਬਚਪਨ 'ਚ ਹੀ ਦੇਸ਼-ਵੰਡ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਖਣਖਰਬੇ, ਗੜਬੜ ਅਤੇ ਵਿਛੇੜ, ਸ਼ਾਇਰ ਉਸ ਦੇ ਉਦਾਸੀਂ ਤੇ ਨਿਰਸ਼ਾ ਭਰੇ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਸੇਮਾ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ, ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਦਾਸੀ ਤੇ ਨਿਰਸ਼ਾ ਭਰੇ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਸੇਮਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਸਿਵ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਬਾਰੇ ਕਈ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ। ਜਦ ਨੈੱਜਵਾਨ ਨਾਨਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਮਹਿਤਾ ਕਾਲੂ ਨੇ ਨਨਕਾਣੇ ਤੋਂ 20 ਰੂਪਏ ਦੇ ਕੇ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ, ਚੂਹੜਕਾਣ ਮੰਡੀ ਵਿਖੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਹਾਂ ਰੁਪਈਆਂ ਦਾ, ਕੁਝੇ ਸਾਧੂਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਨ ਛਕਾ ਕੇ ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ। ਪਿਤਾ ਨੇ ਝਿੜਕਾਂ/ਚਪੇਤਾਂ ਮਾਰੀਆਂ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਮਾਤਾ ਸੁਲੱਖਣੀ ਵੀ ਸੋਚਣ ਲੱਗੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਬਾਬਲ ਨੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਰ ਲੱਭਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਤਾਂ ਇਹੀ ਸੌਚਾ ਸੌਦਾ ਹੈ। ਭੈਣ ਨਾਨਕੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਾਨਕ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ (ਬਾਬੀ ਨਾਨਕੀ ਦੇ ਸਹੁਰੇ) ਭੇਜ ਦਿਓ, ਜਿਥੇ ਰੱਬ ਨੇ ਚਾਹਿਏ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਦੀ ਲੋਧੀਆਂ ਦੀ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਪੂਰਥਲਾ) ਵਿਖੇ ਹੀ ਮੌਜੀਖਾਨੇ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਤੇਰਾਂ-ਤੇਰਾਂ ਤੋਲਿਆ।

ਸਿਵ ਬਟਾਲਵੀ ਨੇ ਇਸ ਸਾਰੀ ਕਥਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿਚ 'ਸੱਚਾ ਵਣਜਾਰਾ' ਗੀਤ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ :

ਜਦੋਂ ਸੱਚ ਵਿਹਾਜ ਵਣਜਾਰਾ
ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਘਰੇ ਨੂੰ ਆਇਆ,
ਉਹਨੂੰ ਬਾਬਲ ਤਾਂ ਦੇਂਦਾ ਈ ਝਿੜਕਾਂ
ਕਿਥੇ ਪੈਸਾ ਤੋਂ ਰੋਹੜ ਗਵਾਇਆ
ਕੀ ਉਹਨੂੰ ਲੁਟਿਆ ਕਾਲੇ ਚੇਰਾਂ
ਜਾਂ ਕੋਈ ਠੱਗ ਬਨਾਰਸੀ ਧਾਇਆ,

ਹੱਸਣ ਬੈਠ ਤ੍ਰਿਜ਼ਟੀ ਤੰਦਾਂ
ਗੱਲਾਂ ਕਰੇ ਬੋਹੜ ਦਾ ਸਾਇਆ।
ਮੰਦਾ ਬੈਲੇ ਕਰਾਤ ਬੈਠਾ ਹੱਟੀ
ਹੱਸੇ ਖਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਡੋਲ ਜੰਗਿਆਇਆ,
ਉਹਨੂੰ ਅੰਬੜੀ ਤਾਂ ਦੇਂਦੀ ਆ ਮੱਤਾਂ
ਨਾਲੋਂ ਘੁੱਟ ਕਲੇਜ਼ੇ ਲਾਇਆ।
ਕਹਿੰਦੀ ਪੁੱਤ ਨਾ ਆਂਵਦੇ ਈ ਹੱਥੀਂ
ਪੈਸਾ ਪੁੱਤਾਂ 'ਤੇ ਘੋਲ ਘੁਮਾਇਆ,
ਕੱਲੀ ਹੋਵੇ ਨਾ ਵਣਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਟਾਹਲੀ,
ਕੱਲਾ ਹੋਵੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਜਾਇਆ।
ਪੁੱਤਾਂ ਗੁੱਝੇ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਪਰਾਇਆ,
ਖੰਜੀ ਬੈਠ ਸੁਲੱਖਣੀ ਰੋਂਦੀ
ਝੱਲੀ ਬਾਬਲ ਨੇ ਵਰ ਕਿਹਾ ਪਾਇਆ।
ਜਿੰਦੀ ਰੱਬ ਸੱਚੇ ਸੰਗ ਜਾਰੀ
ਉਹਨੂੰ ਪੋਰੇ ਕੀ ਰੂਪ ਸਵਾਇਆ,
ਤਦ ਬੈਥੇ ਨਾਨਕੀ ਬੋਲੀ
ਕਾਹਨੂੰ ਫਿਰੇ ਜੀ ਬਾਬਲ ਘਰਾਇਆ।
ਕਦੇ ਰੱਬ ਵੀ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਹੱਟੀ
ਕਦੋਂ ਰੱਬ ਨੇ ਵਣਜ ਕਮਾਇਆ,
ਹੱਟੀ ਬਹਿਣ ਕਰਾਈਆਂ ਦੇ ਜਾਇਆ
ਮੇਰਾ ਵੀਰ ਤਾਂ ਰੱਬ ਦਾ ਜਾਇਆ।
ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਟੋਰੇ ਮੇਰਾ ਇੰਜ
ਨਾਲ ਰਹਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਸਾਇਆ,
ਚੱਲੇ ਨਾਲ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ
ਜਿਥੇ ਮੁਲਖ ਵਣਜ ਨੂੰ ਧਾਇਆ।
ਉਥੇ ਲੋਧੀ ਦੇ ਦਰਬਾਰੇ ਸੌ ਕੰਮ
ਜੇ ਰੱਬ ਨੇ ਚਾਹਿਆ।
ਸੌ ਕੰਮ ਜੇ ਰੱਬ ਨਾ ਚਾਹਿ....।

ਆਪਣੇ ਸਾਬੀਆਂ, ਬਾਲੇ ਤੇ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਮੱਕਾ-ਮਦੀਨਾ, ਇਰਨ, ਕਾਬਲ ਅਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਬਨਾਰਸ, ਕਾਸ਼ੀ, ਅਸਾਮ, ਬੰਗਲ ਆਦਿ ਬਾਵਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀਆਂ ਉਦਾਸੀਆਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਾਮ ਦੀ ਉਦਾਸੀ ਦੌਰਾਨ ਜਦ ਕਾਮ-ਰੂਪ ਵਿਚ ਨੁਰਸ਼ਾਹ ਗਾਈ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਮਰਦਾਨੇ ਦਾ ਦਿਲ ਢੋਲ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਬੰਧੀ ਸਿਵ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ "ਬਾਬਾ ਤੇ ਮਰਦਾਨਾ" ਵਿਚ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ:

ਬਾਬਾ ਤੇ ਮਰਦਾਨਾ
ਨਿਤ ਫਿਰਦੇ ਦੇਸ ਵਿਦੇਸ,
ਕਦੇ ਤਾਂ ਵਿਚ ਬਨਾਰਸ ਕਾਸ਼ੀ
ਕਰਨ ਗੁਣੀ ਸੰਗ ਭੇਟਾ।
ਕੱਛ ਮੁਸੱਲਾ ਹੱਥ ਵਿਚ ਗੀਤਾ
ਅਜਬ ਫ਼ਕੀਰੀ ਵੇਸ,
ਆ ਆ ਬੈਠਣ ਗੋਸ਼ਟ ਕਰਦੇ
ਪੀਰ ਬਾਹਮਣ ਸੇਖ।
ਨਾ ਕੋਈ ਹਿੰਦੂ ਨਾ ਕੋਈ ਮੁਸਲਿਮ
ਕਰਦਾ ਅਜਬ ਆਦੇਸ਼,
ਗੰਗਾ ਉਲਟਾ ਅਰਥ ਚੜ੍ਹਾਵੇ
ਸਿੰਜੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤ।
ਹਉਂ ਵਿਚ ਆਏ ਹਉਂ ਵਿਚ ਮੋਏ

ਡਰਦੇ ਉਹਨੂੰ ਵੇਖ,
ਰੱਬ ਨੂੰ ਨਾ ਉਹ ਅਲਾਹ ਆਖੇ
ਤੇ ਨਾ ਰਾਮ ਮਹੇਸ਼।
ਕਹਵੇ ਅਜੂਨੀ ਕਹਵੇ ਅਮੂਰਤ
ਨਿਰਭਾਉ ਆਭੇਖ,
ਜੰਗਲ ਨਦੀਆਂ ਚੀਰ ਕੇ
ਬੈਲੇ ਗਾਹ ਤੇ ਬਲ ਦੀ ਰੇਤ।
ਇਕ ਦਿਨ ਪੁਰੁਚੇ ਤੁਰਦੇ ਤੁਰਦੇ
ਕਾਮ-ਰੂਪ ਦੇ ਦੇਸ਼,
ਕੱਲਾ ਹੋਵੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਜਾਇਆ।
ਪੁੱਤਾਂ ਗੁੱਝੇ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਪਰਾਇਆ,
ਖੰਜੀ ਬੈਠ ਸੁਲੱਖਣੀ ਰੋਂਦੀ
ਝੱਲੀ ਬਾਬਲ ਨੇ ਵਰ ਕਿਹਾ ਪਾਇਆ।
ਜਿੰਦੀ ਰੱਬ ਸੱਚੇ ਸੰਗ ਜਾਰੀ
ਉਹਨੂੰ ਪੋਰੇ ਕੀ ਰੂਪ ਸਵਾਇਆ,
ਤਦ ਬੈਥੇ ਨਾਨਕੀ ਬੋਲੀ
ਕਾਹਨੂੰ ਫਿਰੇ ਜੀ ਬਾਬਲ ਘਰਾਇਆ।
ਕਦੇ ਰੱਬ ਵੀ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਹੱਟੀ
ਕਦੋਂ ਰੱਬ ਨੇ ਵਣਜ ਕਮਾਇਆ,
ਹੱਟੀ ਬਹਿਣ ਕਰਾਈਆਂ ਦੇ ਜਾਇਆ
ਮੇਰਾ ਵੀਰ ਤਾਂ ਰੱਬ ਦਾ ਜਾਇਆ।
ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਟੋਰੇ ਮੇਰਾ ਇੰਜ
ਨਾਲ ਰਹਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਸਾਇਆ,
ਚੱਲੇ ਨਾਲ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ
ਜਿਥੇ ਮੁਲਖ ਵਣਜ ਨੂੰ ਧਾਇਆ।
ਉਥੇ ਲੋਧੀ ਦੇ ਦਰਬਾਰੇ ਸੌ ਕੰਮ
ਜੇ ਰੱਬ ਨੇ ਚਾਹਿਆ।
ਸੌ ਕੰਮ ਜੇ ਰੱਬ ਨਾ ਚਾਹਿ....।

ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਿਤਾਰਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ, ਐਮਨਾਬਾਦ (ਇਸ ਵੇਲੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਦੇ ਮਲਿਕ ਭਾਗੋ ਨੇ ਇਕ ਮਹਾਨ ਯੱਗ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੱਤੇ-ਬੱਤੇ ਸਾਧੂ ਸੰਤਾਂ, ਜਿਸੀਆਂ ਮੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸੱਦਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਕਾਹਾ, ਪੜੀ, ਜਲੋਬੀਆਂ, ਪੀਰ ਆਦਿ ਬੱਤੇ ਮਹਿੰਗੇ ਤੇ ਸਵਾਦਲੇ ਵਿਅੱਜਨ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਜਾਣੀ-ਜਾਣ, ਨਿਰਕਾਰੀ ਜੋਤ, ਨਾਨਕ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਿ ਮਲਿਕ ਭਾਗੋ ਦੀ ਕਮਾਈ ਹੱਕ-ਸੱਚ ਦੀ ਨਹੀਂ ਤੇ ਉਹ ਕੂੜ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨਾਲ ਹੀ ਯੱਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਐਮਨਾਬਾਦ ਆਏ ਜ਼ਰੂਰ, ਪਰ ਉਥੋਂ ਦੇ ਹੀ ਕਿਰਤੀ, ਦਸਾਂ ਨਹੀਂਆਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਗਰੀਬ ਮਿਸਤਰੀ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ ਤੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਕੂੜ ਖਾਣ ਵਾਸਤੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਬੁੜ ਹੀ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਭਾਈ ਲਾਲੇ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ, ਸੁੱਕੀ ਹੋਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਗਰੀਬ ਮਿਸਤਰੀ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ ਤੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਕੂੜ ਖਾਣ ਵਾਸਤੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਬੁੜ ਹੀ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਭਾਈ ਲਾਲੇ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ, ਸੁੱਕੀ ਹੋਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਗਰੀਬ ਮਿਸਤਰੀ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ ਤੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਕੂੜ ਖਾਣ ਵਾਸਤੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਬੁੜ ਹੀ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਭਾਈ ਲਾਲੇ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ, ਸੁੱਕੀ ਹੋਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਗਰੀਬ ਮਿਸਤਰੀ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ ਤੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਕੂੜ ਖਾਣ ਵਾਸਤੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਬੁੜ ਹੀ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਤਿ

ਜੂਖਮੀ ਦਰਿਆ

ਲੜੀਵਾਰ ਨਾਵਲ

ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁੱਸਾ

ਡਾਗ - 1

ਹਰਪਾਲ ਨਲਕਾ ਛੱਡ ਕੇ ਖਿੜਕ ਤੱਕ ਉਸਦੇ ਮਗਰ ਵਗ ਕੇ ਆਇਆ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰਾਣੇ ਵਾਹਵਾਂ ਦਰ ਨਿਕਲ ਗਈ ਸੀ।

ਰਾਣੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿੱਧੀਂ ਇਕ ਜਮਾਤ ਮਗਰ ਪੜਦੀ ਸੀ। ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਉਹ ਹਰਪਾਲ ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਆ ਲਗਦੀ। ਜੰਟਾ, ਜਿਸਦੇ ਬੁੱਲਾਂ 'ਤੇ ਮਾਤ੍ਰੀ ਮਾਤ੍ਰੀ ਲੰਈਂ ਉਤਰ ਰਹੀ ਸੀ ਨੇ ਅੱਖ ਮਾਰ ਕੇ ਪਾਲ ਨੂੰ ਛੇਡਿਆ, "ਕਿਵੇਂ ਐ ਪੱਠਿਆ, ਫੇਰ ਪੈਂਦੀ ਐ ਸੱਥੀਂ!"

ਪਾਲ ਨੇ ਜੰਟੇ ਵਲ ਘੂੰਠ ਕੇ ਵੇਖਿਆ।

"ਖੁਸ਼ੀ ਘੂੰਠ ਘੂੰਠ ਵੇਖ, ਦਾਲ 'ਚ ਕੁਸ਼ ਕਾਲਾ ਜੁਰੂਰ ਐ!"

"ਜੰਟਿਆ ਤੈਨੂੰ ਕੁੱਤੇ-ਭਕਾਈ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।" ਆਖਿਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਰੋਸ-ਭਰਿਆ ਚਿਹਰਾ ਪਰਾਂਹ ਕਰ ਲਿਆ। ਜੰਟੇ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾ ਲਈ, "ਚੀਨਿਆ ਕਬਤਰਾ, ਐਨਾ ਗੁਸਾ ਨਾ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਕਰ, ਆਹ ਤੇਰੀ ਚੀਨ ਖੜਕ ਸੁਣਸ ਜਾਣਗੇ!"

ਪਾਲ ਨੇ ਧੂਰਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਆਪਣਾ ਆਪ ਉਸ ਤੋਂ ਛੁਡਾਉਣਾ ਚਾਹਿਆ, ਪਰ ਜੰਟੇ ਨੇ ਕਰੰਗੜੀ ਕਸੀ ਰੱਖੀ ਅੱਖ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਮਿੱਠੀ ਬਸ਼ਕਰ ਮਾਰੀ, "ਬਾਸਾਸ! ਬਾਸਾਸ! ਨਾ ਮੇਰਾ ਬੱਗਾ ਸੇਰ! ਤੁੰ ਦੋਦੇ ਵਹਿੜਕੇ ਵਾਂਗੂ ਨੱਥ ਕਿਉਂ ਤੁੜਾਉਨਾ ਐ?"

ਪਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਦੇ ਕਦੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੰਜਿ ਉਤੇ ਪੈਣ ਲੱਗਦਾ। ਅੱਖ ਲਗਣ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਬਾਸਦਾ ਜਿਵੇਂ ਰਾਣੇ ਉਸਦੇ ਸਿਰਹਾਣੇ ਆ ਖਲੋਤੀ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਤੁਲਬ ਕੇ ਉਠੇ ਬੈਠਦਾ। ਆਲਾ ਦੁਆਲਾ ਰਾਤ ਦੀ ਚੁੱਪ 'ਚ ਸਾ-ਸਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ। ਖਲਾਅ ਵਿਚੋਂ ਕਾਟਵੀਂ ਹਾਸੀ ਤਿੜਕਦੀ ਸੁਣਦੀ। ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਉਹ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਹਾਈਆਂ ਭਾਰ ਬਿਸਤਰੇ ਉਤੇ ਮੁਧ ਪਿਆ, ਵਿਹੜੇ ਵਲ ਝਾਕੀ ਜਾਂਦਾ। ਇਕ ਦਿਨ ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਵੇਖ ਲਿਆ, ਉਹ ਡਰ ਕੇ ਬੋਲੀ, "ਕੀ ਐ?"

ਦੋ-ਤਿੰਨ ਬਾਰ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਪਾਲ ਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਹਬ ਕਰ ਛਾਲ ਜਿਹੀ ਮਾਰ ਕੇ ਮੰਜਿ ਤੋਂ ਉਤਰੀ, ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਮੋੜਾ ਫੜ ਕੇ ਡਰੀ-ਸਿੱਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਪੁੱਛਿਆ, "ਪੁੱਤ ਕੀ ਗੱਲ?"

ਪਾਲ ਅਚਾਨਕ ਛੋਹ ਨਾਲ ਤੁਭਕਿਆ, ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਵਲ ਝਾਕਿਆ, ਬਿਸਤਰੇ ਉਤੇ ਸਿੱਧਾ ਪੈਂਦਿਆਂ ਬੋਲਿਆ, "ਕੁਸ ਸ੍ਰੀ।"

"ਫੇਰ ਪੈ ਜਾਹ, ਹੈਂਕਿਉਂ ਵੇਖੀ ਜਾਨਾ ਏ?"

ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੰਜਿ ਉਤੇ ਚੈਨ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਅੱਖ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ, ਫੇਰ ਜੌਰ ਪਾਉਣ 'ਤੇ ਵੀ ਨੀਂਦ ਨਾ ਪੈਂਦੀ। ਸੋਚਾ ਵਿਚ ਘੀਰੀ ਉਹ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਦੇ ਬੇਸੂਮਾਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਗੁਆਚੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਗੁਰਬਖਸ਼ ਨੇ ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਘਰ ਖੜਕ ਪਾਉਣਾ ਤੋਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਪਿਆ, ਉਸ ਵਿਚ ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਦਰਸ਼ਨ ਨੇ ਪਿੰਡ ਆਉਣ ਦੀ ਖੇਤਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਈ ਸੁਨੋਹੇ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਦਰਸ਼ਨ ਨੇ ਪਿੰਡ ਆਉਣ ਦੀ ਖੇਤਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਈ ਸੁਨੋਹੇ ਵੀ ਭੇਜੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਟੱਸ ਤੋਂ ਮੱਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਰਮੁਖ ਇੰਦੋਰ ਗੇੜਾ ਮਾਰਨ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹਨੇ ਜੋ ਆ ਕੇ ਦੱਸਿਆ, ਉਸ ਨਾਲ ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੁਖੀ ਚਿੱਤ ਹੋਰ ਅੱਖ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੂੰ ਸੁਰਮੁਖ ਦਾ ਹਿੱਲਦਾ ਚਿਹਰਾ ਤੇ ਠੋਕ ਠੋਕ ਕੀਤੀ ਗੱਲ ਯਾਦ ਹੈ।

"ਭਾਬੀ," ਉਹਨੇ ਬਹੀਂਦਿਆਂ ਹੀ ਦੱਸਣਾ ਸੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ, "ਭਾਬੀ ਦੀਆਂ ਉਹੀ ਆਦਤਾਂ ਐ! ਛੋਹਰ-ਛੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਰਾਬ ਪੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਐ! ਮੈਂ ਆਖਿਆ ਵੀ ਸੀ, ਬਾਬੀ ਤੂੰ ਕੁਸ ਪਿੰਡ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸੋਚ! ਬੱਸ ਨਹੀਂ, ਓਹ ਗੱਲ 'ਤੇ ਈ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।"

ਕਸਰ ਛੱਡੀ ਐ! ਲੂ ਦੀਆਂ ਘੁੱਟਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਬਣਾਏ ਐ! ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜੋਗੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕੀ ਸੀਗਾ ਏਥੇ! ਟੱਕਰ ਨੂੰ ਉਤੇ ਲੈਣ ਲਈ ਪੁਰੀਆਂ ਜੁੱਲੀਆਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।" ਚਾਚੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਐਨੀ ਜਮੀਨ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾ ਲਈ?" ਧੀਰਾ ਜਿਹਡਾ ਕੰਧ ਨਾਲ ਉਤੇ ਕਪੜਾ ਲਈ ਮੁਰਕੜੀ ਮਾਰੀ ਬੈਠਾ ਸੀ, ਬੋਲਿਆ। ਦਰਸ਼ਨ ਉਸ ਵਲ ਝਾਕਿਆ। ਧੀਰਾ ਮੁੰਢੋਂ ਹੀ ਸੁੱਕਿਆ ਜਿਹਾ ਸੀ। ਪਤਲੇ ਮੰਹੂ ਮੌਤੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸੁਹੋਪਣ ਨਾਲੋਂ ਡਰਾਉਣੀਆਂ ਵਧ ਜਾਪਦੀਆਂ ਸਨ।

"ਚਾਚੇ ਤੇਰੇ ਨੇ ਠੱਗੀਆਂ ਬੋਤੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ।" ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਗੱਲ ਹੋਰ ਪਾਉਣ ਦੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਪੁੱਛਿਆ। "ਗੱਡੀ ਦਾ ਕੰਮ ਤਾਂ ਹੋਈ ਜਾਂਦਾ ਐ। ਜਨਵਰੀ 'ਚ ਰੋਡ ਚੜ੍ਹਨੀ ਪਿੱਠੀ ਦੀ ਏਹੇ ਏਹੀ ਚੱਜ ਰਹੇ, ਗੱਡੀ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਕੌਣ ਕਰੁਗਾ।" ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਉਹ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ, ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਪਰ ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਜਿਵੇਂ ਸੁਰਮੁਖ ਦੀ ਇਕ ਗੱਲ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਅੰਖਿਆ ਅੰਦਰ ਸੁਖਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਿਆ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਸੁਰੀਰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵਧ ਗਰਮੀ ਵਿਚ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਪੰਜ ਭੱਠ ਦਾ ਤਾਪ ਚੜ੍ਹਿਆ।

ਕੁਝੇ ਸੋਚੇ ਕਿ ਉਹ ਵਾਹਵਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੁਝੇ ਸੋਚੇ ਕਿ ਉਹ ਵਾਹਵਾਰ ਰ

ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੀ
ਲੰਮੀ ਹੋ ਰਹੀ ਲਿਸਟ

ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਖਾਨ ਅਜਿਹਾ ਕਲਾਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਹਰ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਤੱਕ ਦੇ ਸਫਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਨੇ ਕਈ ਉਤਤਰਾਂ-ਚੜ੍ਹਾਂ ਦੇਖੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਈ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣੇ ਹਨ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੀ ਗਿੱਠੀ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਫਿਰ ਚਾਹੇ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਅਤੇ ਬਿੱਗ ਬੀ ਦੀ ਠੰਡੀ ਜੰਗ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਆਮਿਰ ਅਤੇ ਸਲਮਾਨ ਨਾਲ ਝਗੜਾ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਕਸੈ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਹਿੱਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਦੀ ਨੰਬਰ ਇਕ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਰ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਖਾਨ ਦੀ ਆਦਤ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਏਸਤਾਂ ਦੀ ਗਿੱਢਤੀ ਘਟਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਗਿਣੇ-ਚੁੱਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਪਸੰਦੀਦਾ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਇਛੁੱਕ ਮਹੀਨਤਮ ਨੇ ਵੀ “ਦਿਲ ਸੇ” ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਾਹਰੁੜ੍ਹ ਖਾਨ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਵਿਸਾਲ ਭਾਰਦਵਾਜ਼ ਨੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਲੈਣਾ ਚਾਹਿਆ ਤਾਂ ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਵਿਚ ਦੱਖਲਾਅਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਸ਼ਾਹਰੁੜ੍ਹ ਦੀ ਆਡਟ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ।

ਯਾਰਾਂ ਦਾ ਯਾਰ ਸ਼ਾਹਰੁਖ : ਉਦਾਂ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਯਾਰਾਂ ਦਾ ਯਾਰ ਹੈ। ਜੂਹੀ ਚਾਵਲਾ, ਕਰਣ ਜੋਹਰ ਅਤੇ ਫਰਗਾ ਖਾਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੋਸਤੀ ਦੇ ਕਿੱਸੇ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ।

ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ।
 ਇਸ ਬਾਰੇ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਦੇ ਇਕ ਖਾਸ ਦੋਸਤ ਅਤੇ
 ਪੱਤਰਕਾਰ ਮਸੁਤਾਕ ਸੇਖ ਕਰਿੰਦੇ ਹਨ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ
 ਵੱਡੇ ਸਟਾਰ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਤੌਰ-ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ
 ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ
 ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਇਕ ਅਜਿਹਾ
 ਇਨਸਾਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਦੋਸਤੀ ਸਾਰਾ ਕਝ ਹੈ।

ਕਰੀਨਾ ਦੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਦੂਰ

ਕਰੀਨਾ ਕਪੂਰ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ
ਇਮਤਿਆਜ਼ ਅਲੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਨਾਗਾਜ਼ ਸੀ। ਕਾਰਨ ਸੀ
ਕਰੀਨਾ ਦੇ ਰੀਅਲ ਲਾਈਫ ਪ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮ ਸੈਡ ਅਲੀ ਖਾਨ ਨੂੰ ਲੈ
ਕੇ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਫਿਲਮ ਲਈ ਕਰੀਨਾ ਦੀ ਥਾਂ
ਇਮਤਿਆਜ਼ ਵਲੋਂ ਅੱਜਕਲ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ
ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਂਚੇਕੁਂ ਮਾਂਸਿਕ ਕਾਰਜਾਂ

ਪਾਹਲਾ ਪਸੰਦ ਬਣਾ ਦਾਂਪਕਾ ਪ੍ਰਚੁਕਨ ਨੂੰ ਸਾਇਨ ਕਰਨਾ। ਪਰ ਹੁਣ ਇਮਤਿਆਜ਼ ਤੋਂ ਕਰੀਨਾ ਦੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰੀਨਾ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਦੀਪਿਕਾ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਕੁਝ ਖਾਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ 'ਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ ਮਾਡਲ ਅਤੇ ਅਭਿਨੌਰੰਗ ਫਲੋਰੈਸ ਬਹੁਤੇਨੇਲ ਬਹੁਸ ਵੀ ਅਭਿਨੈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਸੈਡ ਦੋ ਨਾਲ ਫਲੋਰੈਸ ਹੀ ਮੁੱਖ ਕਿਰਦਾਰ ਵਿਚ ਹੈ ਇਕ ਜਾਣਕਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਫਲੋਰੈਸ ਇਸ ਵਿਚ ਸੈਡ ਦੀ ਗਰਲਫੌਂਡ ਬਣੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਦੀਪਿਕਾ ਸੈਡ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਸੈਡ ਅਤੇ ਫਲੋਰੈਸ ਦਾ ਹੀ ਮਿਲਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਇਮਤਿਆਜ਼ ਨੇ ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਬਾਰੇ ਕਥ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ।

ਸਲੱਮਡਾਗ ਦੀ ਸੂਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ

-ਫੈਨੀ ਬਾਇਲ

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਇਸ ਦੀ ਪਟਕਥਾ ਮੇਰੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਸੌਂਪੇ
ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਫਿਲਮ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ
ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਟੈਲੀਵਿਜਨ ਸੋਅ 'ਹੁ ਵਾਂਟਸ ਟੂ ਬੀ ਏ
ਮਿਲੀਅਨੇਅਰ' ਬਾਰੇ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਇਹੀ
ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਟੈਲੀਵਿਜਨ ਸੋਅ ਬਾਰੇ ਭਲਾਂ ਮੈਂ ਫਿਲਮ ਕਿਉਂ
ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਫਲ ਸੋਅ ਸੀ
ਅਤੇ ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਟੱਕ ਵੇਖਦੇ ਵੀ ਸਨ, ਲੇਕਿਨ ਮੈਨੂੰ
ਇਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਹੀ ਮੈਂ ਸਾਈਮਨ
ਬਿਉਡਾਏ ਦਾ ਨਾਮ ਇਸ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ। ਸਾਈਮਨ ਦੇ ਕੰਮ
ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਨਮਾਨ ਖਾਤਰ
ਮੈਂ ਇਹ ਪਟਕਥਾ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਰਾਜੀ ਹੋਇਆ। ਹਾਲੇ 20 ਸਫੇਂ
ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪੜ੍ਹੇ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਲਗ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ
ਫਿਲਮ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਵੱਡੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ
ਹੋ, ਉਦੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕਾਮਨ ਸੈਂਸ ਅਚਾਨਕ ਗਾਇਬ ਹੋ ਜਦਾ
ਹੈ। ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਤਕਲੀਫਾਂ ਜਾਹਿਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੁਸੀਂ
ਭੁਲ ਜਾਂਦੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਹ ਯਾਦ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ
ਵਿਲੱਖਣ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ 'ਤੇ ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਣਾ
ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਫਿਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਫਿਲਮ ਬਣਾਓ, ਜਿਸ
ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਦਰਸ਼ਕ ਵੀ ਠੀਕ ਉਵੇਂ ਹੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਮਹਿਸੂਸ
ਕਰਨ, ਜਿਵੇਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਪਟਕਥਾ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਹੀ
ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਹਕੀਕਤ ਵਿਚ ਇਕ ਅੰਡਰਡਾਗ
ਦੀ ਜਿੱਤ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਪ੍ਰੋਮ ਕਹਾਣੀ ਬਾਰੇ ਸੀ ਅਤੇ
ਇਸ ਕਥਾ ਦਾ ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ ਵੀ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁਣਿਆ
ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਛੱਧਾਈ ਤੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ।

ਇਸ 'ਤੇ ਫਿਲਮ ਬੱਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਜਦੋਂ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਿਆ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਭਾਰਤ ਅਤੇ
ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੁੰਬਈ ਦਾ ਹੀ ਖਿਆਲ ਆਇਆ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਥੇ
ਸੂਟਿੰਗ ਸੂਰੂ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਕ ਅਰਬ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ
ਆਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੂਟਿੰਗ ਦੇ ਰੋਂਅ ਵਿਚ ਹੀ
ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੁੰਬਈ ਬਹੁਤ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਭਰਿਆ
ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਅਛੂਤਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ
ਸਕਦਾ। ਇਹ ਤਾਂ ਇਕ ਸਾਗਰ ਵਾਂਗ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਤੁਸੀਂ
ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਕੁਝ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ, ਪਰ ਥੋੜਾ ਹੀ
ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕੋਗੇ। ਵੈਸੇ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਗਰਮਾਹਟ ਨੇ ਵੀ
ਮੈਨੂੰ ਡੂੰਘਾਈ ਤੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਕਦਮ
ਤਾਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਨਭਵ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਬੇਹੋਦ ਖਸ਼ ਹਾਂ।

ਭਾਰਤ ਬਾਰੇ ਇਕ ਅਨੋਖੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਸਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਪਸੰਦ ਆਇਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹੀ ਮੇਰਾ ਬੈਕਗ੍ਰਾਊਂਡ ਹੈ ਅਤੇ ਭਲਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੱਖ ਮੌਚ ਦੇ ਚੱਲਦੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਵਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਫਿਲਮਾਉਣ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਖੜਕਾਨ ਲੱਗਣ, ਲੋਕਿਨ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲਗਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਬਿਠਾਉਣ ਵਿਚ ਮਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਮੇਰੀ ਫਿਲਮ ਦਾ ਇਕ ਅਹਿਮ

ਅਕਸੈ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਪਟਿਆਲਾ ਪੈਂਗ

ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਅਕਸੈਂ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਸਿੰਘ ਇਜ਼ ਕਿੰਗ' ਹਿਟ ਹੋਈ, ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਸੈਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਲਗਾਅ ਬਹੁਤ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਖਰ ਹੈ ਕਿ ਅਕਸੈਂ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬੀ ਬੈਕਗਾਊਂਡ 'ਤੇ ਬਣੀ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਅਭਿਨੈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਾਂ 'ਪਟਿਆਲਾ ਪੈਂਗ' ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਕਸੈਂ ਨੂੰ ਸਰਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਬਹੁਤ ਲਗਾਅ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਕੁਲ 32 ਸਰਦਾਰ ਇਕੱਠੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣਗੇ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਕ ਰੌਚਕ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ 32 ਸਰਦਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਕ ਵੱਡੇ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੇਟੇ ਵੰਡ੍ਹੂ ਵੀ ਹਨ। ਵੰਡ੍ਹੂ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਕਸੈਂ ਨਾਲ 'ਕਮਬਖਤ ਇਸ਼ਕ' ਦੀ ਸੂਟਿੰਗ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਕਸੈਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਇਸ ਫਿਲਮ ਲਈ ਸਮਾਂ ਜੁਰੂਰ ਕੱਢਣ। ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਕਸੈਂ ਦੀ ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਠਕਗਾ ਸਕੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਸੈਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣਾਂ 'ਤੇ ਸੰਪਰੇ ਕਰ ਸੱਕੋ ਨਹੀਂ ਸੋਭਾਗ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਲਿਕੇ ਨੂੰ ਟਿਕ੍ਕ ਵਿਚ ਸੰਪਰੇ ਕਰਵੇਗੀ।

ਹਿੱਸਾ ਝੁੰਗੀਆਂ-ਝੇੜਪੜੀਆਂ ਸਨ। ਇਥੋਂ ਦੀਆਂ ਝੁੰਗੀਆਂ-
ਝੇੜਪੜੀਆਂ ਵਿਚ ਮੈਂ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਤੀ ਅਸਾਧਾਰਣ ਉਤਸ਼ਾਹ
ਵੇਖਿਆ। ਇਥੇ ਤੁਸੀਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਚੁਣੌਤੀਆਂ
ਖਿਲਾਫ ਲੜਨ ਦਾ ਜਜਬਾ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਕ ਫਿਲਮਕਾਰ
ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਉਰਜਾ ਨੂੰ ਕੈਮਰੇ ਵਿਚ ਕੈਦ ਕਰਨ ਦੀ
ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹਿਆ ਕਿ
ਲੋਕ ਇਥੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਜੀਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ
ਹਨ। ਇਥੇ ਅਸੀਂ ਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਐਸੋ-ਅਰਾਮ ਦੀ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ
ਹਨ, ਉਥੇ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਲੋਕ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਬੇਹੁੰਦਾ
ਸੀਮਤ ਵਸੀਲਿਆਂ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ
ਵਿਚ ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਣ ਦੌਰਾਨ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਗੱਲ ਸਮਝ ਆਈ
ਕਿ ਇਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਹੀ ਮਸਤ ਰਹਿੰਦੇ ਵਾਲੇ
ਹਨ ਪਰ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇਥੇ ਸਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਜਾਓ ਤਾਂ
ਉਹ ਕਾਢੀ ਉਦਾਰ ਅਤੇ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਹਨ।

ਇਥੇ ਸੂਟਿਂਗ
ਦੋਰਾਨ ਕੁਝ
ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵੀ
ਆਈਆਂ ਜਗਾ ਦੀ
ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਪੁਰੀ
ਟੀਮ ਨੂੰ ਏਧਰ-ਓਧਰ
ਲਿਜਾਣਾ ਬਤਾ
ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸੀ, ਪਰ
ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ
ਤਾਲਮੇਲ ਬਿਠਾਉਣਾ
ਪਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ
ਅਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਉਸ
ਕਰੈਕਟਰ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼
ਨਾਲ ਦਰਸਾਉਣਾ
ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਾਂ ਜਿਹੜਾ
ਇਥੇ ਜੰਮਿਆ-ਪਲਿਆ
ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ
ਸਿਰਫ ਇਕ ਥਾਂ ਨਹੀਂ

ਅਜਿਹੀ ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਸਰਵਪੱਥੀ
ਅਪੀਲ ਹੋਵੇ। ਲੋਕ ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚਿੱਠਿਤਰ ਜਮਾਲ ਨਾਲ ਝੂਦ
ਨੂੰ ਜੋੜ ਸਕਣ, ਬਿਨਾ ਇਹ ਦੇਖੋ ਕਿ ਉਹ ਕਿਥੋਂ ਆਇਆ ਹੈ।
ਵੀਸੇ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਮੁਕਾਬਾ ਆਉਂਦਾ
ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਰਾਈਟਰ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਹਟ ਕੇ
ਇਸ ਦੇ ਕਰੈਕਟਰ ਦੀ ਫਿਲਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੂਲ ਰੂਪ
ਵਿਚ ਇਕ ਬੱਚੇ ਵਲੋਂ ਤਮਾਮ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ
ਕਰਨ ਦੀ ਕਥਾ ਹੈ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਇਹ ਫਿਲਮ ਸਫਲਤਾ ਦੀ
ਹੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਇਹ ਇਕ ਪੇਮ ਕਵਾਣੀ ਵੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਟਾਈਟਲ 'ਸਲੱਮਡਾਗ ਮਿਲੀਅਨੇਅਰ' ਵਿਚ 'ਸਲੱਮਡਾਗ' ਸੁਵਰ 'ਤੇ ਇਤਿਰਾਜ਼ ਵੀ ਜਾਇਆ। ਮੇਰੀ ਫਿਲਮ ਸਲੱਮ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਇਕ ਅੰਡਰਡਾਗ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ, ਲਿਹਾਜ਼ਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਭਦਰਾਂ 'ਸਲੱਮ' ਅਤੇ 'ਅੰਡਰਡਾਗ' ਦਾ ਮਿਲਿਆ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੂਪ ਹੀ ਹੈ— 'ਸਲੱਮਡਾਗ'। ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸੋਂਗ ਜੋੜੀ ਸਿਆਸਾ ਵਾਂਗੀ ਹੀ!

ਨੂੰ ਠਸ ਪੁਹਾਚਾਉਣ ਦਾ ਮਰਾ ਕਈ ਇਕਦਾ ਨਹਾ ਸਾ।
 ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਖਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਸੰਦ
 ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਏ.ਆਰ. ਰਹਿਮਾਨ ਵਰਗੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਨੂੰ
 ਚੁਣਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵੱਖ ਸੈਲੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ
 ਨੂੰ ਮਾਈਕਲ ਜੈਕਸਨ, ਟੈਮ ਕਰੂਜ਼ ਅਤੇ ਮਾਈਕਲ ਫਿਲਪਸ,
 ਤਾਂਨਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅਤਿਕਬਨੀ ਨਹੀਂ
 ਹੋਵੇਗੀ। ਮੇਰੇ ਲਈ ਤਾਂ ਇਹ ਯਾਦਗਾਰ ਅਨੁਭਵ ਰਿਹਾ ਹੈ।
 ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਸਾਨ ਨਾਲ
 ਅਤੇ ਬਿੰਦਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
 ਸਾਡੀ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਵੀ ਇੰਡੀਅਨ ਡ੍ਰੂਮ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਧੁਨਾਂ
 ਦੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਵਿਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

Cascade Banquets

800 W. Irving Park Rd., Bensenville, IL 60106

Owned & Managed By
Sher-A-Punjab Restaurant
Capacity upto 700 people
Catering Available For All Events

- Anniversary
- Birthday Party
- Engagement & Wedding Celebration
- Graduation Celebration
- Baby Shower & Bridal Shower

SPECIAL

Call (630) 860-0086
 or Mr. Arun Gupta (630) 310-2795
 or Mr. Joginder Singh (773) 931-6196
www.cascadebanquet.com

\$20.99
PER
PERSON

ਸ੍ਰੀ ਕੰਵਲ ਕਿਸ਼ੇਰ ਅਤਰੀ

ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ.

ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ
ਜਨਰਲ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ 'ਤੇ
ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਵਧਾਈ

ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਨਵੇਂ ਮਿਆਰ ਕਾਇਮ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਵੱਧ ਮਹਿਫੂਜ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਅਸੀਂ ਸ਼ਿਕਾਗੇ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲਖਾਨੇ ਦੇ ਮੁਖੀ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਸ੍ਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਅਤਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਕੇ. ਅਤਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਅਤਰੀ

ਸ੍ਰੀ ਕੰਵਲ ਕਿਸ਼ੇਰ ਅਤਰੀ

ਅਜੈਬ ਸਿੰਘ ਲਖਨ
847-544-1788

ਹੈਪੀ ਹੀਰ
630-205-6575

ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਡੀ.ਸੀ.
847-338-3866

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰਜ਼
317-557-4278

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਥੋਤਾ
765-714-2699

ਡਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ
630-479-0031